

Samen Meedoen in Valkenburg aan de Geul!

Het vierjaren beleidsplan Wmo 2008-2011 van de afdeling Maatschappelijke Ondersteuning
gemeente Valkenburg aan de Geul

Inhoudsopgave	pagina
<i>Het vierjarenbeleidsplan Wmo:</i>	
<i>Samen Meedoen in Valkenburg aan de Geul</i>	
Voorwoord wethouder Dauven	4
Inleiding	5
Van Welzijnsplan naar vierjarenbeleidsplan Wmo	6
Jaarprogramma's	6
Beleidskaders	6
- Coalitieakkoord 2006-2010 "Het kan anders, het moet beter"	7
- Begroting 2007	7
- Uitvoeringsprogramma II Wonen, Welzijn, Zorg (WWZ)	8
Kernbegrippen Wmo	8
- Civil Society	8
- Meedoen	9
- Zelfredzaamheid en Eigen verantwoordelijkheid	9
- Inclusief beleid	9
Visie	9
Regionale samenwerking	10
AWBZ-subsidies	10
Burger- en cliëntparticipatie	14
- De Wmo-raad	14
- Overige (advies)-raden	14
1. Sportraad	15
2. Sociaal Culturele Raad	15
3. Seniorenraad	15
4. Platform Gehandicaptenbeleid Valkenburg aan de Geul	15
5. Dorpsraden	15
Benchmark en tevredenheidsonderzoek	15
Relatie tussen Wmo en WCPV	16
Financiën	16
Communicatie	17
De prestatievelden (PV)	17
PV 1: Leefbaarheid en Sociale samenhang	18
PV 2: Preventieve ondersteuning jeugd	28
PV 3: Advies- en cliëntondersteuning	30
PV 4: Ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers	31
PV 5: Bevorderen deelname maatschappelijk verkeer	34
PV 6: Verlenen individuele voorzieningen	35
PV 7 tot en met 9: Maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingszorg	38
Samenvatting beslispunten Wmo	41
<i>Bijlagen</i>	43
Bijlage 1: Cijfers bevolkingsopbouw Wmo	44
Bijlage 2: Evaluatie Welzijnsplan 2004-2007	45
Bijlage 3: Lijst deelnemers Wmo-raad en Wmo-platform	54
Bijlage 4: Bouwstenen vierjarenbeleidsplan Wmo: Wmo-raad en Wmo-platform 8 mei 2007	59
Bijlage 5: Overzicht voorzieningen per kern	63

Inhoudsopgave	pagina
Bijlage 6: Advies van de Wmo-raad Valkenburg aan de Geul inzake het concept vierjarenbeleidsplan Wmo “Samen meedoen in Valkenburg aan de Geul”	64
Bijlage 7: Antwoord college B&W op advies Wmo-raad (bijlage 6)	66
Bijlage 8: Gezamenlijke reactie van de dorpsraden Berg en Terblijt Houthem St. Gerlach en Schin op Geul	69
Bijlage 9: Antwoord college B&W op gezamenlijke reactie dorpsraden (bijlage 8)	71
Bijlage 10: Het Wmo woordenboek van Valkenburg aan de Geul	73
Bijlage 11: Afkortingenlijst	81
Bijlage 12: Overzicht van het opvang- en zorgaanbod Maatschappelijke Opvang/Vrouwenopvang/OGGZ/Ambulante Verslavingszorg dat door c.q. via de gemeente Maastricht wordt gefinancierd	83
Colofon	85

Samen Meedoen in Valkenburg aan de Geul

Voorwoord wethouder Dauven

Voor u ligt het eerste vierjarenplan Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo): Samen Meedoen in Valkenburg aan de Geul. In het voorjaar van 2005 zijn wij begonnen aan de Wmo. Samen met de overige Heuvellandgemeenten. Er is vooralsnog stevig ingezet op de uitvoering van de hulp bij het huishouden. Dit is namelijk een nieuwe taak voor de gemeente. De hulp bij het huishouden is overgeheveld vanuit naar de AWBZ naar de Wmo.

Begin 2007 zijn wij samen met de Wmo-raad van Valkenburg aan de Geul begonnen aan het vierjarenbeleidsplan Wmo. Het woordje samenwerking zegt het eigenlijk al: samen werken aan het maatschappelijke gezicht van Valkenburg aan de Geul. Samen werken aan beleid waarbij ook de kwetsbare burger niet wordt vergeten en waarbij diezelfde burger ook kan meedoen aan het samen leven in onze gemeente.

Want dat is het waar het de komende jaren om draait: zorgen dat iedereen kan meedoen in de samenleving. De gemeente zal wanneer dit meedoen niet meer kan, voorzieningen moeten treffen. En de gemeente doet dat ook! De gemeente mag echter ook eigen verantwoordelijkheid bij haar burgers verwachten. Hoe we het samen meedoen en de eigen verantwoordelijkheid hebben vertaald naar beleid en activiteiten en projecten, leest u in het bijgaande vierjaren beleidsplan Wmo en het Jaarprogramma 2008. Het Jaarprogramma 2008 hoort bij het vierjaren beleidsplan Wmo. Het is echter een aparte uitgave geworden. De reden hiervoor is dat het vierjaren beleidsplan Wmo wordt vastgesteld door de raad, die de kaders aangeeft en het Jaarprogramma 2008 (de uitvoering) wordt vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders.

Voor al hun adviezen, voor al hun raad en daad, voor al hun kritische opmerkingen en positieve inzet wil ik de leden van de Wmo-raad en het Wmo-platform alvast hartelijk danken. Zonder hun inzet zou het niet gelukt zijn om de wensen en behoeften op het gebied van maatschappelijke ondersteuning vanuit onze inwoners te inventariseren. Zonder hun inzet zou het ons ook niet gelukt zijn om één op de behoefte afgestemd jaarprogramma 2008 samen te stellen. Nogmaals dank daarvoor. Ik hoop dat wij de komende jaren op eenzelfde constructieve manier mogen samenwerken.

Wethouder Bert Dauven gemeente Valkenburg aan de Geul,
Portefeuillehouder maatschappelijke ondersteuning.
Augustus 2007

Inleiding

Sinds 1 januari 2007 is de Wet maatschappelijke ondersteuning van kracht. Meedoen is het devies! Mensen moeten zo lang mogelijk kunnen meedoen in de maatschappij. En wanneer dit niet meer lukt, moeten zij bij de gemeente kunnen aankloppen voor hulp.

Een zorgzame samenleving moet het resultaat zijn van een “ingeburgerde” Wmo. De gemeente moet hiervoor beleid maken, zodat iedereen, met of zonder beperking, in Valkenburg aan de Geul maatschappelijk en sociaal kan meedoen.

De Wmo is een nieuwe wet. Zij bestaat uit de volgende ex-wetten: de Wet Voorzieningen Gehandicapten (WVG), de Welzijnswet, delen van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) – de hulp bij het huishouden en een aantal subsidiemaatregelen – en de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) uit de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (WCPV).

De Wmo komt niet zomaar uit de lucht vallen. Al in 1993 aanvaardden de Verenigde Naties en alle lidstaten (waaronder Nederland) unaniem de 22 VN Standaardregels Gelijke kansen voor mensen met een handicap. Het doel van deze regels is dat mensen met functiebeperkingen dezelfde kansen krijgen als andere burgers. De Nederlandse overheid is verplicht om de Standaardregels uit te voeren.

Agenda 22 is een uitwerking van de Standaardregels. De Agenda beschrijft een methode om in elke gemeente beleid te maken vanuit de 22 Standaardregels. Concreet houdt dit in: beleid maken door op een gelijkwaardige manier samen te werken met de belangenorganisaties en gebruik te maken van de kennis en ervaring van ervaringsdeskundigen.

Doordat Nederland vergrijsst en de kosten ten aanzien van AWBZ-zorg daardoor zullen blijven stijgen, heeft het Rijk een oplossing gevonden in de Wmo. Te meer omdat ook de Standaardregels van de VN Nederland verplichten om gelijke kansen te scheppen voor mensen met en zonder beperking. Daarnaast is het Rijk van mening dat de lokale overheid bij uitstek maatwerk kan leveren. Zij staat namelijk het dichtst bij haar burgers en weet als geen ander hoe zij haar burgers het beste kan bedienen.

Om dit maatwerk te kunnen leveren heeft de gemeente een bepaalde beleidsvrijheid als het gaat om het invullen van de 9 prestatievelden. De gemeente dient deze prestatievelden op haar eigen manier in te vullen. Voor een groot deel zijn dit bestaande gemeentelijke taken. Nieuw is het verstrekken van hulp bij het huishouden.

Essentieel aan de Wmo is de verbinding die er moet zijn tussen de prestatievelden en de relatie die er met de overige beleidsvelden is. Inherent is de noodzaak om integraal en inclusief te denken bij het formuleren van beleid over de volle breedte van de gemeentelijke verantwoordelijkheden. Dat lukt nog niet op alle beleidsterreinen. Het streven is wel om hier de komende vier jaar naar toe te werken.

In deze nota wordt ingegaan op het hoe en het waarom van de Wmo. Alle negen prestatievelden worden tegen het huidige beleid aangehouden. Wat doen we al op het gebied van de Wmo? Maar ook waar willen we naar toe over vier jaar met de Wmo?

Van Welzijnsplan naar vierjarenbeleidsplan Wmo

Sinds 1985 werden er in onze gemeente Welzijnsplannen geschreven. Deze plannen, die over een periode van 4 jaar werden ontwikkeld, beschreven het beleid ten aanzien van het brede welzijnsterrein. Doel van de plannen was het welzijnsbeleid van onze gemeente niet alleen voor een aantal jaren vast te leggen, maar ook om relaties te leggen tussen de diverse gebieden binnen een steeds groter en complexer wordend netwerk van welzijnsvoorzieningen.

Aan deze traditie is op 1 januari 2007 een eind gekomen. Vanaf die datum is de Welzijnswet namelijk opgenomen in de Wmo. Het Welzijnsplan bestaat dan niet meer en wordt vervangen door het vierjaren beleidsplan Wmo 2008-2011 van de afdeling Maatschappelijke Ondersteuning gemeente Valkenburg aan de Geul.

U treft in bijlage 2 aan een evaluatie van het Welzijnsplan 2004-2007. De akties vermeld onder het kopje “afpraak” komen terug in de jaarprogramma’s 2008-2011.

In de Wmo is vastgelegd dat de gemeente verplicht is om een vierjaren beleidsnota Wmo op te stellen. De eerste nota dient vóór 1 januari 2008 door de gemeenteraad te worden vastgesteld. In artikel 3 lid 3 en 4 wordt aangegeven wat het plan dient te bevatten:

- De hoofdzaken betreffende het beleid maatschappelijke ondersteuning.
- Doelstellingen op de verschillende onderdelen van maatschappelijke ondersteuning.
- Hoe het samenhangend beleid wordt uitgevoerd en welke acties er worden ondernomen in de planperiode.
- De te behalen resultaten in de planperiode.
- Maatregelen ter borging van de kwaliteit van de wijze van uitvoering van maatschappelijke ondersteuning.
- Het bevorderen van keuzevrijheid met betrekking tot activiteiten van maatschappelijke ondersteuning.
- De wijze waarop de behoeften van kleine doelgroepen zijn geïnventariseerd.

Jaarprogramma’s

Naast dit vierjarenbeleidsplan zullen wij voor de jaren vanaf 2008 tot en met 2011 jaarprogramma’s samenstellen. In deze jaarprogramma’s zal per prestatieveld worden aangegeven welke akties er concreet zullen worden uitgevoerd in dat betreffende jaar om het resultaat in 2011 te kunnen bereiken.

Deze jaarprogramma’s worden telkens per 1 juli na afloop van het betreffende jaar geëvalueerd. Dat betekent dat het jaarprogramma 2008 zal worden geëvalueerd uiterlijk vóór 1 juli 2009.

Het college van burgemeester en wethouders stelt de jaarprogramma’s vast. Het jaarprogramma wordt ter kennisname aangeboden aan de raadscommissie Cultuur, Sociale Zaken, Welzijn en Onderwijs.

Beleidskaders

De in dit hoofdstuk genoemde beleidskaders vormen stuk voor stuk mede de input voor de vierjarenbeleidsnota Wmo. De opvattingen van de Wmo sluiten goed aan op de uitgangspunten zoals deze zijn genoemd in de al eerder ontwikkelde beleidskaders. De beleidskaders zullen kort worden toegelicht.

Coalitieakkoord 2006-2010 “Het kan anders, het moet beter”

De coalitiepartners gaan voor een regionaal overleg voor wat betreft de invoering en implementatie van de Wmo. Daarnaast moet worden gestreefd om de invoering van de Wmo te realiseren binnen de door de rijksoverheid beschikbaar gestelde en geormerkte middelen. Overigens mag het volgens de coalitiepartners niet zo zijn dat bij eventuele tekorten de burgers (meestal toch al kwetsbare groepen) het gelag moeten betalen. De coalitie streeft er naar om dit te voorkomen door zonodig, binnen de financiële mogelijkheden aanvullend budget ter beschikking te stellen.

Voor wat betreft de uitwerking van de prestatievelden stellen de coalitiepartners zich de volgende doelen:

1. De gemeenschapshuizen moeten meer de spil van de (dorps)kernen worden: een “(t)huis” voor iedereen.
2. Verenigingen vormen de ruggesgraat van het sociale leven in alle kernen en zijn van cruciaal belang voor de leefbaarheid van onze gemeente. Er zal onder andere worden gekeken naar de vereenvoudiging van de regelgeving (subsidies, vergunningen etc.) ten behoeve van de verenigingen. Extra activiteiten ontplooiën is nodig om met name de jeugd tussen de 12 en 18 jaar weer te enthousiasmeren voor verenigingen.
3. Voortzetting van het huidige ouderen-, jeugd- en jongerenbeleid waarbij de nadruk wordt gelegd op participatie van deze doelgroepen.
4. Het behoud van de bestaande scholen, voorzover mogelijk.
5. Extra aandacht voor peuteronderwijs, de naschoolse en tussenschoolse opvang.
6. De leerplichtambtenaar moet nog meer dan nu het geval is, preventief te werk gaan.
7. Aandacht voor pesten door jeugdigen onderling.
8. De gevolgen en kansen ten aanzien van de nieuwe zorgplicht voor scholen bestuderen.
9. Het voorkomen van schoolverlaters zonder diploma.
10. Meer aandacht in het basisonderwijs voor verkeer, milieu en cultuur.
11. Het stimuleren van BRAVO-voorlichting in het basisonderwijs (B=meer bewegen, R=anti-rookvoorlichting, A= alcohol, V=gezonde voeding en O= voldoende ontspanning).
12. Ontwikkeling Brede School.
13. Handhaving subsidie voor het Hafabra-muziekonderwijs.
14. Ondersteuning ten aanzien van culturele verenigingen en volksfeesten.
15. Extra aandacht en ondersteuning ten aanzien van Kunst in de Openbare Ruimte.
16. Extra aandacht voor een gezonde financiële exploitatie van het Openluchttheater en het Streekmuseum.
17. Ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers.

Begroting 2007

De bestuurlijke prioriteiten ten aanzien van het programma sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening ten aanzien van de Wmo zijn als volgt weergegeven:

1. Jeugdbeleid: het vergroten van de ontwikkelingskansen van alle jeugdigen.
2. Ouderenbeleid: het creëren van de randvoorwaarden voor langdurige zelfredzaamheid en zelfstandigheid van ouderen.
3. Vrijwilligersbeleid: het verder ondersteunen en uitbreiden van het huidige vrijwilligersbeleid.
4. Mantelzorg: mantelzorg wordt in de begroting 2007 gelijkgesteld aan vrijwilligerswerk. Deze vergelijking kan pertinent niet worden gemaakt. Je kiest voor vrijwilligerswerk omdat je het leuk vindt om je in te zetten voor bijvoorbeeld een

vereniging. Mantelzorg overkomt je, omdat je partner bijvoorbeeld ziek wordt. Je kiest hier niet vrijwillig voor. Ook voor het beleid ten aanzien van mantelzorg geldt dat dit verder moet worden ondersteund en worden uitgebreid.

5. Het ontwikkelen en bevorderen van de leefbaarheid in de diverse kernen.

De bestuurlijke prioriteiten ten aanzien van het programma cultuur en recreatie in het kader van de Wmo zijn als volgt weergegeven:

1. Voortzetting discussie en communicatie rondom de dorpsraden.
2. Het stimuleren van de vestiging van servicewinkels in de kleine kernen.
3. Herijking subsidies.

De bestuurlijke prioriteiten ten aanzien van het programma onderwijs zijn tenslotte als volgt weergegeven:

1. Het behoud van goede onderwijsfaciliteiten.
2. Verdere ontwikkeling van de Brede School.
3. Behoud scholen voor voortgezet onderwijs en speciaal (voortgezet) onderwijs.
4. Het creëren van brede (buurt)scholen.

Uitvoeringsprogramma II Wonen, Welzijn, Zorg (WWZ)

WWZ wordt gepositioneerd binnen het kader van de leefbaarheid van wijken en kernen op basis van inclusief en integraal beleid, voor alle burgers: fysiek, sociaal en economisch.

Binnen dit integrale kader vormt WWZ een belangrijk speerpunt voor de specifieke doelgroepen hulpbehoevende ouderen, (lichamelijk en verstandelijk) gehandicapten, (ex-) psychiatrische patiënten en hun naaste omgeving, waaronder mantelzorgers. Zij tellen mee. Zij doen mee als volwaardige burgers.

De integrale aanpak, waarin WWZ een belangrijke plaats inneemt, krijgt vorm en inhoud op lokaal niveau. Onze gemeente hecht veel waarde aan de leefbaarheid in de kernen, waarbij het uitgangspunt is dat de inwoners eigen verantwoordelijkheid nemen voor die leefbaarheid, bijvoorbeeld door het doen van vrijwilligerswerk. Bij het vormgeven van vernieuwende (integrale) concepten maken wij optimaal gebruik van de in de kernen aanwezige gemeenschapsvoorzieningen.

Kernbegrippen Wmo

In de Wmo staan een aantal kernbegrippen centraal: Civil Society, Meedoen, Zelfredzaamheid, Eigen verantwoordelijkheid en Inclusief beleid.

Civil Society

Civil Society betekent eigenlijk de “zorgzame samenleving”. In een zorgzame samenleving hebben burgers nog iets voor elkaar over. Gaat men bij de buurvrouw op bezoek om een praatje te maken, helpt men de buurman in de tuin, organiseert men activiteiten samen met buurtbewoners. Maar het zijn ook de vrijwilligers die zich inzetten voor de voetbalclub, die ervoor zorgen dat het kapelletje op de hoek er *pico bello* uitziet en de mantelzorgers die zorgen voor een zieke man of vrouw, buurvrouw etc. In een Civil Society onderzoeken mensen eerst wat ze voor elkaar kunnen betekenen, voordat ze bij de overheid aankloppen. Wat is de rol van de gemeente in deze Civil Society? De gemeente moet mensen stimuleren tot betrokkenheid. Hoe kan een gemeente dat doen? Bijvoorbeeld door de straatspeeldag in een buurt of kern te subsidiëren of door inzet van arbeidsuren bij het organiseren van de Dag van de Ouderen. Wmo betekent eigenlijk meedoen!!

Meedoen

Iedereen in onze samenleving moet kunnen meedoen. Jong of oud, met of zonder beperking, burgers moeten kunnen deelnemen aan onze samenleving. Het verwerven van een stabiele eigen positie vormt de eerste uitdaging. Waar de eigen kracht ophoudt, is een vangnet nodig. Een vangnet dat in eerste instantie door de eigen omgeving wordt gecreëerd, in tweede instantie door de gemeente. Tenslotte beoogt de Wmo dat iedereen zo lang mogelijk moet kunnen meedoen in de samenleving. Dit betekent zo lang mogelijk in de eigen omgeving kunnen wonen en zo lang mogelijk kunnen deelnemen aan het sociaal-maatschappelijke verkeer.

Zelfredzaamheid en Eigen verantwoordelijkheid

De Wmo is een participatiewet: iedereen doet mee! We gaan daarbij uit van ieders verantwoordelijkheid voor en zeggenschap over zijn of haar leven. Daarbij staan ieders kwaliteiten en mogelijkheden centraal. Kernbegrip in de Wmo is de eigen verantwoordelijkheid van de burger voor zijn eigen zorg- en/ of ondersteuningsbehoefte. Dit betekent dat mensen zo zelfstandig mogelijk en met zoveel mogelijk keuzevrijheid verantwoordelijkheid dragen voor zichzelf en de eigen omgeving: zij zijn zich bewust van de kosten van voorzieningen; zorgen voor naasten, doen mee aan het verenigingsleven of vrijwilligerswerk en dergelijke.

In bovenstaande benadering wordt ervan uit gegaan dat burgers in eerste aanleg de eigen verantwoordelijkheid benutten om drempels te slechten die deelname aan de samenleving in de weg staan. Burgers die het op eigen kracht niet redden, bijvoorbeeld doordat zij niet meer goed ter been zijn, een chronische ziekte hebben, problemen ondervinden bij het opvoeden van hun kinderen of doordat zij zich schamen om hulp te vragen, kunnen een beroep doen op de gemeente. De gemeente draagt zorg voor een goed preventief beleid en adequate collectieve voorzieningen. Zodoende kunnen burgers zelfredzaam zijn.

Inclusief beleid

De wet gaat uit van het principe “inclusief beleid”. Beleid dat rekening houdt met mensen die een beperking hebben is inclusief beleid. Chronisch zieken, ouderen met een functiebeperking, mensen met een psychiatrische aandoening, een verstandelijke, motorische of zintuiglijke handicap: inclusief beleid maakt meedoen mogelijk. Het gaat hierbij niet alleen om het Wmo-beleid maar raakt alle beleidsterreinen. Met het organiseren van algemene voorzieningen kan mogelijk een beroep op de vaak duurere individuele voorzieningen worden voorkomen. Deze collectieve voorzieningen zijn dan voorliggend ten opzichte van individuele voorzieningen. Als voorbeelden worden genoemd het levensloopbestendig bouwen en de wenselijkheid tot het breed toegankelijk maken van de woonomgeving en de openbare ruimten zoals bibliotheek, gemeentehuis of gemeenschapshuis.

Visie

Een visie is een toekomstgerichte ideale werkelijkheid. Wat willen wij over vier jaar in Valkenburg aan de Geul bereiken ten aanzien van ons Wmo-beleid? Over vier jaar is Valkenburg aan de Geul een gemeente waar mensen zich betrokken voelen bij het maatschappelijk reilen en zeilen, waar mensen respect hebben voor het individu en zich verantwoordelijk voelen voor elkaar. Burgers zijn vanuit hun maatschappelijke betrokkenheid in staat en gemotiveerd om actief deel te nemen in de samenleving. De gemeente moet

faciliteiten (materieel en immaterieel) scheppen om dit actief deelnemen mogelijk te maken en te bevorderen. Deze faciliteiten moeten dicht bij de mensen worden geschapen. Burgers zijn dan in staat om in hun eigen kern te kunnen blijven wonen. Jong en oud moet zich thuis voelen in de eigen kern. De gemeenschapshuizen staan daarbij centraal wanneer het gaat om het uitbouwen van activiteiten. De gemeente moet daarnaast ook garant staan voor het aanbieden van individuele voorzieningen voor mensen die dit nodig hebben om volwaardig te kunnen participeren in onze samenleving.

Regionale samenwerking

Valkenburg aan de Geul werkt op het gebied van de Wmo samen met de gemeenten Eijsden, Gulpen-Wittem, Maastricht, Margraten, Meerssen en Vaals. In 2006 heeft, voor wat betreft de samenwerking, de hulp bij het huishouden centraal gestaan. Maastricht heeft als aanbestedende dienst het aanbestedingstraject voor 19 gemeenten samen met Sittard-Geleen en Heerlen vormgegeven tot en met het aanreiken van concept-contracten en een managementinformatiesysteem. In 2007/2008 zal eenzelfde aanpak worden doorlopen voor de aanbesteding van hulpmiddelen. Jaarlijks wordt bepaald of het lopende contract met de zorgaanbieders kan worden verlengd of dat opnieuw moet worden aanbesteed. Financiële kaders, kwaliteit en cliënttevredenheid zijn daarbij richtinggevend. Het lopende contract kan maximaal 3 jaar worden verlengd (= tot en met 2010). Maastricht onderzoekt bij inkoop van Wmo-diensten en producten altijd de mogelijkheden en voor- en nadelen van een eenduidige systematiek en samenwerking in de regio, zowel op de schaalgrootte van Maastricht en Mergelland als op Tripoolniveau. Per thema wordt de relevante schaalgrootte bepaald. Op Tripoolniveau en op de schaal van Maastricht en Heuvelland is ook bestuurlijk en ambtelijk samengewerkt en kennis gedeeld ten aanzien van het opstellen van de Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning en het Besluit nadere regels voorzieningen maatschappelijke ondersteuning. Ook voor de bijstellingen op basis van ervaringsgegevens wordt de samenwerking gezocht.

AWBZ-subsidies

Bij de komst van de Wmo zijn een 6-tal regelingen vanuit de AWBZ overgeheveld naar de Wmo:

Het betreft:

- Coördinatie vrijwillige thuiszorg en mantelzorg (CVTM)
- Collectieve preventie geestelijke gezondheidszorg (CPGGZ)
- Diensten bij wonen met zorg (DbWmZ)
- Zorgvernieuwingprojecten geestelijke gezondheidszorg (ZVP)
- Besluit bijdrage AWBZ-gemeenten (BBAG)
- Vorming, training en advies (VTA)

In 2006/ 2007 heeft het veel tijd gekost om de aansluiting te vinden tussen de overgeheveldde budgetten, de instellingen die uit de regelingen werden gefinancierd en de schaal waarop de organisaties werken: provinciaal, Zuid-Limburg, regionaal, stedelijk.

Bij het verschijnen van dit beleidsplan is nog niet duidelijk hoe de middelen ten behoeve van 2008 worden verdeeld over de gemeenten.

Duidelijk is dat gemeenten de middelen naar eigen inzicht mogen inzetten, maar nog duidelijker is dat indien gemeenten dit inderdaad doen de geboden dienstverlening niet overeind kan blijven vanwege deze versnippering. De gemeente Maastricht heeft aan de hand van de dienstverlening in 2007 en de organisaties die de dienstverlening leveren inzichtelijk

gekregen aan welke maatschappelijke problemen de Awbz-regelingen een bijdrage leverden aan de oplossing ervan.

In het kort is dat in de volgende tabel weergegeven:

Regeling	Organisatie	Functionaliteit	werkgebied	Toelichting/ prestatieveld
CVTM	Steunpunt mantelzorg Rode Kruis ZZL	Ondersteuning mantelzorg en vrijwillige thuiszorg, respijtzorg	Eijsden, Gulpen-Wittem, Maastricht, Margraten, Meerssen, Valkenburg a/d Geul, Vaals (M&H)	Nieuwe wettelijke taak (prestatieveld 4) Professionaliserings-slag in 2007 (CAO-beloning conform landelijke richtlijnen MEZZO) Voorstel: continueren, regierol Maastricht als centrumgemeente
CVTM	St. Horizon	Maatjesproject ex-psychiatrische patiënten/ voorkomen sociaal isolement	Zuid-Limburg	Prestatieveld 4 Ontvangt reeds ook reguliere financiering van Maastricht naast middelen uit voorheen ZVP. Voorstel: continueren, regierol Maastricht als centrumgemeente Voorwaarde: Sittard-Geleen en Heerlen ook rol als centrumgemeente
CVTM	STAT buddyzorg	Buddyproject voor chronisch zieken	Limburg	Prestatieveld 4 Kleine, kwetsbare organisatie Op deze schaalgrootte moeilijk afspraken te maken. Voorstel: besluitvorming in 4 ^e kwartaal 2007 op Zuid-Limburgse schaal met rol voor 3 centrumgemeenten in Zuid Limburg
CVTM	St. Radar	Vrijwillige thuiszorg tbv gezinnen met kind met verstandelijke beperking	M&H	Prestatieveld 4 Voorstel: met organisaties onderzoeken of dienstverlening kan worden gebundeld met Steunpunt. Regierol Maastricht als centrumgemeente

CP GGZ	GGD/RIAGG	Hulpverlening, betreft financiële bijdrage aan Vangnet OGGZ	M&H	Prestatieveld 8 Voorstel: continueren
DbWmZ	Mosae zorggroep	Bijdrage aan maaltijdvoorziening = eetpunten, sociaal-culturele activiteiten, individuele cliëntzorg	Maastricht	Prestatieveld 5 Voorstel: in 2008 producten in kader WWZ afstemmen op overige welzijnsproducten.
	Vivre	idem	Maastricht en Margraten	Idem als boven
	RIBW	idem	Heuvelland en Maasvallei	Idem als boven
ZVP	St Horizon	Zie hierboven		Voorstel: continueren, zie verder hierboven
	Vrouwengezondheidscentrum	Signalering, preventie, hulpverlening, nazorg en zelfredzaamheid m.n. wat betreft gezondheidsvraagstukken	M&H	Prestatieveld 5 Voorstel: doelgroepenbereik analyseren in relatie tot Time-out, GGD. Regierol Maastricht als centrumgemeente
	Time-Out	Weerbaarheid, lotgenoten contact, zelfhulp, sociaal isolement	Zuid-Limburg	Prestatieveld 5 Kleine, kwetsbare organisatie Voorstel: doelgroepenbereik analyseren in relatie tot Vrouwengezondheidscentrum. Regierol Maastricht als centrumgemeente
	Cliëntencentrum Limburg	Zelfhulpgroepen GGZ (autisme, borderline, stemmen horen, angst)	Limburg	Prestatieveld 5 Kleine, kwetsbare organisatie Op deze schaalgrootte moeilijk afspraken te maken Voorstel: besluitvorming in 4 ^e kwartaal 2007 op Zuid-Limburgse schaal met rol voor 3 centrumgemeenten
	Cliëntenbond GGZ	Omgaan met angst	Limburg	Prestatieveld 5 Op deze schaalgrootte moeilijk afspraken te

				<p>maken</p> <p>Werkt samen met Vijverdal</p> <p>Voorstel: besluitvorming in 4^e kwartaal 2007 op Zuid-Limburgse schaal met rol voor 3 centrumgemeenten</p>
	Nederlandse vereniging voor autisme	Autistisch informatiecentrum, lotgenotencontact tbv ouders, gezinnen, partners	Limburg, onderdeel van landelijk netwerk	<p>Prestatieveld 5</p> <p>Bijdrage via gemeente Heerlen</p> <p>Voorstel: besluitvorming in 4^e kwartaal 2007 op Zuid-Limburgse schaal met rol voor Heerlen als centrumgemeente</p>
BBAG	Gemeente Valkenburg aan de Geul	Werd ingezet in relatie tot WVG	Valkenburg aan de Geul	<p>Prestatieveld 6</p> <p>Voorstel: budget toevoegen aan ex-wvg-middelen</p>
VTA	6 VTA instellingen in het land	Miv 2007 is doel het vrijwilligersbeleid op lokaal niveau te bevorderen	Maastricht	<p>Prestatieveld 3</p> <p>Voorstel: budget toevoegen tbv knelpunten</p>

Om de dienstverlening te behouden die geleverd wordt binnen de regelingen CVTM en ZVP is al in een vroeg stadium met de portefeuillehouders van Sittard-Geleen, Heerlen en de regiogemeenten afgesproken de volgende uitgangspunten ter besluitvorming aan de gemeenteraden voor te leggen:

- we gaan voor regionale samenwerking en afstemming op het relevante schaalniveau van deels Zuid-Limburg en deels Maastricht en Heuvelland
- centrumsteden trekken de kar
- de samenwerkingsafspraken worden gemaakt voor de looptijd van de Wmo-planperiode 2008-2011 (4 jaar)
- het budget dat beschikbaar komt ten gevolge van de subsidieregelingen wordt voor datzelfde doel gereserveerd
- het beschikbare budget wordt omgerekend naar het inwoneraantal van het gebied waarop een organisatie werkt opdat ongeacht de wijze waarop de middelen naar de regio of gemeente komen er altijd een formule kan worden gehanteerd.

Concluderend stellen wij voor:

- voor de looptijd van deze Wmo-planperiode 2008-2011 (4 jaar) samen te werken op regionaal dan wel Zuid-Limburgs niveau voor wat betreft deze voormalige AWBZ-subsidies
- als centrumgemeente Maastricht het voortouw te laten nemen

- het nu nog onbekende budget dat beschikbaar komt ten gevolge van de subsidieregelingen voor datzelfde doel te reserveren en daarmee structureel toe te voegen aan de middelen voor betreffende prestatievelden
- de middelen over te maken naar de gemeente Maastricht en daarmee de administratieve afhandeling van de subsidiëring te delegeren aan Maastricht

Met bovenstaande regeling voorkomen wij dat de projecten genoemd in bovenstaande tabel buiten de boot vallen vanwege de versnippering in financiën.

Burger- en cliëntparticipatie

De Wmo-raad

In de wet is vastgelegd dat de gemeente verplicht is om belanghebbenden bij de Wmo te betrekken, om belanghebbenden vroegtijdig in de gelegenheid te stellen om zelfstandig voorstellen met betrekking tot de Wmo te doen en om aan belanghebbenden informatie te verschaffen die nodig is ter uitvoering van een en ander (artikel 11 Wmo). Een grote rol is daarnaast weggelegd voor de gezamenlijke vertegenwoordigers van representatieve organisaties van de kant van vragers op het gebied van maatschappelijke ondersteuning.

Begin 2006 heeft de toenmalige voorzitter van het Gehandicapten Platform Valkenburg aan de Geul het initiatief genomen om een Wmo-raad op te richten. Doordat de voorzitter in verband met zijn gezondheid zijn werkzaamheden heeft moeten neerleggen, heeft de voorzitter van de Seniorenraad het stokje ten aanzien van de oprichting van een Wmo-raad overgenomen. Aanleiding voor de instelling van een Wmo-raad was natuurlijk de komst van de Wmo per 1 januari 2007.

Op 15 september 2006 is de Wmo-raad Valkenburg aan de Geul officieel geïnstalleerd door het college van burgemeester en wethouders. De Wmo-raad stelt zich ten doel er voor te zorgen dat belanghebbenden bij de Wmo vanuit een onafhankelijke positie optimaal betrokken worden én op basis van de wet inspraak hebben bij de voorbereiding, vaststelling, uitvoering en evaluatie van het gevoerde gemeentelijk Wmo-beleid. De Wmo-raad is het adviesorgaan van het college van burgemeester en wethouders wanneer het gaat om Wmo-beleid.

De Wmo-raad is geformeerd uit het Wmo-platform. In het Wmo-platform hebben vertegenwoordigers zitting van alle lokale organisaties die te maken hebben/krijgen met de Wmo zoals cliëntenraden, ouderen, gehandicapten, vrijwilligers, mantelzorg, (ex)GGZ-clieñten, dorpsraden, sportverenigingen etc. (Zie bijlage 3). De Wmo-raad bestaat uit vertegenwoordigers uit het Wmo-platform. Zij vertegenwoordigen de volgende doelgroepen: ouderen, mensen met een functiebeperking, mensen met een verstandelijke beperking, GGZ-clieñten, mantelzorgers/vrijwilligers en cliëntenraden, sporters. Er ontbreekt nog een delegatie vanuit de jeugdverenigingen. De Wmo-raad zal zich in 2008 heroriënteren ten aanzien van de samenstelling van de Wmo-raad c.q. Wmo-platform. Het is en blijft een dynamisch proces.

Overige (advies)-raden

Behalve de Wmo-raad heeft het college van burgemeester en wethouders nog de volgende (advies)-raden ingesteld. Deze raden geven gevraagd en ongevraagd advies op het gebied van sport, sociaal-cultureel, ouderenbeleid, gehandicaptenbeleid en leefbaarheid in de kernen.

1. *Sportraad*

De Sportraad heeft tot doel de sport en de sportieve recreatie in de gemeente Valkenburg aan de Geul te bevorderen. Zij tracht dit doel te bereiken door gevraagd en ongevraagd het college c.q. de gemeenteraad maar ook organisaties, instellingen en personen die op het gebied van sport en/of sportieve recreatie werkzaam zijn te adviseren. De Sportraad behartigt de belangen van de aangesloten verenigingen. Deze raad telt ruim 30 leden.

2. *Kunst- & Cultuurraad (KCR)*

De KCR is ontstaan uit een samenwerking tussen de Sociaal Culturele Raad en de werkgroep Kunst in de Openbare Ruimte.

De KCR heeft tot doel het sociaal culturele leven in de gemeente Valkenburg aan de Geul te bevorderen. Zij tracht dit doel onder andere te bereiken door gevraagd en ongevraagd het college c.q. de gemeenteraad maar ook organisaties, instellingen en personen die op sociaal cultureel gebied werkzaam zijn te adviseren.

De KCR behartigt de belangen van de aangesloten verenigingen. Deze raad telt ongeveer 90 leden / sociaal culturele instellingen.

3. *Seniorenraad*

De Seniorenraad is een officieel adviesorgaan van het college van burgemeester en wethouders. Het doel van de Seniorenraad is dat de belangen van ouderen van de gemeente Valkenburg aan de Geul, in dit geval alle 55-plussers, zo goed mogelijk worden behartigd binnen het gemeentelijke beleid. Uitgangspunten hierbij zijn dat de ouderen van de gemeente Valkenburg aan de Geul blijvend volwaardig aan de samenleving kunnen deelnemen en hierin actief participeren, zelfstandig en veilig kunnen wonen en zoveel mogelijk voor zichzelf kunnen zorgen.

4. *Platform Gehandicaptenbeleid Valkenburg aan de Geul (PGV)*

Het PGV heeft als doel het versterken van de maatschappelijke en sociale positie en het bevorderen van de zelfredzaamheid van mensen met een beperking (lichamelijk, psychisch en/of verstandelijk). De gemeente vervult hierin met name een stimulerende en ondersteunende rol. De gemeente investeert op basis van bestaand beleid, in belangenbehartiging en in de toegankelijkheid van gebouwen en openbare ruimte.

5. *Dorpsraden (Schin op Geul, Houthem St. Gerlach, Berg en Terblijt, Sibbe-IJzeren)*

De Dorpsraden hebben een adviserende rol richting de gemeente en richten zich op belangenbehartiging van de burgers in de dorpskernen. Alle onderwerpen op het gebied van leefbaarheid in de kernen zijn van belang voor de Dorpsraden. Enkele voorbeelden: verkeersveiligheid, sociale veiligheid, onderwijsvoorzieningen in de dorpskernen, gemeenschapshuizen, buitengebied, sportvoorzieningen, evenementen, onderhoudszaken, groenvoorzieningen en woningbouw.

Benchmark en tevredenheidsonderzoek

De Wmo stelt als eis aan de gemeente monitoring van beleid. Dit betekent dat ten eerste de gemeente verantwoording aflegt aan de burgers en belanghebbenden door de bereikte resultaten inzichtelijk te maken. En ten tweede dat burgers en belanghebbenden worden betrokken bij de opstelling van beleid en de uitvoering ervan.

In de Wmo is een aantal artikelen opgenomen over de informatievoorziening en verantwoording van gemeenten naar hun burgers en rijk. Doel van deze verantwoording is om burgers en cliëntorganisaties in staat te stellen de prestaties van de gemeente te beoordelen, ook in relatie tot andere gemeenten. Dit wordt ook wel benchmarken genoemd. De gemeente Valkenburg aan de Geul doet samen met 195 andere gemeenten mee aan de landelijke basisbenchmark van het SGB. Daarnaast doet onze gemeente mee aan het

cliënttevredenheidsonderzoek van het SGB0. Dit onderzoek zal in de winter van 2007/2008 worden uitgevoerd. De uitkomsten van het cliënttevredenheidsonderzoek over het voorgaande kalenderjaar dienen overeenkomstig de wet vóór 1 juli 2008 te worden gepubliceerd. Over de uitkomsten van het cliënttevredenheidsonderzoek overleggen we met de Wmo-raad.

Binnen de regio is een initiatief ontwikkeld om gezamenlijk als regio, deel te nemen aan de basisbenchmark en het tevredenheidsonderzoek cliënten. Hierdoor is het mogelijk om met de Zuid Limburgse gemeenten een kring te vormen waardoor de gemeenten ook onderling te vergelijken zijn. De resultaten zullen in een afzonderlijk rapport worden gepubliceerd.

Relatie en Wmo en WCPV (Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid)

De gemeenten zijn verplicht om ook elke vier jaar een nota volksgezondheid te ontwikkelen. De eerste nota is tot stand gekomen in 2003. De tweede nota diende vóór 1 juli 2007 aan de raad te zijn voorgelegd. In verband met de tijd die gemoeid was met de ontwikkeling van de vierjaren beleidsnota Wmo zal de nota volksgezondheid in december 2007 in de raad worden behandeld.

De WCPV heeft raakvlakken met de Wmo. Een belangrijke overeenkomst tussen de WCPV en de Wmo is namelijk de uiteindelijke doelstelling van beide wetten: burgers in staat stellen zo volwaardig en gezond mogelijk te participeren in deze samenleving. Gezondheidszorg is naast het bevorderen van de gezondheid van de inwoners ook het bevorderen van de leefbaarheid in een kern (prestatieveld 1). Denk bijvoorbeeld maar aan samen sporten in de sporthal van het gemeenschapshuis. Maar ook de informatie en adviesfunctie in de Wmo kan worden ingezet ten behoeve van gezondheidsbevordering (prestatieveld 3). De GGD ZL informeert onze burgers over ziektebeelden, over gezond oud worden, over niet roken etc. Toch heeft de wetgever ervoor gekozen om beiden apart neer te zetten omdat er sprake is van een aantal significante verschillen. De WCPV is voorliggend aan de Wmo: preventie gaat vooraf aan ondersteuning (en aan zorg). Hierbij gaat de Wmo uit van een concrete vaak individuele burger die een probleem heeft. Preventie vanuit de WCPV vindt plaats voordat sprake is van een probleem waarvoor hulp nodig is en gaat uit van collectieve belangen en niet van een individuele vraag. De Wmo is een sterk decentrale wet en is vooral gericht op het regelen van maatschappelijke ondersteuning van de inwoners van een gemeente. Dit in tegenstelling tot de WCPV die een meer centrale aansturing kent en de gemeenten bijvoorbeeld verplicht tot uitvoering van infectieziektebestijding en de jeugdgezondheidszorg.

Financiën

Onze gemeente gaat van het standpunt uit dat de Wmo budgettair neutraal dient te worden uitgevoerd. Echter, er moet een onderscheid worden gemaakt tussen de voorzieningen Wmo (dat zijn de hulp bij het huishouden, vervoersvoorzieningen, scootmobielen, rolstoelen en woningaanpassingen) en het reguliere beleid dat vóór 1 januari 2007 viel onder de Welzijnswet. Denk aan ouderenbeleid, jeugdbeleid, onderwijs, kunst, cultuur, sport, maatschappelijk werk. De uitgaven ten aanzien van de voorzieningen Wmo hebben een openeinde constructie. Wie recht heeft op zorg, ontvangt die zorg ook, ongeacht het budget van de gemeente op dat moment. Het reguliere beleid wordt in 2008 uitgevoerd binnen de door de gemeenteraad van Valkenburg aan de Geul op 6 november 2007 vastgestelde financiële kaders. Dit reguliere beleid met daarbij per actie aangegeven het financiële kostenplaatje wordt opgenomen in het jaarprogramma 2008 dat begin januari 2008 door het college van burgemeester en wethouders wordt vastgesteld.

Communicatie

In 2006 hebben wij diverse communicatieuitingen ingezet om onze inwoners, intermediairen, professionals en leden van de gemeenteraad en de commissie CSWO te informeren over de Wmo.

In 2005/2006 zijn een aantal expertmeetings georganiseerd in samenwerking met Maastricht en de regiogemeenten voor de volgende doelgroepen: zorgvragers, zorgaanbieders, mantelzorgers en vrijwilligers en een afsluitend debat voor alle doelgroepen. Lokaal hebben wij in het najaar van 2006 in samenwerking met de Wmo-raad voorlichtingsavonden georganiseerd in alle kernen. Tegelijkertijd is de Wmo-telefoon geïnstalleerd. Burgers kunnen hier nog steeds telefonisch terecht met al hun vragen over de Wmo. In december hebben onze inwoners een brochure ontvangen met daarin informatie over de Wmo. Overgangsccliënten hebben een brief ontvangen waarin stond aangegeven wat er gedaan moest worden bij de overgang naar de Wmo.

Met de Wmo-raad is regelmatig contact via het kwartaaloverleg maar ook via het maandelijks overleg met de voorzitter.

Daarnaast worden er de volgende communicatiemiddelen ingezet: regionaal overleg WWZ, bilaterale afstemmingsoverleggen met de aanbieders, de website www.valkenburg.nl met een link naar Wmo-nieuws algemeen en van de Wmo-raad.

De Wmo-raad en het Wmo-platform zijn uitgenodigd om in te spreken voor wat betreft de onderhavige nota en het jaarprogramma 2008.

In samenwerking met de Wmo-raad willen wij in 2008 starten met een nieuws- en voorlichtingsoffensief over de Wmo.

De prestatievelden

De wetgever heeft negen prestatievelden in het leven geroepen, waarop de gemeente samenhangend beleid dient te voeren. De eerste vijf prestatievelden hebben betrekking op algemene voorzieningen, die vóór 1 januari 2007 onder de Welzijnswet vielen. Het zesde veld betreft voorzieningen voor maatschappelijke ondersteuning van specifiek kwetsbare groepen zoals mensen met een beperking, ouderen en chronisch zieken. Een en ander is voortgekomen uit de vroegere Wvg en de Huishoudelijk Verzorging uit de AWBZ. De gemeente heeft ten aanzien van prestatieveld 6 een compensatieplicht. Het compensatiebeginsel geeft gemeenten de opdracht voorzieningen te treffen ter compensatie van de beperkingen die hun burgers ondervinden in zelfredzaamheid en de maatschappelijke participatie. Deze voorzieningen op het gebied van maatschappelijke ondersteuning stellen burgers in staat om:

1. Een huishouden te voeren;
2. zich te verplaatsen in en om de woning;
3. zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel;
4. medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.

Voor de overige prestatievelden heeft de gemeente een inspanningsverplichting waarin zij de regierol heeft.

Prestatieveld 7 bestaat uit de voorzieningen voor maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en huiselijk geweld (vroegere Welzijnswet). In prestatieveld 8 gaat het om de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (is afkomstig uit de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid). Het laatste prestatieveld betreft de verslavingszorg (Welzijnswet en de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid).

De prestatievelden zijn als volgt opgebouwd:

- Prestatieveld 1: Leefbaarheid en Sociale samenhang
- Prestatieveld 2: Preventieve ondersteuning jeugd
- Prestatieveld 3: Advies en cliëntondersteuning
- Prestatieveld 4: Ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers
- Prestatieveld 5: Bevorderen deelname maatschappelijk verkeer
- Prestatieveld 6: Verlenen individuele voorzieningen
- Prestatieveld 7 tot en met 9: Maatschappelijke opvang, vrouwen opvang, huiselijk geweld, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingszorg

In de volgende hoofdstukken worden bovenstaande prestatievelden nader toegelicht. De prestatievelden zijn als volgt opgebouwd:

1. Wettekst: hoe is het prestatieveld verwoord in de wet?
2. Huidig beleid: hoe staan we ervoor?
3. Knelpunten: waar lopen we tegenaan?
4. Oplossingen en overwegingen: wat kunnen we hieraan doen?
5. Beslispunten: waar willen we naar toe over 4 jaar?

PV 1: Leefbaarheid en Sociale samenhang

Wettekst:

Het bevorderen van de sociale samenhang en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten.

Wat is leefbaarheid? Leefbaarheid laat zich definiëren als: het wonen in een prettige en veilige omgeving, met de mogelijkheid om (thuis of in de buurt) gebruik te kunnen maken van (eenvoudige) zorg-, welzijns- en gemaksdiensten. Dit prestatieveld is door deze definitie vrij breed van opzet. Het varieert van ouderenbeleid tot jeugdbeleid, van onderwijs tot sport, van dorpsraden tot gehandicaptenplatform. Gemeenten zijn vrij om dit prestatieveld naar eigen wens in te vullen. Het Rijk heeft hiermee geen bemoeienis. Het Rijk geeft alleen de algemene kaders en doelstellingen aan.

Na analysering van dit prestatieveld kwamen wij tot de conclusie dat de gemeente al werkt aan leefbaarheid en sociale samenhang. Het betreft enkel een herschikking van het voormalige welzijnsbeleid.

Zo werken wij in onze gemeente al aan de vitaliteit van de dorpskernen. De kernen moeten niet verworden tot “slaapkernen” maar moeten bruisen van de activiteiten met als middelpunt het gemeenschapshuis. Niet voor niets is een aantal jaren geleden een forse financiële impuls gegeven aan de bouw c.q. renovatie van de gemeenschapsvoorzieningen in de kernen.

Ter bevordering van deze vitaliteit hebben we in samenwerking met de besturen van de gemeenschapshuizen en de dorpsraden een aantal extra activiteiten toegevoegd aan deze gemeenschapshuizen. Denk aan de internetzuilen, het instellen van een Steunpunt Mantelzorg in Cascade te Vilt, de Bibliotheek Dichterbij, de woensdagmiddagactiviteiten, cursussen voor ouderen, het stimuleren van het gemeenschapshuis als vergaderlokatie, enzovoorts.

In het kader van de leefbaarheid subsidiëren wij een hele reeks van instanties en activiteiten. Denk aan muziek, sport, jeugd, ouderen.

Huidig beleid

Wat doen wij als gemeente op dit moment aan de bevordering van leefbaarheid en sociale samenhang in de dorpen, wijken en kernen? U treft hierbij een aantal beleidsvelden aan zoals deze in de oude Welzijnswet hun oorsprong hebben gevonden. Tot nu toe is nog niet

nadrukkelijk de samenhang binnen het containerbegrip leefbaarheid aan de orde gekomen. Elk van de hieronder genoemde beleidsvelden is afzonderlijk als belangrijk onderkend en uit dien hoofde gestimuleerd. In bijlage 5 zijn de verenigingen, instanties, gemeenschapshuizen en organisaties uitgeschreven per kern.

Ouderenbeleid

Hoofddoelstelling van het ouderenbeleid is het creëren van de randvoorwaarden voor langdurige zelfredzaamheid en zelfstandigheid. In de visie van de gemeente kan actieve participatie van ouderen in de samenleving hieraan een belangrijke bijdrage leveren. Er worden verschillende middelen ingezet om die participatie en betrokkenheid te stimuleren:

- ondersteuning van de Seniorenraad;
- subsidiering van uiteenlopende (senioren)verenigingen;
- uitgave van de 55-plus-pas-krant;
- ontwikkeling van een divers activiteitenaanbod voor senioren met actieve inzet vanuit de doelgroep zelf.

Tot nu toe was ons ouderenbeleid gericht op inwoners vanaf 55 jaar. Achterliggend idee daarbij was dat voor veel mensen op die leeftijd een andere fase van hun leven begint, omdat zij niet meer of in mindere mate aan het reguliere arbeidsproces deelnemen. Verschillende ontwikkelingen geven aanleiding om de leeftijdsgrens voor het ouderenbeleid maar ook de inhoud van het ouderenbeleid te heroverwegen. Ten eerste is het merendeel van mensen die 55 worden nog actief in het arbeidsproces. Bovendien worden er in het licht van de vergrijzing nieuwe schaarsteverhoudingen op de arbeidsmarkt verwacht. Het Centrum voor Werk en Inkomen heeft al een begin gemaakt met een debat over ouderen op de arbeidsmarkt. Volgens het CWI zullen er steeds grotere problemen ontstaan met werving van nieuw personeel, waardoor ouderen ook een andere positie in de samenleving krijgen. Het is onvermijdelijk dat zij tot op hogere leeftijd dan voorheen actief aan het arbeidsproces moeten gaan deelnemen. In de nota Wet werk en bijstand is dit onderdeel verder uitgewerkt.

In het verlengde van de heroverweging van het ouderenbeleid, willen we ook de 55-plus-pas afschaffen. Deze pas wordt nu op eigen verzoek van 55-plussers toegestuurd en daar is dan ook toezending van de 55-plus-pas krant aan gekoppeld. De 55-plus-pas krant is een product dat de gemeente al enkele jaren uitgeeft om de 55-plussers van informatie te voorzien. Onderzoek onder de lezers toont aan dat de krant in zijn huidige vorm zeer goed ontvangen wordt. Wat dat betreft reden om er mee door te gaan. Wel is door de Seniorenraad de wens kenbaar gemaakt om de verspreiding van de krant uit te breiden naar alle 55- of 60 plussers. We hebben toen de afweging gemaakt dat, als we tot een bredere verspreiding zouden overgaan, het dan een logisch vervolg zou zijn in het licht van de Wmo daar direct een “Wmo-krant” van te maken om zo de hele bevolking van Valkenburg aan de Geul te bereiken. De 55-plussers zijn een belangrijke doelgroep van de Wmo, maar er zijn ook andere doelgroepen die we willen informeren over en betrekken bij het Wmo-beleid. Bovendien is een brede Wmo-krant meer in de lijn van het Wmo-beleid waarin aandacht wordt gevraagd voor versterking van sociale samenhang en onderlinge betrokkenheid van burgers: door de informatie van/voor de 55-plussers in een breder kader te plaatsen en breder te verspreiden, willen we ook de betrokkenheid van deze groep bij de maatschappij en betrokkenheid van de maatschappij bij deze groep stimuleren. In de nieuwe Wmo-krant zal de doelgroep Senioren wel als specifieke aandachtsgroep herkenbaar blijven. In de krant zullen ook specifieke activiteiten voor Senioren worden opgenomen, waaraan alle Senioren kunnen deelnemen en geen specifieke 55-plus-pas meer voor nodig zal zijn.

Concluderend

- Wanneer we in dit wmo-beleidsplan over ouderenbeleid spreken, bedoelen we specifiek beleid voor inwoners vanaf 60 jaar. We hanteren deze leeftijdsgrens omdat de meeste inwoners vanaf die leeftijd niet meer aan het reguliere arbeidsproces deelnemen en we een specifieke benadering van deze groep wel gewenst vinden. Maar bij die benadering willen we vooral het potentieel van ouderen benadrukken en hun kwaliteiten en mogelijkheden centraal stellen. In dit verlengde willen we ook een link leggen naar de verwachting dat ouderen in de toekomst langer aan het arbeidsproces moeten gaan deelnemen en het werkgelegenheidsbeleid dat we voor deze groep willen gaan voeren (verwijzing naar nota “werkgelegenheidsbeleid”).
- Dat neemt niet weg dat daar waar nodig adequate zorg beschikbaar moet zijn voor ouderen die niet op alle gebieden meer zelfredzaam en zelfstandig zijn. Leefbaarheid en sociale samenhang moeten ook invulling krijgen door zorg voor elkaar. Daarom willen we bijdragen aan een ondersteuning en verdere ontwikkeling van informele zorgnetwerken. Dit aspect komt verder aan de orde onder prestatieveld 3, 4 en 5.

Jeugdbeleid

Algemeen

Centrale doelstelling van het jeugdbeleid is het vergroten van ontwikkelingskansen van alle jeugdigen. Om hier daadwerkelijk invulling aan te geven, wil de gemeente Valkenburg aan de Geul inzetten op het ondersteunen en stimuleren van concrete projecten en activiteiten waarin eigen inzet en participatie van de jeugd centraal staan.

Van woensdagmiddagactiviteiten naar een breed aanbod aan activiteiten voor de jeugd

In het kader van de wet Buitenschoolse Opvang hebben de scholen van het primair onderwijs de verantwoordelijkheid gekregen voor de organisatie van buitenschoolse opvang en activiteiten. De gemeente zal daarom geen aparte woensdagmiddagactiviteiten meer aanbieden, maar stimuleren dat er een breed aanbod aan buitenschoolse activiteiten wordt ontwikkeld, dat in principe voor alle kinderen toegankelijk is. Dat betekent dat de gemeente ook zal stoppen met de uitgave van de jeugd-vip-pas voor 4-12 jarigen. Het uitgangspunt is dat de activiteiten die ontwikkeld gaan worden zo veel als mogelijk voor alle kinderen toegankelijk moeten zijn en er geen apart pasje voor nodig is. De kosten voor deze activiteiten zullen nader worden bepaald, afhankelijk van de inhoud en de aanbieders van activiteiten.

Activiteitsaanbod voor jeugd vanaf 12 jaar

De gemeente wil ook stimuleren dat er een breed activiteitsaanbod komt voor alle jeugd, ook voor de jeugd vanaf 12 jaar. Belangrijke aandachtspunten daarbij zijn:

- ondersteunen van eigen initiatief van jongeren
- bevorderen van de betrokkenheid van de jeugd bij de gemeenschap.

Uitgangspunt is een omslag te maken van het focussen van de aandacht op problemen naar meer aandacht voor een positieve benadering van jongeren, waarbij ook de wensen en behoeften van de jeugd beter in beeld gebracht worden.

Aandachtspunt hierbij is het stimuleren en verder ontwikkelen van een sociale infrastructuur op het niveau van de dorpskernen die actieve participatie van jeugd ondersteunt en bevordert. Bij sociale infrastructuur denken we aan bestaande vrijwilligersorganisaties, zoals de dorpsraden, de besturen van de gemeenschapshuizen, de beheerders van de gemeenschapshuizen, alle verenigingen, professionele organisaties als de scholen,

bibliotheken, maar ook aan ondernemers en bedrijven die in onze gemeente actief zijn. Naast het stimuleren van meer aandacht voor actieve participatie van jeugd binnen de bestaande infrastructuur, zal ook ingezet worden op het ontwikkelen van nieuwe organisaties en nieuwe samenwerkingsvormen waarin jeugdigen zelf actief zijn.

Onderwijs

De gemeente heeft op onderwijsgebied de wettelijke verantwoordelijkheid voor het onderwijs, het voorkomen en bestrijden van voortijdig schoolverlaten en verzuim, veiligheid, onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer. Op aanverwante terreinen zoals jeugdbeleid heeft de gemeente een wettelijke verantwoordelijkheid ten aanzien van de jeugdgezondheidszorg, peuterspeelzaalwerk, jeugd- en jongerenwerk, opvoedingsondersteuning en maatschappelijk werk.

Anticiperend op de veranderende omgeving, de demografische ontgroening en vergrijzing en de ontwikkelingen in het onderwijs heeft de gemeente samen met de schoolbesturen voor basisonderwijs een beleidsvisie basisonderwijs en een masterplan onderwijshuisvesting opgesteld.

De raad heeft aangegeven dat de beleidsvisie vertaald dient te worden in een gewenste, doch realistische huisvestingsstructuur met in beginsel "in alle kernen een school".

In december 2007 wordt de visie en het masterplan besproken in de gemeenteraad.

De verhoudingen binnen het lokaal onderwijsbeleid zijn drastisch gewijzigd. Scholen en schoolbesturen hebben meer beleidsvrijheid gekregen en gemeenten minder (onderwijs)taken en financiële sturingsmiddelen. Daarnaast heeft de ontkokering van beleid bij de Rijksoverheid en de invoering van de Wmo aanzienlijke consequenties voor de bestuurlijke verhoudingen tussen gemeenten, schoolbesturen en overige partners.

Scholen hebben in toenemende mate te maken met maatschappelijke ontwikkelingen die samenkomen in de school. Zij opereren steeds meer als maatschappelijke onderneming in samenwerking met hun omgeving. De gemeente heeft grip op die omgeving en een algemene verantwoordelijkheid voor haar burgers, waaronder kinderen en jongeren. Scholen en gemeenten ontmoeten elkaar in de omgeving van de school, gemeenten vertrekkend vanuit hun verantwoordelijkheid voor jeugdbeleid, en scholen vertrekkend vanuit hun verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs. Toekomstig onderwijsbeleid dient nadrukkelijk gezien te worden in relatie tot andere beleidsterreinen en kan alleen gemaakt worden samen met andere partners zowel intern als extern. Zo moet er bijvoorbeeld een relatie komen tussen het beleid op het terrein van jeugdbeleid en het beleid gericht op schooluitval, of tussen gezondheidsbeleid en de activiteiten op school. Het gemeentelijk onderwijsbeleid willen we met name richten op het versterken, stimuleren en creëren van samenwerkingsrelaties waarbij de school centraal staat. Samen met de schoolbesturen en overige partners wordt gewerkt aan onderwijs dat eraan bijdraagt dat kinderen goed voorbereid de maatschappij in kunnen stappen. Om dit doel te bereiken heeft de gemeente met de schoolbesturen en de overige partners afgesproken in het kader van de Educatieve Agenda afspraken te maken aangaande het borgen van de kwaliteit van het primair onderwijs, de zorg voor de leerlingen en het stimuleren van de doorgaande leer- en ontwikkelingslijn voor kinderen en jongeren in de leeftijd van 0 tot 13 jaar. Daarnaast doet de gemeente onderzoek naar de realisatie van de Campus Polfermolen, een (ver)brede school waarin het Stella Maris College, de bibliotheek en andere voorzieningen op het gebied van sport, welzijn, cultuur, onderwijs en kinderopvang onder één dak worden gebracht. Resumerend kan worden gesteld dat de gemeente er naar streeft zich bezig te houden met zaken die het niveau van de individuele school overstijgen en met de sociale infrastructuur rond de school.

Speelruimtebeleid

In Valkenburg aan de Geul tellen we een 14-tal openbare speelplekken (waaronder Speeltuyn Oost) en een 5-tal trapveldjes. Drie van deze speelplekken worden “geëxploiteerd” door het particulier initiatief. De overige speelplekken zijn in beheer van de gemeente. Alle openbare speelplekken worden jaarlijks geïnspecteerd op veiligheid door een onafhankelijk bureau. Het huidige speelruimtebeleid is een twee-sporen beleid. Daar waar behoefte is aan een speelplek neemt:

1. of de buurt het initiatief, richt (indien nodig) een stichting of vereniging op, legt een speelplek aan en neemt het beheer voor zijn rekening; de gemeente ondersteunt bij het beschikbaar stellen van een stuk grond, verstrekt eenmalig een investeringssubsidie en structureel een (exploitatie)subsidie aan het particulier initiatief;
2. of de gemeente legt een speelplek aan en is verantwoordelijk voor het beheer.

Bovenstaand beleid willen we de komende periode voortzetten waarbij tevens meer contact met vooral het basisonderwijs gezocht zal worden. Indien mogelijk en wenselijk dienen speelplekken gelegen binnen het schoolterrein na de schooltijd openbaar toegankelijk te zijn. Een uitbreiding van het aantal speelplekken in beheer bij het particulier initiatief heeft absoluut de voorkeur.

Allochtonenbeleid

De gemeente heeft een aantal wettelijke taken voor bepaalde groepen allochtonen in het kader van de uitvoering van de Wet Inburgering. Los daarvan vindt de gemeente het van belang om aandacht te besteden aan, hoe deze doelgroepen de leefbaarheid en sociale samenhang op niveau van de dorpskernen ervaren. In eerste instantie zal een beter inzicht hierin moeten ontstaan en desgewenst concrete activiteiten moeten worden ontwikkeld.

Bibliotheek

Bibliotheeken maken deel uit van de kennissamenleving en zullen daarom steeds meer moeten veranderen. Gezien het fenomeen van de kennissamenleving moet de bibliotheek een basisvoorziening voor iedereen zijn die laagdrempelig is, openbaar en voor iedereen toegankelijk. Zij moet zich inspannen om zoveel mogelijk inwoners te bereiken en schenkt daarbij speciale aandacht aan mensen die niet zo vaardig zijn in de omgang met boeken en het gebruik van elektronische media. De bibliotheek maakt deel uit van het sociaal cultureel voorzieningensstelsel in de regio en draagt bij aan maatschappelijke en overheidsdoeleinden gericht op:

- Beter geïnformeerde mensen die daardoor beter functioneren in de kennismaatschappij.
- Het beter begrijpen van mensen en elkaars culturen.
- Het bevorderen van het lezen en het gebruik van media.
- Het bevorderen van participatie aan het culturele leven in de regio.
- Een zinvolle vrijetijdsbesteding.

Reeds geruime tijd wordt regionaal samengewerkt om te komen tot schaalvergroting en inhoudelijke verbetering en verbreding van het bibliotheekwerk. Door deze samenwerking wordt de professionaliteit verhoogd en ontstaat er meer wisselwerking zodat de kwaliteit van de dienstverlening vergroot en verdiept wordt. Genoemde samenwerking heeft per 1 januari 2006 geresulteerd in de Basisbibliotheek Heuvelland. Het is de bedoeling om de bibliotheek een stevige positie en functie te geven in de lokale samenleving. Deze ambitie is al tot uitdrukking gebracht in het komen tot de Basisbibliotheek Heuvelland en moet nu verder

vorm krijgen door een heroriëntatie op de kernfuncties van de bibliotheek. Begrippen die hierbij voor ons belangrijk zijn betreffen de laagdrempeligheid van de bibliotheek, het bevorderen van een hoger bereik, en het versterken van de relatie die de bibliotheek met andere beleidsonderwerpen kan hebben zoals onderwijs en educatie evenals kunst en cultuur.

- **Laagdrempeligheid en hoger bereik**

De bibliotheek ontwikkelt zich tot een modern informatiecentrum en wil een brede maatschappelijke functie vervullen waarin de inwoners centraal staan. Wij zijn van mening dat indien de bibliotheek meer gebruikers/bezoekers wil trekken, samenwerking met uiteenlopende maatschappelijke organisaties essentieel is. Om tot nieuwe vormen van dienstverlening te komen en nieuwe cliëntgroepen te bereiken willen we actief samenwerking zoeken met verenigingen, instellingen en overige gemeenten.

- **Onderwijs en educatie**

De educatieve functie van bibliotheken (waaronder een leven lang leren, zoekvaardigheden, ondersteuning van scholen) wordt door de rijksoverheid van groot belang geacht. In toenemende mate leven wij in een kennismaatschappij waarin het traditionele onderwijs niet meer toereikend is. Leren is niet meer een activiteit die aan een bepaalde leeftijd is gebonden, maar een permanent proces, een leven lang leren, ten behoeve van (zelf) ontwikkeling, werkgelegenheid en maatschappelijk functioneren. De bibliotheek vormt een belangrijk instrument in dit proces. De educatieve taak van de bibliotheek richt zich hoofdzakelijk op de ondersteuning van het onderwijs. Voor jongeren is het van belang op een juiste wijze te leren omgaan met informatiebronnen, zodat zij deze vaardig kunnen toepassen bij opleiding en studie. Ook cultuureducatie, waaronder leesbevordering, is voor deze groep relevant. Het lijkt ons van belang dat de basisbibliotheek Heuvelland de samenwerking met onderwijsinstellingen en peuterspeelzalen moet intensiveren door het huidige aanbod verder te ontwikkelen en in overleg met de scholen nieuwe diensten aan te bieden. Met name het bereik onder jongeren (12+) dient vergroot te worden.

- **Kunst en cultuur**

De culturele functie van de bibliotheken impliceert met name het ontwikkelen en aanbieden van activiteiten en producten op het vlak van taal- en letterenbeleid. We zien de culturele functie van de bibliotheek als een ontwikkelfunctie voor zowel de bevolking als ten behoeve van het toerisme. Met andere instellingen kan de bibliotheek inhoud geven aan activiteiten die naast het lezen van romans en literatuur voor burgers verrijkend en ontspannend zijn. Daarnaast kan middels een goede programmering ook een impuls worden gegeven aan het verblijfsklimaat ten behoeve van het toerisme

Sportbeleid

Het gemeentelijk sportbeleid richt zich vooral op het accommodatiebeleid, het doelgroepenbeleid en het subsidiebeleid. De Sportraad adviseert het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad op het gebied van sportbeleid.

Voor wat betreft het accommodatiebeleid kunnen we stellen dat elke kern de beschikking heeft over een voetbalcomplex. Het complex in Broekhem wordt momenteel gesaneerd (door een gebrek aan voldoende leden is de plaatselijke voetbalclub opgeheven). Broekhem heeft wel als enige kern de beschikking over een hockeycomplex. In tegenstelling tot de lokale (voormalige) voetbalclub, een bloeiende vereniging die dringend behoefte heeft aan een tweede kunstgrasveld. Verder hebben we in Valkenburg aan de Geul de beschikking over een tweetal sporthallen, een overdekt en een openluchtzwembad, een drietal tenniscomplexen, een

kegelaccommodatie en een tafeltenniscomplex. De gemeente is eigenaar van de voetbalcomplexen en zodoende ook verantwoordelijk voor het regulier onderhoud. De opstallen op deze complexen zijn eigendom van de verenigingen die daardoor zelf verantwoordelijk zijn voor het onderhoud van de opstallen. Het hockeycomplex komt eind 2007 weer in handen van de gemeente (privatiseringsovereenkomst loopt af). Vooruitlopend op de ontwikkeling van een integrale sportnota is in 2007 een nota buitensportcomplexen opgesteld. De nota buitensportcomplexen is door de gemeenteraad vastgesteld. Een meerjarenonderhouds- en renovatieplan voetbalcomplexen, maakt hiervan deel uit. Evenals de mogelijkheid voor de aanleg van een tweede kunstgrasveld en de aanleg van een ruiterbak.

Met het doelgroepenbeleid richten we ons vooral op de jeugd en mensen met een lichamelijke beperking.

Vrijwel alle sportverenigingen ontvangen jaarlijks een subsidie. Cafésporten worden niet gesubsidieerd.

De afdeling Maatschappelijke Ondersteuning is sedert een aantal jaren nauw betrokken bij de organisatie van de wereldbekerwedstrijd Amstel Gold Race als ook de Toerversie van deze Amstel Gold Race.

De finish van de Amstel Gold Race, tegenwoordig deel uitmakend van de UCI ProTour is gelegen op de kop van de Cauberg. Dit evenement trekt jaarlijks 350.000 wielervliefhebbers naar de regio waarvan zo'n 60.000 in Valkenburg aan de Geul verblijven. De dag voor de Amstel Gold Race vindt voor recreanten de Toerversie plaats. Dit evenement waarvan de start (Polfermolen) en de finish (Cauberg) in Valkenburg aan de Geul zijn gelegen, telt zo'n 14.000 actieve deelnemers.

Kunst- en cultuurbeleid

Sinds het jaar 2002 is er een nota Kunst in de Openbare Ruimte. Deze nota wordt geactualiseerd. In de Nota Kunst in de Openbare Ruimte wordt onder andere aandacht besteed aan cultuureducatie. Het project cultuureducatie wordt al een aantal jaren in samenwerking met de Heuvellandgemeenten voor het basisonderwijs georganiseerd. Er is een Regionaal Ambtelijk Overleg Cultuur Heuvelland waarin Valkenburg aan de Geul centrumgemeente is. Voor de regio is een Regionaal Actieprogramma Cultuurbereik Heuvelland 2005-2008 (RAC) geschreven waarin een aantal speerpunten zijn opgenomen zoals cultuurtoerisme en cultuureducatie. Een en ander is vastgelegd in een door de Heuvellandgemeenten ondertekende Bestuursovereenkomst. Op grond van het RAC ontvangt de regio van de Provincie jaarlijks een subsidie om verzoeken van instellingen uit de regio onder bepaalde voorwaarden met een financiële bijdrage te honoreren. De voorwaarden zijn opgenomen in een eveneens door de Heuvellandgemeenten ondertekende regeling "Nadere Subsidieregels voor Kunst en Cultuur Regio Heuvelland 2007 – 2008".

Op cultuurbeleid is momenteel actueel de aanpak van het achterstallig onderhoud aan het monumentale gebouw van het Streekmuseum. Verder is onlangs een beheersovereenkomst met de Stichting In Onsen Lande van Valckenborgh afgesloten inzake de ontsluiting van de vuursteenmijn aan de Plenkerstraat.

De kunstmanifestatie is een activiteit van de Kunst- en Cultuurraad (KCR). De KCR voert met een aantal werkgroepen het beleid uit zoals dat in de nota Kunst in de Openbare Ruimte wordt verwoord. Jaarlijks worden er diverse activiteiten georganiseerd.

Subsidies

Ter ondersteuning en uitvoering van het gemeentelijk beleid ten aanzien van maatschappelijke ondersteuning, ontvangen diverse sociaal culturele en sportinstellingen van de gemeente jaarlijks een subsidie. De subsidie wordt verstrekt op grond van de vigerende ‘Kaderverordening Subsidieverstrekking Welzijn’ en de daarbijbehorende ‘Grondslagen voor de berekening van subsidies’. Momenteel vindt er een herijking plaats van de te verstrekken subsidies. Eind 2007 zal de gemeenteraad hierover een standpunt innemen.

Vitaliteit dorpskernen

De beleidsregel “Vitaliteitsfonds” van de provincie Limburg is in 2006 gecontinueerd. Met het Vitaliteitsfonds wordt beoogd de vitaliteit van (plattelands)kernen met maximaal 5000 inwoners te behouden en/of te herstellen. Het betreft de uitvoering van projecten in de kernen Schin op Geul, Vilt, Houthem, Sibbe en Berg en Terblijt. Het Vitaliteitsfonds betrof de jaren 2004 en 2005. Wij hebben in deze periode de volgende projecten uitgevoerd: het plaatsen van internetzuilen en printers in de gemeenschapsvoorzieningen, internetinstructies door vrijwilligers, boodschappendienst tussen Sibbe en Schin op Geul, de Bibliotheek Dichterbij in Sibbe en Schin op Geul, het vestigen van het Steunpunt Mantelzorg Rode Kruis ZZL in gemeenschapshuis Cascade, spreekuren van het ZorgInformatieCentrum in de kernen, het organiseren van kermissen, subsidie ten behoeve van de verplaatsing van een pinautomaat in Sibbe en in Schin op Geul naar het gemeenschapshuis. Eind 2005 bleek een aanzienlijk deel van de subsidie nog niet te zijn besteed. In overleg met de provincie zijn voor de resterende subsidie de volgende projecten gehonoreerd: Uitbreiding project de Huiskamer van Houthem met een krediet ten behoeve van een vervoersvoorziening en maaltijdvoorziening, communicatietraject Wmo, Dorpsontwikkelingsplan Dorpsraad Schin op Geul, upgradering computers gemeenschapshuis Schin op Geul en de organisatie van de woensdagmiddagactiviteiten in alle gemeenschapsvoorzieningen. De uitvoering van deze projecten heeft voor een deel plaatsgevonden in 2006. Een aantal projecten zal in 2007 worden uitgevoerd. Overigens is met de uitvoering van deze projecten het plafond van het totale subsidie bereikt. Vóór 1 januari 2008 rekenen wij dit project af met de Provincie Limburg.

Dorpsraden

De gemeente Valkenburg aan de Geul heeft vier actieve Dorpsraden in de dorpskernen Schin op Geul, Houthem, Berg en Terblijt en Sibbe-Ijzeren. Het centrum van Valkenburg en de kern Broekhem hebben geen Dorpsraad.

De Dorpsraden zijn voor Valkenburg aan de Geul belangrijke partners op het gebied van burgerparticipatie. Het uitbouwen van de samenwerking, het versterken van de positie van de Dorpsraden en het bevorderen van het eigen initiatief van de burgers staat hierbij voorop. De gemeente streeft ernaar om met behulp van de dorpsraden, de sociale cohesie te vergroten, burgers zelf medeverantwoordelijkheid te geven voor de eigen leefomgeving en een actieve, constructieve dialoog met de inwoners aan te gaan.

De gemeente ziet haar eigen rol ten opzichte van de Dorpsraden als partner in overleg, als coach die bereid is om mee te denken over eigen initiatieven en als intermediair die bereid is het eigen netwerk te gebruiken ten behoeve van de Dorpsraden.

De gemeente zal niet zelf “van achter een bureau” het initiatief nemen, maar wel de Dorpsraden actief ondersteunen bij initiatieven die worden aangedragen.

De insteek is servicegericht samen werken en ‘niet te pamperen, maar te faciliteren’. In 2007 heeft Valkenburg aan de Geul een coördinator Dorpsraden aangesteld.

Bij wijze van proef is gestart met een overleg veiligheid en leefbaarheid met als doel te komen tot een gestructureerde, interdisciplinaire samenwerking op het gebied van veiligheid en leefbaarheid. Dit overleg is mede voortgekomen uit de wens van de gezamenlijke Dorpsraden om de Dorpsraden te betrekken bij voor de leefbaarheid in de kernen relevante plannings (bijvoorbeeld ten aanzien van de inzet van boa's, onderhoud wegen en groen. Aan dit overleg nemen deel de Dorpsraden, de politie, de woningcorporaties en de gemeente. In dit overleg zijn een aantal partijen bij elkaar gebracht en in positie gebracht om zelfstandig verder te werken, waarbij de gemeente op het gebied van coördinatie en vergaderlocaties faciliteert. Voor de toekomst is het mogelijk dat een vergelijkbare samenwerking tot stand komt ook op andere gebieden, bijvoorbeeld scholen, jeugd, sport en vrijwilligers.

1. Rol van de Dorpsraden

De Dorpsraden hebben een adviserende rol richting gemeente en stellen zich als doel de leefbaarheid in een bepaald dorp en het welzijn van de dorpsbewoners te bewaken en te bevorderen. Alle onderwerpen op het gebied van leefbaarheid in de kernen zijn van belang voor de Dorpsraden. Enkele voorbeelden:

- Verkeersveiligheid
- Sociale veiligheid
- Onderwijsvoorzieningen in de dorpskernen
- Gemeenschapshuizen
- Buitengebied
- Sportvoorzieningen
- Evenementen
- Onderhoudszaken
- Groenvoorzieningen
- Woningbouw

2. Verkiezingen Dorpsraden

De Dorpsraden komen tot stand door vrije algemene verkiezingen één keer per vier jaar. Er is een kiesdrempel ingesteld van minimaal 50 % voor nieuwe dorpsraden en van 35% voor reeds bestaande dorpsraden. Dorpsraden die deze drempel halen worden erkend door de gemeenteraad en kunnen aanspraak maken op de volgende zaken:

- Halfjaarlijks gezamenlijk overleg met het college van burgemeester en wethouders.
- Structurele deelname aan het overleg veiligheid en leefbaarheid.
- Structurele samenwerking met de coördinator Dorpsraden.
- Jaarlijkse subsidie.
- De gemeenteraad verplicht zich de Dorpsraden op zestien onderdelen, de zogenaamde lijst van hoorplichtzaken, te horen alvorens besluiten te nemen.

3. Dorpsvisie

De gemeente Valkenburg aan de Geul streeft ernaar de Dorpsraden zoveel mogelijk te ondersteunen bij het maken van een Dorps Ontwikkelings Plan. De Provincie Limburg stimuleert het maken van Dorps Ontwikkelings Plannen door middel van subsidies.

De Dorpsraad Schin op Geul werkt in verschillende themagroepen aan een Dorps Ontwikkeling Plan. De Dorpsraad Houthem heeft de uitgangspunten voor de toekomst geformuleerd.

4. Samenvattend

De inbreng van actieve dorpsraden kan nu en in de toekomst een waardevolle bijdrage leveren aan het beleid van de gemeente Valkenburg aan de Geul. Wij willen de Dorpsraden goed in positie brengen door middel van:

- Een nieuw reglement Dorpsraden.
- Verkiezingen voor de Dorpsraden in 2008.
- Goede basis in de eigen kern door middel van hoge opkomst bij verkiezingen.
- Een centraal aanspreekpunt binnen de gemeentelijke organisatie (de coördinator Dorpsraden).
- Goed faciliteren.
- Financiële bijdrage.
- Structurele aandacht voor de communicatie tussen de ambtelijke organisatie en de Dorpsraden.

De gemeente Valkenburg aan de Geul streeft naar een actieve en constructieve samenwerking met de Dorpsraden om gezamenlijk de kwaliteit van leven in de dorpskernen op een hoger plan te tillen.

Knelpunten

Tot nu toe is op veel verschillende terreinen die de leefbaarheid raken, zo niet beleidsmatig dan toch in termen van erkenning ingezet. Er ontbreekt een samenhangend verband die de verschillende onderdelen verbindt, zo wel in algemene zin als ook in de zin van kleine kernen beleid.

Oplossingen en overwegingen

In het kader van de Wmo zal de sociale samenhang vorm en inhoud moeten krijgen. Daartoe dient integraal te worden gekeken naar de mogelijkheden om de maatschappelijke samenhang en onderlinge betrokkenheid te vergroten en moet in algemene termen naar leefbaarheid worden gekeken. Omdat mensen nu eenmaal geïnteresseerd zijn in wat er in hun directe omgeving, hun eigen kern, gebeurt, ligt het voor de hand om per kern de leefbaarheid in kaart te brengen en waar nodig te bevorderen en de sociale samenhang tussen de beleidsvelden te stimuleren.

Beslispunt

Het bevorderen van de maatschappelijke participatie, sociale cohesie en zorg voor de leefomgeving van burgers door middel van:

- *het inzetten van algemene voorzieningen die voor zoveel mogelijk mensen bereikbaar, toegankelijk en passend zijn.*
- *het ondersteunen en stimuleren van een actieve betrokkenheid en inzet van alle burgers bij de leefbaarheid van hun eigen buurt.*

PV 2: Preventieve ondersteuning jeugd

Wettekst:

Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden

Huidig beleid

Regionaal jeugdbeleid

Jeugdbeleid heeft veel verschillende aspecten: gezondheid, onderwijs, welzijn, sport, ontwikkeling en ontplooiingsmogelijkheden, werk en inkomen, openbare orde, inrichting van de openbare ruimte, etc. Daarom zijn er ook veel instanties en organisaties die iets van doen hebben met jeugd. Veel van die instanties werken regionaal. In 2006 hebben de gemeente Maastricht en de Heuvellandgemeenten afgesproken de regionale samenwerking op het gebied van jeugdbeleid voort te zetten en een aantal thema's binnen het jeugdbeleid regionaal uit te werken.

Deze thema's zijn:

1. Inzicht krijgen en houden op vragen van ouders en jeugdigen;
2. Ontwikkelen van een sociale kaart waarmee het aanbod aan ondersteuning en hulpverlening inzichtelijk wordt: voor professionals maar vooral ook voor ouders en jeugdigen zelf;
3. Coördinatie van zorg: bundeling van taken op het gebied van onder andere jeugdgezondheidszorg, opvoedingsondersteuning, (school)-maatschappelijk werk, pedagogische hulp, Algemeen Meldpunt Kindermishandeling. Door bundeling van deze taken is het mogelijk ook een integraal aanbod aan hulp en ondersteuning te kunnen bieden aan ouders en jeugd als uitwerking van een Centrum voor Jeugd en Gezin;
4. Realisering van Zorgteams binnen het primair en voortgezet onderwijs: problemen van kinderen (en ouders) zo vroeg mogelijk signaleren en daarop afgestemde hulp en ondersteuning bieden;
5. Vroegtijdige signalering 0-6 jarigen: deskundigheidsbevordering binnen peuterspeelzaalwerk en kinderopvang ten behoeve van vroegtijdig signaleren van problemen bij peuters en kleuters;
6. Uitvoering van de Wet Kinderopvang en daaraan gekoppeld een gemeenschappelijk doelgroepenbeleid.

Specifiek lokaal jeugdbeleid

De thema's die in het kader van het regionale jeugdbeleid worden opgepakt, leggen het accent op het voorkomen en tijdig aanpakken van problemen. Dit is uiteraard een belangrijk onderdeel van het jeugdbeleid, maar roept daarmee ook een beeld op van de jeugd als "probleemgroep". Aanvullend op de thema's van het regionale jeugdbeleid willen we op lokaal niveau vooral ook een positief jeugdbeleid voeren. Centraal uitgangspunt daarbij is het stimuleren van een actieve inzet en betrokkenheid van de jeugd zelf. De bedoeling is om daar via concrete activiteiten en projecten invulling aan te geven. Deze projecten en activiteiten zullen expliciet gekoppeld worden aan het onderwerp van prestatieveld 1, de leefbaarheid en sociale samenhang van de dorpskernen.

Per jaar willen we een concreet thema benoemen wat te maken heeft met leefbaarheid en sociale samenhang. In een samenwerkingsverband van gemeente, scholen en andere organisaties willen we rondom dit thema jaarlijks een participatietraject uitzetten waarin de ideeën, wensen en behoeften van de jeugd worden geïnventariseerd.

Waarbij het de bedoeling is om met die ideeën, wensen en behoeften van jeugd ook daadwerkelijk iets te doen. Uitgangspunt daarbij is dat de eigen inzet en verantwoordelijkheid van de jeugd centraal staat en datgene wat ze zelf aan het bevorderen van de leefbaarheid kunnen bijdragen. We zullen als gemeente daarin vooral een stimulerende en ondersteunende rol vervullen.

Knelpunten

Veel instanties en organisaties buigen zich over kinderen, met of zonder problemen. Ook binnen een gemeente hebben een groot aantal afdelingen te maken met jeugd. Regie in het jeugdbeleid moet voorkomen dat kinderen tussen wal en schip vallen en bevordert effectief en efficiënt werken. Een logische constatering die in de praktijk moeilijk uitvoerbaar blijkt te zijn. Het streven is om binnen Onderwijs, Welzijn en Jeugdgezondheidszorg één visie te hanteren.

Knelpunten die aangepakt dienen te worden zijn:

- Niet het aanbod aan voorzieningen, maar de levensloop van de jeugdigen dient leidend te zijn voor de organisatie en aansturing van hulpverleningsinstellingen.
- Voorzieningen zijn vaak niet uitnodigend en toegankelijk voor ouders, kinderen en jongeren.
- Het aanbod op het gebied van opvang, educatie, werk en vrije tijd, opvoeding, preventieve gezondheid en bescherming is groot en versnipperd.
- De overheid biedt niet alleen kansen maar stelt ook grenzen in het belang van kinderen, ouders en de samenleving als geheel. Dit betekent dat jongeren die regels overtreden of ouders die in strijd met het belang van hun kinderen noodzakelijke hulp weigeren zonodig onder dwang terecht gewezen zullen worden.

Oplossingen en overwegingen

- De behoeften van jongeren en ouders aan ondersteuning en informatie dienen in kaart gebracht te worden en het aanbod dient hierop afgestemd te worden.
- De uitvoering van het jeugdbeleid (preventie-zorg-curatie) wordt zo dicht mogelijk bij jongeren en ouders georganiseerd en moet laagdrempelig zijn. Hulp vragen bij opvoeding en opgroeien moet als normaal beschouwd worden.
- De hulp wordt daar georganiseerd waar de kinderen zijn (scholen, peuterspeelzalen en kinderopvang). De gemeente zet in op deskundigheidsbevordering in het peuterspeelzaalwerk, het onderwijs en de kinderopvang, zodat problemen tijdig gesignaleerd kunnen worden en toeleiding naar de hulpverlening adequaat geschied.
- Zoveel mogelijk voorzieningen worden gebundeld (bijv. brede buurtscholen, Centrum voor Jeugd en Gezin).
- Er dient een scherp onderscheid aangebracht te worden tussen vrijwillige en gedwongen hulpverlening.

Beslispunt

Kinderen en jeugdigen moeten zo probleemloos mogelijk kunnen opgroeien in Valkenburg aan de Geul waarbij een uitgebreid netwerk van voorzieningen aanwezig is zoals het consultatiebureau, verloskundigen, kraamzorg, peuterspeelzaal en kinderopvang voor de kleinsten, de school en allerlei vormen van vrijetijdsbesteding voor jeugd en jongeren en zorgnetwerken om te voorkomen dat jongeren of gezinnen ontsporen en om problemen vroeg te signaleren.

PV 3: Advies en cliëntondersteuning

Wettekst

Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning

Huidig beleid

Om duidelijkheid te krijgen waar het hier om gaat behoeven deze termen enige verheldering:

- Het geven van informatie ziet op het volledig en toereikend verstrekken van informatie, in verband met de aan de orde gestelde vraag van de cliënt.
- Het geven van advies beoogt de cliënt bij te staan in de meest passende keuzes in de gegeven situatie.
- Het geven van cliëntondersteuning ziet op het verhelderen en verbreden van de oorspronkelijke vraag, het onderzoeken of er wellicht een vraag achter de gestelde vraag schuilt, het onderzoek naar samenhang met andere diensten en producten, zowel vanuit de AWBZ als vanuit de Wmo en het begeleiden van de cliënt door het hele proces van vraagstelling, via aanvraag, indicatiestelling en beschikking naar zorgverwezenlijking. Daarbij kan ook adequate verwijzing en stimuleren van de cliënt in zijn zelfredzaamheid aan de orde zijn.

Het huidig beleid is erop gericht om cliënten te helpen vanuit één-loket: het Wmo-loket. Hier kunnen cliënten terecht voor een aanvraag ten aanzien van de volgende voorzieningen:

1. hulp bij het huishouden;
2. woningaanpassingen;
3. vervoersvoorzieningen/scootmobielen;
4. rolstoelen.

Vóór 1 januari 2007 bestond er in onze gemeente het zogenaamde ZorgInformatieCentrum. Burgers konden er terecht met al hun vragen op het gebied van wonen, welzijn en zorg. Er werden geen aanvragen voor het CIZ ingevuld of voorbereid in samenwerking met de cliënt. Het ZorgInformatieCentrum hield kantoor ten gemeentehuize. Daarnaast hield de medewerkster spreekuur in de vijf gemeenschapshuizen in de kernen. Echter, de toeloop richting de gemeenschapshuizen liet te wensen over. Daarom heeft het college van burgemeester en wethouders eind 2006 besloten om het ZorgInformatieCentrum op te heffen. Daarvoor in de plaats gaan de drie Klantmanagers Zorg van het Wmo-loket op huisbezoek.

Per 1 januari 2007 is het Wmo-loket ontstaan. Dit loket is gesitueerd aan de Stationstraat 17, in het gebouw van de voormalige afdeling Sociale Zaken. Cliënten worden te woord gestaan door de loketmedewerkster. Deze verwijst dan door naar één van de drie Klantmanagers Zorg. Via de beslisboom van het CIZ wordt door de Klantmanager Zorg in samenwerking met de cliënt gekeken of de cliënt recht heeft op zorg. Bij een enkelvoudige aanvraag, dus als de cliënt voor bijvoorbeeld alleen maar hulp bij het huishouden een aanvraag indient, wordt de aanvraag beoordeeld via de beslisboom en is er in de meeste gevallen geen nader advies nodig van het CIZ. Bij een meervoudige aanvraag (denk aan aanvraag hulp bij het huishouden en een aanvraag in het kader van de AWBZ bijvoorbeeld persoonlijke verzorging) wordt altijd advies gevraagd aan het CIZ. Het betreft dan een meer gecompliceerde aanvraag.

Voor de overige aanvragen zoals een aanvraag voor een vervoersvoorziening, een scootmobiel, rolstoel of woningaanpassing wordt door de Klantmanager Zorg maatwerk geleverd. Aanvrager wordt door de Klantmanager Zorg thuis bezocht. Tijdens dat huisbezoek

wordt gekeken welke voorziening(en) de aanwezige beperkingen opheffen en wordt de aanvraag waar nodig aangevuld zodat de beperkingen zo optimaal mogelijk worden opgeheven.

Uit hoofde van de deskundigheid van de Klantmanager Zorg wordt de aanvraag in eerste instantie zelf afgehandeld en ter besluitvorming aan het college voorgelegd. Wanneer de aanvraag een dusdanig complexiteit heeft wordt het CIZ om medisch advies gevraagd alvorens de besluitvorming aan het college voor te leggen

Wet Inburgering

De gemeente heeft een informerende rol in het kader van de nieuwe Wet Inburgering. Zij dient alle potentieel inburgeringsplichtigen en inburgeringsbehoeftigen van relevante informatie te voorzien over deze nieuwe wet. Ook deze taak heeft een invulling gekregen in het brede Wmo-loket.

Knelpunten

Zoals aangegeven behandelen de Klantmanagers Zorg de aanvragen in het kader van de Wmo. Het is echter wenselijk dat cliënten hier ook terecht kunnen voor vragen op het gebied van wonen, welzijn en zorg. De Klantmanagers Zorg kunnen cliënten bij een vraag over bijvoorbeeld mantelzorg dan ook adequaat doorverwijzen naar de desbetreffende instantie(s). Er ontbreekt op dit moment een sociale kaart. Ook de cliëntondersteuning is nog niet naar wens.

Oplossingen en overwegingen

Deskundigheidsbevordering zou een oplossing kunnen bieden. Evenals het opstellen van een sociale kaart. Voor de informatiefunctie is het tevens wenselijk om te gaan samenwerken met de partners in het veld zoals bijvoorbeeld maatschappelijk werk, RADAR, Ribw, Mondriaan Zorggroep, MEE, Steunpunt Mantelzorg, Horizon.

Besispunt

Het Wmo-loket moet uitgroeien tot een loket waar burgers terecht kunnen met:

- *al hun vragen op het gebied van Wonen, Welzijn, Zorg*
- *een aanvraag voor hulp bij het huishouden, een woon- en/of vervoersvoorziening*
- *een individuele hulpvraag (cliëntondersteuning) waardoor cliënt een eigen keuze kan maken of waardoor door interventie van de Klantmanager Zorg het probleem wordt opgelost.*

PV 4: Ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers

Wettekst

Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers

Huidig beleid

Er is een essentieel verschil tussen mantelzorgers en vrijwilligers: mantelzorg overkomt je als het ware, terwijl vrijwilligerswerk een bewuste keuze is.

In onderstaande tabel treft u de meest significante verschillen aan:

Vrijwilligerswerk	Mantelzorg
Vrijwilligers verrichten werkzaamheden in enig georganiseerd verband, onverplicht en onbetaald ten behoeve van anderen	Mantelzorg vloeit rechtstreeks voort uit de relatie en is ongeorganiseerd.
Voor vrijwilligerswerk kies je bewust.	Mantelzorg overkomt je, je rolt er in.
Als vrijwilliger kun je zelf bepalen hoeveel tijd je erin wilt steken. Een vrijwilliger kan afhaken als de zorg te veel of te zwaar wordt.	Mantelzorg houdt nooit op, je kunt er dag en nacht mee bezig zijn.
Een vrijwilliger kan zelf de aard van het werk bepalen.	Een mantelzorger moet alles doen, ook wat hem niet ligt.
Vrijwillige zorg betreft iemand buiten de familierelaties.	Mantelzorg betreft iemand uit de familie- of vriendenkring of directe omgeving.
Vrijwilligerswerk wordt als ontspannen ervaren.	Door mantelzorg te geven, bestaat het risico op psychische en lichamelijke overbelasting.
Door vrijwilligerswerk breid je contacten uit.	Mantelzorg beperkt je in het onderhouden van contacten.
Vrijwilligers kunnen zich vaak gewaardeerd voelen. Terecht.	Mantelzorgers voelen zich vaak ondergewaardeerd en worden dat ook, en dat is onterecht.
Vrijwilligerswerk wordt “mooi” gevonden.	Mantelzorg wordt als vanzelfsprekend gevonden.
Vrijwilligers krijgen vaak een training en ze hebben onderling contact.	Mantelzorgers krijgen geen feedback.

Bron: Brabantse raad van Mantelzorg: www.br-mantelzorg.nl

Vrijwilligers

Vrijwilligerswerk is bij uitstek een mogelijkheid voor mensen om “mee te doen”. Op vrijwel alle maatschappelijke terreinen kunnen vrijwilligers worden aangetroffen, waaronder de zorg. Maar ook in de sport, de muziek, het jeugdwerk, ouderenverenigingen, vrouwenverenigingen, dorpsraden, adviesraden. Vrijwilligers in de zorg kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de ondersteuning van mantelzorgers. Vrijwilligerswerk is te typeren als het cement van de samenleving. Zonder de inzet van vrijwilligers zou 90% van de activiteiten die door vrijwilligers worden uitgevoerd, onbetaalbaar worden. Het vrijwilligerswerk staat onder druk. Steeds meer instellingen kampen met een tekort aan vrijwillig kader.

Van 2001 tot 2004, met een uitloop in 2005 is de Tijdelijke Stimuleringsregeling Vrijwilligerswerk (TSV) in de 6 Heuvellandgemeenten uitgevoerd. Binnen deze TSV-periode is in het Heuvelland ervaring opgedaan met de ondersteuning van het vrijwilligerswerk in het kader van ontmoeting, vrije tijd en sport. De bevindingen van dit project geven een beeld van de steunstructuur die noodzakelijk is voor het vrijwilligerswerk in het kader van ontmoeting, vrije tijd en sport. Een steunstructuur in de vorm van servicepunten is op het eind van het project omgevormd naar actief consulentenschap.

Medio 2006 is het project Vrijwilligersondersteuning in het kader van de Wmo gestart. Daarmee is een vervolg gegeven aan het consulentenschap waarmee het vrijwilligerswerk in het algemeen daadwerkelijk ondersteund wordt en is in het kader van de nieuwe wet de behoefte aan ondersteuning geïnventariseerd. Er is een projectgroep geformeerd bestaande uit sleutelfiguren en vrijwilligersorganisaties in de informele zorg. Deze projectgroep dient

vervolgens invulling te geven aan een aantal vervolgstappen van het project zoals het uitbreiden van het netwerk en het samenstellen van een sociale kaart.

Mantelzorgers

Mantelzorg is geen weloverwogen of vrijblijvende keuze, maar iets waar men, vanzelfsprekend, inrolt. Een ziek kind of echtgeno(o)t(e) laat je niet in de steek. Je gaat ervoor en cijfert jezelf totaal weg. Mantelzorgers zijn de steunpilaren van de zorgsector. Zonder mantelzorg zouden veel meer hulpbehoevenden een beroep moeten doen op de professionele zorg. Door de toenemende vergrijzing zal het beroep op mantelzorgers toenemen. Mantelzorg overstijgt de zogenoemde gebruikelijke zorg, die wel van gezinsleden mag worden verlangd en waarvoor geen professionele zorg wordt geïndiceerd. Het geven van mantelzorg kan tot gevolg hebben dat mensen in een isolement raken.

Vanaf 1 september 2004 is een dependance van het Steunpunt Mantelzorg Rode Kruis Zuidelijk Zuid Limburg gehuisvest in gemeenschapshuis Cascade te Vilt. Het werkgebied van het Steunpunt Mantelzorg Rode Kruis ZZL is heel Zuidelijk Zuid-Limburg. Tot 2003 waren de activiteiten van het Steunpunt met name gericht op Maastricht omdat hier de meeste aanvragen vandaan kwamen. Vanaf 2003 nemen de hulpvragen vanuit Valkenburg aan de Geul en vanuit het Heuvelland toe zodat het Steunpunt gericht op zoek is gegaan naar een lokatie. Te meer omdat vanuit de eindrapportage van het onderzoek “wensen en behoeften van 55-plussers in Valkenburg aan de Geul” naar voren is gekomen dat veel 55-plussers een partner verzorgen. Een aanbeveling vanuit de eindrapportage was dan ook het opzetten van een Steunpunt Mantelzorg in onze eigen gemeente. Dit werkt bovendien drempelverlagend. In het begin was de mantelzorgconsulent wekelijks een dagdeel aanwezig om gesprekken te voeren met mantelzorgers, om telefonisch spreekuur te houden, om activiteiten voor mantelzorgers te organiseren (bijvoorbeeld contactgroepen, themabijeenkomsten, inloopochtenden). Enkel de contactgroepen worden nu nog georganiseerd. Van de mogelijkheid om bij de mantelzorgconsulent binnen te lopen werd weinig gebruik gemaakt. Dit is een gevolg van het feit dat mantelzorgers zich telefonisch bij het Steunpunt kunnen melden waarbij er de mogelijkheid bestaat dat de mantelzorgconsulent een huisbezoek aflegt.

Knelpunten

De cijfers met betrekking tot het aantal vrijwilligers en mantelzorgers komen voort uit landelijke percentages die zijn geprojecteerd op de totale bevolking van Valkenburg aan de Geul (zie bijlage 1). Hierdoor is er geen inzicht in de daadwerkelijke aantallen vrijwilligers en mantelzorgers en in de desbetreffende organisaties. Daarnaast is er geen inzicht in de behoefte van ondersteuning (mate en aard) van vrijwilligers, mantelzorgers en organisaties. Bovendien is het wenselijk dat er meer afstemming en samenwerking komt tussen de organisaties ter ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorg.

Oplossingen en overwegingen

Vrijwilligers

Naast de ervaring die gedurende de TSV periode is opgedaan met de ondersteuning van het vrijwilligerswerk in het kader van ontmoeting, vrije tijd en sport is het wenselijk in het kader van de Wmo ook een beeld te krijgen van de noodzakelijke steunstructuur voor het vrijwilligerswerk in de zorg. De steunstructuur heeft tot doel het vrijwilligerswerk zodanig te ondersteunen dat het bij kan dragen aan een vitale samenleving. Het is wenselijk het draagvlak te vergroten door het netwerk uit te breiden en een sociale kaart (een overzicht van organisaties in de informele zorg) op te stellen. Lacunes en behoeften dienen inzichtelijk gemaakt te worden

Mantelzorgers

Met de komst van de Wmo zal ook het aantal hulpvragen vanuit de mantelzorgers sterk gaan toenemen. Echter veel mantelzorgers herkennen zich niet in de term “mantelzorger”. Wanneer zij uiteindelijk hulp gaan zoeken is het vaak te laat.

Het is daarom noodzakelijk om mantelzorgers zo vroeg mogelijk in beeld te krijgen om overbelasting en terechtkomen in het zorgcircuit te voorkomen. De samenwerking met het Steunpunt Mantelzorg en overige instanties die in contact komen met mantelzorgers zal de komende planperiode worden geïntensiveerd. De frontoffice van de afdeling Maatschappelijke Ondersteuning zal hierin een nadrukkelijke rol vervullen.

Beslispunt

Het vergroten van de ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers waardoor:

- *zoveel mogelijk mensen bereid zijn om vrijwilligerswerk te doen;*
- *mantelzorgers en vrijwilligers zich gewaardeerd en gesteund weten in hun belangrijke werk;*
- *mantelzorgers en vrijwilligers deze ondersteuning ook weten te vinden.*

PV 5: Bevorderen deelname maatschappelijk verkeer

Wettekst

Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psycho-sociaal probleem

Huidig beleid

Voor mensen met een beperking is het vaak moeilijk om deel te nemen aan het maatschappelijk verkeer. Diverse barrières maken het moeilijk of zelfs onmogelijk om te participeren.

Het gaat hier om inclusief beleid, waar bij het treffen van collectieve voorzieningen rekening gehouden wordt met de bereikbaarheid en bruikbaarheid daarvan voor alle burgers, dus ook voor burgers met beperkingen. Van belang is een samenhangend beleid op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, wonen, welzijn en zorg. Het betreft een samenspel tussen fysieke kwaliteit, sociale kenmerken en veiligheid van de woonomgeving. Dit houdt in dat een breed scala van algemene maatregelen en specifieke maatregelen moeten worden getroffen. Niet alleen op het terrein van wonen, welzijn, zorg maar ook op dat van inrichting en beheer van de openbare ruimte, mobiliteit, ruimtelijke ordening, economie. Samenwerking op deze terreinen is noodzakelijk om kwetsbare burgers uit hun isolement te halen waardoor zij kunnen participeren c.q.volwaardig kunnen meedoen aan onze maatschappij.

In dit kader heeft de Regionale Overlegtafel Wonen, Welzijn, Zorg Maastricht en Mergelland (ROT) in mei 2006 haar tweede uitvoeringsprogramma gepresenteerd voor de planjaren 2006-2010. In dit tweede uitvoeringsprogramma richt onze gemeente zich vooral op het organiseren van dienstenarrangementen voor ouderen. Vanuit het gemeenschapshuis de Holle Eik worden dienstenarrangementen aangeboden aan 55-plussers die om volwaardig maatschappelijk te kunnen participeren een steuntje in de rug nodig hebben. Het doel is om sociaal isolement en eenzaamheid te doorbreken of liever nog te voorkomen. Bij het organiseren van activiteiten wordt de gemeenschap van de kern intensief betrokken. Houthem St. Gerlach kent immers een rijk verenigingsleven. Verenigingen en/of organisaties uit het Houthemse worden gestimuleerd programma's te ontwikkelen die passen binnen de

dienstenarrangementen voor ouderen. Intergenerationele contacten worden daarbij gestimuleerd.

Daarnaast worden ouderen uitgenodigd om zich als vrijwilliger in te zetten bij het vormgeven en uitvoeren van de dienstenarrangementen c.q. activiteiten in het gemeenschapshuis.

In het tweede uitvoeringsprogramma WWZ is tevens onderzoek gedaan naar de huidige en toekomstige woonbehoefte aan de diverse WWZ-woonvormen. Voor onze gemeente blijkt dat de totale bouwplannen voldoende zijn om aan de opgave tegemoet te komen.

Aantal te realiseren wooneenheden ten behoeve van ouderen 2006-2010:

Verzorgd wonen	166
Verspreid zelfstandig wonen	157

(Bron: Uitvoeringsprogramma WWZ Deel 2)

Knelpunten

In de toekomst willen (c.q. moeten) burgers zo lang mogelijk thuis in hun eigen omgeving blijven wonen. De capaciteit beschermd wonen in Valkenburg aan de Geul wordt in de periode tot 2015 afgebouwd en omgebouwd van 360 plaatsen tot 206 plaatsen. Deze afbouw wordt gecompenseerd door de bouw van extramurale woonvoorzieningen in de sfeer van verzorgd wonen. Voor de burgers die thuis blijven wonen zal de gemeente voorzieningen moeten treffen op het gebied van wonen, welzijn en zorg.

Oplossingen en overwegingen

De huidige voorzieningen die er zijn, zullen in stand moeten worden gehouden. Denk aan cursussen voor ouderen in de gemeenschapsvoorzieningen, de seniorenverenigingen, de activiteiten voor senioren, het verder uitbouwen van HuisKamerprojecten voor senioren in de kernen. Hierbij zal meer rekening moeten worden gehouden met burgers met een beperking. Iedereen moet, als hij/zij dat wil, kunnen deelnemen aan het maatschappelijk verkeer. Vervoer speelt in deze een belangrijke rol. Bovendien moeten burgers ook in hun eigen woning zelfredzaam kunnen zijn. De samenwerking tussen wonen, welzijn en zorg dient gecontinueerd, zo niet geïntensiveerd te worden.

Beslispunt

Het stimuleren van het gebruik van collectieve welzijnsvoorzieningen door middel van toegankelijke activiteiten waardoor burgers kunnen blijven participeren in de maatschappij en waardoor het gebruik van individuele voorzieningen beheersbaar blijft.

PV 6: Verlenen individuele voorzieningen

Wettekst

Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behouden en het bevorderen van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer

Huidig beleid

Dit prestatieveld behelst de individuele voorzieningen. Concreet betreft het hulp bij het huishouden, een woonvoorziening of een vervoersvoorziening. Het individuele karakter staat

niet in de weg dat de gemeente ook een algemene voorziening kan vormgeven. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het gemeenschappelijk vervoer van deur tot deur en de scootmobielpools in de verzorgingshuizen. Algemeen waar kan en individueel waar nodig. Niet alleen personen met een beperking of een chronisch psychisch probleem kunnen een voorziening aanvragen. Ook mantelzorgers die overbelast (dreigen te) raken, kunnen een aanvraag indienen.

Het doel van een voorziening is het bevorderen van het zelfstandig functioneren en/of deelname aan het maatschappelijk verkeer van de aanvrager. Mensen met een beperking of chronisch psychisch probleem moeten zo lang mogelijk in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen c.q. functioneren. Daarnaast wordt er een beroep gedaan op zelfredzaamheid van burgers. Bij het optreden van een beperking dienen mensen eerst hun directe omgeving aan te spreken. Denk aan familie, vrienden en kennissen. Pas wanneer de eigen mogelijkheden niet tot een adequate oplossing leiden, kan er een beroep worden gedaan op de voorzieningen uit de Wmo.

De voorbereidingen voor dit prestatieveld zijn al in 2006 in gang gezet. In september en december 2006 zijn de Wmo-verordening en de eigen bijdragesystematiek Wmo door de raad vastgesteld. In december 2006 heeft het college het Besluit nadere regels Wmo vastgesteld. Ten behoeve van de uitbesteding van diensten rondom hulp bij het huishouden is in 2006 een Europese openbare aanbestedingsprocedure doorlopen, nadat hiertoe de uitgangspunten in de raad waren vastgesteld. In het perceel Maastricht – Heuvelland hebben drie zorg-organisaties de gunning gekregen. Dat zijn GroeneKruisDomicura, Mosae Zorggroep en Orbis Medisch en Zorgconcern.

De aanbesteding in het kader van de diensten rondom de hulp bij huishouden is uitgevoerd door de gemeente Maastricht voor 19 Zuid-Limburgse gemeenten, waaronder Valkenburg aan de Geul.

Eveneens is in 2006 geparticipeerd in de Europese openbare aanbestedingsprocedure voor Openbaar Vervoer (trein, bus) en Regiotaxi OV & Wvg, welke door de Provincie Limburg is gevoerd ten behoeve van Noord-, Midden- en Zuid-Limburg. Het openbaar vervoer en de Regiotaxi OV (Wvg/Wmo) is gegund aan Veolia Transport Nederland. Onder het vervoer met Regiotaxi (Wvg/Wmo) wordt verstaan, de vervoervoorzieningen die de (aan de Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz) deelnemende gemeenten verstrekken uit hoofde van de Wmo (tot 2007 de Wvg).

In 2007/2008 vindt een onderzoek plaats naar de mogelijkheden van een intergemeentelijke aanbesteding terzake de hulpmiddelen (rolstoelen, badliften e.d.). Dit betreft de Tripool gemeenten en de omliggende regiogemeenten, waaronder Valkenburg aan de Geul. Mogelijk in 2008 zal deze aanbesteding worden voltooid, waarbij dan de ingangsdatum van de nieuwe contracten afhankelijk zal zijn van de lopende contracten met de firma Welzorg inzake het leveren van hulpmiddelen.

Wij beschouwen 2007 als een verkennend jaar, waarbij continuïteit van dienstverlening voorop staat. Wij willen de kwaliteit die wij de afgelopen jaren hebben gerealiseerd in het kader van de Wvg in stand houden. In het eerste kwartaal van 2008 wordt de eerste Wmo-verordening geëvalueerd. Dit op basis van de ervaringsgegevens over 2007 en rekening houdend met voortschrijdend inzicht, met name op het gebied van de invulling van de compensatieplicht, en de afgesproken budgettaire neutraliteit. De Wmo-raad zal hierbij nauw betrokken worden.

Cijfermatige gegevens

Hulpmiddelen & voorzieningen	
Aantal toegekende woonvoorzieningen in 2006	99
Aantal uitstaande scootmobielen op 31-12-2006	109
Aantal uitstaande rolstoelen (handbewogen en elektrisch) op 31-12-2006	168
Aantal vervoersvoorziening op 31-12-2006	396
Hulp bij het huishouden	
Aantal nieuwe toekenningen HH in het eerste kwartaal van 2006 (AWBZ)	44
Aantal overgangsccliënten HH op 1-1-2007	409
Aantal aanvragen HH in het eerste kwartaal van 2007	67
Aantal nieuwe toekenningen HH in het eerste kwartaal van 2007	58 1)

1) Het verschil tussen aanvragen en toekenningen wordt gevormd door nog lopende CIZ indicaties naast afwijzingen

Knelpunten

Op lange termijn zullen geleidelijk veranderingen moeten worden doorgevoerd die dienen om het systeem toekomstbestendig te maken. De gemeenteraad heeft namelijk besloten dat de Wmo budgettair neutraal moet worden uitgevoerd. Met name zullen de gemiddelde kosten per individu naar beneden moeten omdat een groter aantal mensen een beroep zal doen op vooralsnog beperkte rijksmiddelen. Door de beperkte middelen zullen wij in de toekomst genoodzaakt worden om aan de “knoppen te draaien”.

Oplossingen en overwegingen

Oplossingen op lange termijn moeten meer dan nu gezocht worden in collectieve voorzieningen ter voorziening in de individuele behoefte van de mensen. Veel individuele voorzieningen worden verstrekt voor relatief lichtere beperkingen, die vaak het gevolg zijn van het ouder worden. Juist bij deze lichtere beperkingen, waar bijna iedere senior mee geconfronteerd zal worden, moet meer gekeken worden naar een oplossing in de vorm van algemene c.q. collectieve voorzieningen, zoals levensloopbestendig bouwen, gericht bouwen voor senioren, toegankelijkheid openbare ruimte, toegankelijkheid openbaar vervoer etc. Om te voorkomen dat achteraf “gerepareerd” moet worden in de vorm van het bieden van een individuele voorziening, moet meer dan voorheen gekeken worden naar inclusief beleid, onder het motto “algemeen waar kan, individueel waar nodig”.

Op korte termijn dient gestreefd te worden naar een laagdrempelige, pragmatische aanpak van de toekenning en de verstrekking van voorzieningen, met zo weinig mogelijk bureaucratie. Eenvoudige voorzieningen moeten op een eenvoudige manier worden verstrekt. Dit betekent onder andere dat onderzocht moet worden welke mogelijkheden er zijn om eenvoudige woningaanpassingen via een eenvoudigere en laagdrempelige manier te verstrekken. Tevens dient er nog meer (de Wmo - verordening speelt hier reeds op in) gestreefd te worden naar een doelmatige inzet van hulpmiddelen en voorzieningen, waarbij kapitaalvernietiging wordt voorkomen.

Beslispunt

Mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem voldoende hulpmiddelen en voorzieningen op een maatschappelijk aanvaardbaar kwalitatief niveau aanbieden opdat deze zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en sociaal-maatschappelijk kunnen participeren.

PV 7 tot en met 9: Maatschappelijke opvang, vrouwenopvang, huiselijk geweld, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingszorg

Wettekst

Maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en huiselijk geweld, het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen, het bevorderen van verslavingsbeleid.

Maatschappelijke Opvang (PV 7): maatschappelijke opvang omvat activiteiten bestaande uit het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan personen die, door een of meerdere problemen, al dan niet gedwongen de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.

Vrouwenopvang (PV 7): is het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan vrouwen die, al dan niet gedwongen, de thuissituatie hebben verlaten in verband met problemen van relationele aard of geweld en het beleid ter bestrijding van huiselijk geweld.

OGGZ (PV 8): Onder het bieden van openbare geestelijke gezondheidszorg wordt nagenoeg hetzelfde verstaan als hetgeen in de Wet collectieve preventie volksgezondheid nu hieronder wordt verstaan. Te weten: het signaleren en bestrijden van risicofactoren op het gebied van de openbare geestelijke gezondheidszorg, het bereiken en begeleiden van personen in een kwetsbare positie en risicogroepen, het functioneren als meldpunt voor signalen van crisis of dreiging van crisis bij kwetsbare personen en risicogroepen en het tot stand brengen van afspraken tussen betrokken organisaties over de uitvoering van de openbare geestelijke gezondheidszorg. Het bieden van psychosociale hulp bij rampen wordt niet in de Wmo ondergebracht. Dit desbetreffende deelgebied is daarom expliciet uitgezonderd van het begrip openbare geestelijke gezondheidszorg in de Wmo.

Ambulante verslavingszorg (PV 9)

Ambulante verslavingszorg omvat activiteiten bestaande uit ambulante hulpverlening, gericht op verslavingsproblemen, en preventie van verslavingsproblemen, inclusief activiteiten in het kader van overlastbestrijding ten gevolge van verslaving.

Het betreft vooral mensen met een indirecte zorg- en hulpvraag. De prestatievelden 7 t/m 9 hebben nauwe raakvlakken met de openbare orde en veiligheid. Beleidsmaatregelen die betrekking hebben op zorg voor kwetsbare groepen in de samenleving, hebben in veel gevallen effect op de mate van overlast. Denk hierbij onder andere aan opvangvoorzieningen voor dak- en thuislozen en outreachende zorg voor mensen die zelf niet in staat zijn om een zorgvraag te formuleren.

Huidig beleid

Voor het ondersteuningsaanbod voor bijzondere groepen is de gemeente Maastricht als centrumgemeente verantwoordelijk op het gebied van verslavingszorg, maatschappelijk werk, sociale activering, maatschappelijke opvang, vrouwenopvang, huiselijk geweld en openbare geestelijke gezondheidszorg. De inspanningen waren de afgelopen jaren onder andere gericht op:

- Verbeteren van de doorstroom vanuit de opvanginstellingen naar Ribw ambulant wonen (project Housing accommodations OGGZ).
- Realiseren van een sluitende ketenzorg van opvangvoorzieningen in de winterperiode.

- Kwantitatieve/kwalitatieve uitbreiding van het opvangaanbod (Pension Jekerzicht voor jongerenopvang, nieuwe locatie Opvangcentrum Impuls, realisatie DOMUS-voorziening in 2007).
- Casuïstiekoverleg Veelplegers onder de regie van Vangnet GGD-ZL.
- Realiseren van een Zuid Limburgs cliëntvolgsysteem OGGZ.
- Voorbereiding project “Activering en Dagactiviteitencentrum” voor (verslaafde dak- en thuislozen).

Vrouwenopvang:

- De vrouwenopvang werd de afgelopen jaren uitgebreid met 4 extra bedden, waarvan 2 specifiek gereserveerd voor crisisopvang slachtoffers Huiselijk Geweld.
- De in- en doorstroom in de vrouwenopvang werd verbeterd door een verbeterde (landelijke) poortfunctie en door een uitbreiding van het aantal ambulante opvangmogelijkheden waardoor meer vrouwen en kinderen konden worden opgevangen.
- De vrouwenopvang Maastricht heeft specifieke hulpverlening en begeleiding ten aanzien van kwetsbare, jonge moeders.

Huiselijk Geweld:

- Er is een convenant afgesloten tussen alle lokale en regionale partijen betrokken bij de aanpak huiselijk geweld.
- In 2007 is huiselijk geweld prioriteit bij de aanpak van het veiligheidshuis. Opgemerkt moet worden dat het hier om de daders van huiselijk geweld gaat. Slachtoffers en getuigen (kinderen) van huiselijk geweld zullen zich blijven melden via politie, advies en steunpunten bij de diverse opvangvoorzieningen.
- Per regio wordt gewerkt met een front- en backoffice. Deelnemers zijn hulpverleningsinstellingen, politie, justitie, et cetera. Doel hiervan is het komen tot een gezamenlijke methodiekontwikkeling (systeemgerichte aanpak) en doelgerichte éénduidige casuïstiekbespreking.
- De gemeente Maastricht en de regio Zuid Limburg heeft beleid ontwikkeld ter bestrijding en voorkoming van huiselijk geweld. De hulpverlening ten behoeve van slachtoffers, daders en getuigen van huiselijk geweld is adequaat en van een voldoende volume. Het aantal herhaalde meldingen huiselijk geweld is afgenomen ten opzichte van voorgaande jaren.
- De drie centrumgemeenten Heerlen, Sittard-Geleen, Maastricht werken nauw samen ten aanzien van ontwikkelen en uitvoeren van het beleid huiselijk geweld.

Ambulante verslavingszorg

- Intensiveren van de samenwerking met ketenpartners in het kader van de Persoonsgerichte aanpak.
- Medische heroïneverstrekking start in het najaar 2007. Het betreft medische heroïneverstrekking aan 25 verslaafden met een tweeledige doelstelling:
 - Het verbeteren van de gezondheidssituatie van de verslaafde.
 - Het verminderen van de overlast.
- Plan van aanpak voor de personen die deelnemen aan de medische heroïneverstrekking.

Zie voor een overzicht van het opvang- en zorgaanbod maatschappelijke opvang/vrouwenopvang/OGGZ/Ambulante verslavingszorg dat door/via de gemeente

Maastricht wordt gefinancierd bijlage 12. Inwoners uit Valkenburg aan de Geul kunnen gebruik maken van dit opvang- en zorgaanbod dat gesitueerd is in de gemeente Maastricht.

Knelpunten

Mensen uit de bijzondere groepen hebben meervoudige problemen. Vaak gaan geestelijke, sociale en materiële problemen samen. De hulpverlening moet aan al deze gebieden aandacht besteden. Dat vraagt een integrale benadering, bij het opstellen van beleid maar ook in de uitvoering. Wanneer problemen niet tijdig worden gesignaleerd of in samenhang worden opgepakt dreigen de problemen van mensen onopgemerkt te blijven of stapelen deze zich alleen maar verder op.

Vanwege de problemen op meerdere leefgebieden komt de cliënt bij een of meerdere zorgaanbieders in beeld. Mede daarom is het zeer moeilijk om de omvang van de groep in beeld te brengen. Dit is een landelijk probleem waarvoor nog geen kant en klare oplossing is. Voor het ontwikkelen van beleid is inzicht in de omvang en kenmerken van de doelgroep noodzakelijk. Daarom is in 2005 een onderzoek gestart, de Quick Scan “Gemarginaliseerde (verslaafde) dak- en thuislozen” (*Universiteit Maastricht/IVO, 2005*). De uitslagen geven met behulp van een beredeneerde schatting een eerste indruk van de omvang. De Quick Scan laat zien dat in de regio Maastricht en Mergelland ongeveer 800 personen behoren tot de doelgroep (inclusief verslaafden en Vangnet-cliënten, slachtoffers Huiselijk Geweld.). De cijfers zijn gebaseerd op het cijfermateriaal van diverse organisaties en hun inschattingen met betrekking tot de mate waarin overlap optreedt met andere instellingen.

Oplossingen en overwegingen

De gemeente Valkenburg aan de Geul wil intensiever gaan samenwerken met de gemeente Maastricht voor wat betreft de prestatievelden 7, 8 en 9. Wij streven immers in het kader van de Wmo naar een betere kwaliteit van leven van kwetsbare personen in de regio Maastricht en Mergelland. De OGGZ-doelgroepen moeten zo zelfstandig mogelijk in onze samenleving kunnen functioneren en naar vermogen weer deelnemen aan die samenleving zonder dat zij als gevolg van hun situatie overlast voor hun omgeving veroorzaken.

Op regionaal niveau willen we adequate hulp bieden aan:

- Slachtoffers, plegers en omstanders (vooral kinderen) van huiselijk geweld.
- Personen die door een of meerdere problemen, al dan niet gedwongen de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.
- Personen met een verslaving.

Hierbij weten de partners op het gebied van maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingszorg elkaar naadloos te vinden en in samenwerking inspelen op ontwikkelingen en uitdagingen.

De prestatievelden 7, 8 en 9 zijn, gezien de taakvelden, geschikt om voornamelijk regionaal op te pakken, zowel qua beleid als ook qua uitvoering. Toch is het ook een taak van de gemeente om op de prestatievelden 7, 8 en 9 lokaal:

- In beeld te brengen wat de vraag / oorzaak is en het aanbod / gebruik;
- In beeld te brengen welke interventies ten behoeve van het voorkomen/aanpakken van oorzaken mogelijk zijn.
- Deze interventies uit te zetten.

Beslispunt

Op regionaal en lokaal niveau adequate hulp bieden aan:

- *slachtoffers, plegers en omstanders (met name kinderen) van huiselijk geweld;*
- *personen die door een of meerdere problemen, al dan niet gedwongen de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving;*
- *personen met een verslaving;*

waarbij de partners op het gebied van maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingszorg elkaar naadloos weten te vinden en in samenwerking inspelen op ontwikkelingen en uitdagingen.

Samenvatting beslispunten Wmo

U treft hierbij aan een opgave van de beslispunten ten aanzien van de 9 prestatievelden.

Beslispunt PV 1: Het bevorderen van de maatschappelijke participatie, sociale cohesie en zorg voor de leefomgeving van burgers door middel van:

- *het inzetten van algemene voorzieningen die voor zoveel mogelijk mensen bereikbaar, toegankelijk en passend zijn.*
- *het ondersteunen en stimuleren van een actieve betrokkenheid en inzet van alle burgers bij de leefbaarheid van hun eigen buurt.*

Beslispunt PV 2: Kinderen en jeugdigen moeten zo probleemloos mogelijk kunnen opgroeien in Valkenburg aan de Geul waarbij een uitgebreid netwerk van voorzieningen aanwezig is zoals het consultatiebureau, verloskundigen, kraamzorg, peuterspeelzaal en kinderopvang voor de kleinsten, de school en allerlei vormen van vrijetijdsbesteding voor jeugd en jongeren en zorgnetwerken om te voorkomen dat jongeren of gezinnen ontsporen en om problemen vroeg te signaleren.

Beslispunt PV 3: Het Wmo-loket moet uitgroeien tot een loket waar burgers terecht kunnen met:

- *al hun vragen op het gebied van Wonen, Welzijn, Zorg*
- *een aanvraag voor hulp bij het huishouden, een woon- en/of vervoersvoorziening*
- *een individuele hulpvraag (cliëntondersteuning) waardoor cliënt een eigen keuze kan maken of waardoor door interventie van de Klantmanager Zorg het probleem wordt opgelost.*

Beslispunt PV 4: het vergroten van de ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers waardoor:

- *zoveel mogelijk mensen bereid zijn om vrijwilligerswerk te doen;*
- *mantelzorgers en vrijwilligers zich gewaardeerd en gesteund weten in hun belangrijke werk;*
- *mantelzorgers en vrijwilligers deze ondersteuning ook weten te vinden.*

Beslispunt PV 5: Het stimuleren van het gebruik van collectieve welzijnsvoorzieningen door middel van toegankelijke activiteiten waardoor burgers kunnen blijven participeren in de maatschappij en waardoor het gebruik van individuele voorzieningen beheersbaar blijft.

Beslispunt PV 6: Mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem voldoende hulpmiddelen en voorzieningen op een maatschappelijk

aanvaardbaar kwalitatief niveau aanbieden opdat deze zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en sociaal-maatschappelijk kunnen participeren.

Beslispunt PV 7 tot en met 9: Op regionaal en lokaal niveau adequate hulp bieden aan:

- *slachtoffers, plegers en omstanders (met name kinderen) van huiselijk geweld;*
- *personen die door een of meerdere problemen, al dan niet gedwongen de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving;*
- *personen met een verslaving;*

waarbij de partners op het gebied van maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingszorg elkaar naadloos weten te vinden en in samenwerking inspelen op ontwikkelingen en uitdagingen.

Bijlagen

1. Cijfers bevolkingsopbouw Wmo
2. Evaluatie Welzijnsplan 2004-2007
3. Lijst deelnemers Wmo-raad en Wmo-platform
4. Bouwstenen vierjarenbeleidsplan Wmo, Wmo-raad en Wmo-platform 8 mei 2007
5. Overzicht activiteiten per kern
6. Advies van de Wmo-raad Valkenburg aan de Geul inzake het concept vierjarenbeleidsplan Wmo “Samen meedoen in Valkenburg aan de Geul”
7. Antwoord college B&W op advies Wmo-raad (bijlage 6)
8. Gezamenlijke reactie van de dorpsraden Berg en Terblijt, Houthem St. Gerlach en Schin op Geul
9. Antwoord college B&W op gezamenlijke reactie dorpsraden (bijlage 8)
10. Het Wmo woordenboek van Valkenburg aan de Geul
11. Afkortingenlijst
12. Overzicht van het opvang- en zorgaanbod Maatschappelijke Opvang/Vrouwenopvang/OGGZ/Ambulante Verslavingszorg dat door c.q. via de gemeente Maastricht wordt gefinancierd

Bijlage 1:

Cijfers bevolkingsopbouw Wmo

Totale bevolking (1)	17.195 (100%)
Jeugd 0-19 jaar (1)	3.361 (20%)
Volwassenen 20-54 jaar (1)	7.632 (44%)
55-plus (1)	6.202 (36%)
(ex-) GGZ cliënten < 55 jaar (2)	600 (3%)
Mensen met een lichamelijke beperking (3)	520 (0,2%)
Mensen met een verstandelijke beperking (2)	50 (3%)
Mantelzorgers (2)	4.300 (23%)
Vrijwilligers (4)	6.362 (31%-43%)
Allochtonen (1)	1.079 (6%)

- (1) Deze cijfers zijn afkomstig uit het GBA van Valkenburg aan de Geul. Het betreft de cijfers per 1 januari 2007. Ook West Europeanen zoals Duitsers en Belgen maken deel uit van de groep allochtonen.
- (2) Dit zijn cijfers die deel uitmaken van het Uitvoeringsprogramma WWZ, Maastricht en Mergelland, editie II: 2006-2010.
- (3) Het exacte aantal personen met een lichamelijke beperking is onbekend. Dit aantal is gebaseerd op het aantal aanvragen Wvg uit 2006.
- (4) Ook het aantal vrijwilligers (georganiseerd in een vereniging dan wel ongeorganiseerd) is niet bekend. Dit cijfer is gebaseerd op landelijke ervaringscijfers. Het percentage vrijwilligers ligt tussen 31% en 43% van de totale bevolking.

Bijlage 2: Evaluatie Welzijnsplan 2004-2007

Evaluatie Welzijnsplan 2004-2007

In de jaren 2004 tot en met 2007 zijn de volgende prioriteiten geheel of gedeeltelijk uitgevoerd:

1. Vitaliteit dorpskernen
2. Jongerenwerker voor 2004/2005
3. Activiteiten op het gebied van jeugdbeleid
4. Seniorenbeleid
5. Sport en leefbaarheid
6. Overige activiteiten jeugd en jongeren
7. Bibliotheekwerk
8. Gezondheidsbeleid

U treft hierbij aan de resultaten van de prioritering 2004-2007. Onder het kopje “Afspraak” wordt vermeld welke afspraken er zijn of worden gemaakt naar aanleiding van het resultaat. Deze komen terug in de jaarprogramma’s 2008 – 2011.

Beleidsvoornemens 2004-2007	Resultaat	Afspraak
Vitalisering kleine kernen		
Spreekuren ZIC	De spreekuren van het ZIC zijn per 1 januari 2007 overgegaan naar het Wmo-loket.	De Klantmanager Zorg gaat op huisbezoek waardoor het spreekuur in de gemeenschapshuizen overbodig is geworden.
Internetzuil	In alle gemeenschapshuizen en in de OBS Broekhem is een internetzuil geplaatst.	Uitgevoerd.
Cursussen 55-plus	Diverse cursussen zijn uitgevoerd zoals computercursussen door de Computer Club Houthem, schildercursus door het Streekmuseum etc.	Continueren.
Internetinstructies	In alle gemeenschapshuizen hebben inmiddels internetinstructies plaatsgevonden.	Uitgevoerd.
Servicepunt bibliotheek	Een uitleenpunt in de gemeenschapshuizen in Sibbe en Schin op Geul.	Is niet uitgevoerd naar aanleiding van een enquête die is gehouden onder de inwoners van Sibbe en Schin op Geul. Er was geen tot weinig behoefte aan een uitleenpunt van de bibliotheek in het gemeenschapshuis.
Servicepunt bank/post	Bij gemeenschapshuis de Blokhut te Sibbe en bij gemeenschapshuis 't Geboew te Schin op Geul zijn door de Rabobank pinautomaten geplaatst.	Uitgevoerd
Info-punt gezondheid	Niet uitgevoerd.	Hiervoor in de plaats zijn in Vilt een tweetal Nordic Walking cursussen uitgevoerd (dec./jan. 2005/2006).
Ontmoetingsplek tieners	In het gemeenschapshuis te Vilt is een ontmoetingsplek voor jongeren gerealiseerd.	In het Wmo-beleidsplan 2008-2011 en specifiek in het Wmo jaarprogramma 2008 willen we een uitwerking opnemen van concrete maatregelen en projecten om ook in de andere gemeenschapshuizen een ontmoetingsplek voor jongeren te realiseren.

Boodschappendienst	Er is een boodschappendienst tussen Sibbe en Schin op Geul gerealiseerd. Reizigers werden vanaf diverse opstapplaatsen in Sibbe naar de supermarkt in Schin op Geul gebracht en nadat iedereen zijn boodschappen had gedaan, weer terug naar Sibbe gebracht.	Uitgevoerd.
Activiteiten jeugdbeleid		
Jongerenwerker	De inzet van de jongerenwerker via de St. Trajekt is per 1 januari 2007 stopgezet. Aanleiding hiervoor was o.a. onze conclusie dat er te weinig concrete resultaten werden bereikt en in ieder geval door de jongerenwerker onvoldoende inzichtelijk konden worden gemaakt.	In het Wmo-beleidsplan zullen de geformuleerde doelstellingen voor het jeugdbeleid vertaald worden in concrete resultaten en een uitwerking van hoe we die denken te bereiken (jaarprogramma).
Jeugd VIP-Pas	Eens per half jaar krijgen alle jeugdigen die 4 jaar worden een Jeugd-Vip-Pas toegestuurd.	Continueren.
Woensdagmiddagactiviteiten	Vanaf 2004 zijn er iedere woensdagmiddag activiteiten georganiseerd. In het najaar van 2006 en de eerste helft van 2007 zijn er extra activiteiten in de gemeenschapshuizen aangeboden. Dit heeft geleid tot een toename van deelnemers in de verschillende dorpskernen (ca. 120 kinderen in totaal).	Vanaf augustus 2007 zullen deze activiteiten worden geïntegreerd in een totaalaanbod van buitenschoolse opvang en activiteiten. Dit gebeurt in overleg met de scholen en de kinderopvanginstelling MIK.
JOPS's	Inzet van het beleid is om geen aparte JOP's buiten te creëren, maar te stimuleren dat de gemeenschapshuizen een ontmoetingsplek voor iedereen worden, ook voor de jeugd. Zonder dat daar altijd een professionele begeleiding van jongerenwerk voor nodig is. In Vilt is dat goed gelukt, omdat de beheerder daar zelf een actieve rol speelt om jongeren echt welkom te heten in het gemeenschapshuis en de activiteiten die jongeren willen organiseren actief ondersteunt.	In het Wmo-beleidsplan 2008-2011 en specifiek in het Wmo jaarprogramma 2008 willen we een uitwerking opnemen van concrete maatregelen en projecten om ook in de andere gemeenschapshuizen een ontmoetingsplek voor jongeren te realiseren, vergelijkbaar met het gemeenschapshuis in Vilt. Dit in overleg met betrokken partijen en de jeugd van de betreffende kernen.

Jeugd en Sociaal Culturele activiteiten	De subsidie aan jeugdverenigingen is een basis voor deze activiteiten en wordt gehandhaafd.	Continueren.
Jongeregemeenteraad	Er is geen jongeregemeenteraad.	Er wordt onderzocht hoe we een optimale inbreng en participatie van jeugd kunnen stimuleren, in afstemming met de ontwikkeling van de Wmo-raad en het Wmo-platform.
Kinderen- en jongerenrechtswinkel	Er is subsidie verleend om de functie van de Kinderen- en jongerenrechtswinkel in stand te houden.	In 2007 vindt een evaluatie plaats van het bereik onder kinderen en jongeren. Op basis daarvan wordt bezien, in regionaal verband, of en hoe we deze functie willen voortzetten.
Internetsite	Niet gerealiseerd.	In het kader van stimuleren jeugdparticipatie wordt dit als een van de mogelijk te realiseren middelen meegenomen.
Doe effe normaal	Is uitgevoerd.	Evaluatie van dit project vindt plaats in 2007/2008.
HALT	Behoudens de verwijzingen en afdoeningen is HALT Zuid-Limburg actief (geweest) op het gebied van preventie- en voorlichtingsactiviteiten in het basisonderwijs, het voortgezet onderwijs en het speciaal onderwijs.	In uitvoering.
Culturele loopbaan jongeren	Alle groepen van 7 van de 8 basisscholen nemen deel aan het project Culturele Loopbaan Heuvelland. De mytylschool neemt met 17 groepen deel aan het project.	De Plenkertschool heeft in 2006-2007 niet deelgenomen aan het project maar zal vanaf 2007-2008 wederom inschrijven.
Integratieproject speciaal onderwijs	De jongeren die het Speciaal Onderwijs bezoeken krijgen de informatie over de woensdagmiddagactiviteiten thuis gezonden.	Continueren.
Jeugd in beweging	In 2006 is een projectvoorstel ontwikkeld en ingediend in het kader van de Buurt Onderwijs Sport regeling. De subsidie is toegekend en gaat in 2007 van start. Inzet is uitbreiding van	Start BOS 2007.

	activiteiten voor 4-19 jarigen en daarmee bestrijding van de beweegachterstand.	
Sluitende aanpak (0-6 jarigen)	De basisscholen de Plenkert, Vilt, St. Antonius Schin op Geul OBS Broekhem hebben samen met de peuterspeelzalen in deze kernen en het kinderdagverblijf een cursus Speelplezier gevolgd. Deze cursus is gefinancierd door de gemeente uit gelden die het Rijk beschikbaar heeft gesteld.	Vanaf 1-8-2006 stelt het Rijk geen gelden meer beschikbaar aan de gemeente, maar worden deze gelden doorgesluisd aan de scholen. Gemeente en scholen gaan afspraken maken over het gezamenlijk inzetten van gelden op het onderwerp aansluiting voorschoolse voorzieningen en onderwijs.
Vroegtijdig schoolverlaten	Het aantal (geregistreerde) schoolverlaters in het afgelopen schooljaar is met 65 toegenomen versus het schooljaar 2004-2005. Dit betekent dat er in zijn totaliteit sprake is van een toename van het uitvalspercentage met 0,4% en bedraagt dit voor het schooljaar 2005-2006 2,8%.	Gelet op het aantal vroegtijdige schoolverlaters moet er aandacht blijven voor de problematiek van het voortijdig van school gaan. In uitvoering.
Brede Scholen en vrije tijd	De samenwerking tussen basisscholen en peuterspeelzalen c.q. kinderopvang is steeds meer geïntensiveerd. In de gebouwen van alle basisscholen, met uitzondering van basisschool De Plenkert is een peuterspeelzaal gehuisvest.	In 2007 wordt een visie op onderwijs en een integraal huisvestingsplan samengesteld. Belangrijke uitgangspunten hierbij zijn: <ul style="list-style-type: none"> • De wens van ouders en kinderen om zoveel mogelijk voorzieningen te centraliseren. • De versterking van de samenwerking van onderwijs met andere kindpartners.
Zorgteams	Binnen alle scholen voor basis- en voortgezet onderwijs functioneert een zorgteam.	In 2007 wordt het functioneren van de zorgteams geëvalueerd.
Seniorenbeleid		
Houders 55-Plus-Pas	Er zijn op dit moment 1880 houders van een 55-plus-pas.	Continueren.
Participeren WWZ	Wij participeren nog steeds in het regionale project Wonen, Welzijn, Zorg	In de toekomst zal WWZ onderdeel gaan uitmaken van de Wmo.
Ouderenadvies	De inzet van de ouderenadviseur via Trajekt is	In 2007 start nieuwe opzet ouderenadvieswerk.

	<p>per 1 januari 2007 stopgezet. De klantmanagers zorg hebben een taak wat betreft ouderenadvieswerk. Daarnaast wordt in overleg met de Seniorenraad en andere netwerken van vrijwilligersorganisaties een toekomstige invulling van het ouderenadvieswerk uitgewerkt. Verder heeft de 55-plus-pas krant een functie in informatievoorziening.</p>	
Steunpunt mantelzorg	<p>Het Steunpunt Mantelzorg is gerealiseerd in gemeenschapshuis Cascade te Vilt. Het spreekuur is vervallen omdat de behoefte afnam.</p>	<p>Vanaf 1 januari 2007 vallen mantelzorgers onder prestatieveld 4 van de Wmo. Het Steunpunt Mantelzorg zal bij de invulling van dit prestatieveld een grotere rol toebedeeld gaan krijgen.</p>
Brochure "Wegwijs voor ouderen"	<p>Er is in 2006 een internetsite gestart voor senioren: de Seniorenwijzer.</p>	<p>In 2007 vindt afstemming plaats met de site van de Wmo-raad.</p>
Sport en leefbaarheid		
Jeugd	<p>Zie jeugd in beweging.</p>	
Ouderen	<p>Er zijn verschillende sport en beweegactiviteiten voor ouderen. Deze worden o.a. in de 55-plus-pas krant aangekondigd.</p>	<p>Continueren.</p>
Gehandicapten	<p>Er zijn een tweetal nieuwe initiatieven gesubsidieerd en er is een Dag voor de Gehandicaptensport georganiseerd waarvoor de belangstelling van bezoekers helaas is tegengevallen.</p>	<p>Evaluatie 2007.</p>
Overige jeugd en jongeren		
Peuterspeelzaalwerk	<p>De Stichting Peuterspeelzaalwerk Valkenburg aan de Geul telt 7 peuterspeelzalen. De Stichting heeft met aan aantal leidsters succesvol deelgenomen aan de 2-jarige cursus Speelplezier.</p>	<p>Naar verwachting zal de Stichting vanaf het schooljaar 2007-2008 wederom een subsidie van de gemeente ontvangen om met een aantal leidsters deel te nemen aan de cursus Speelplezier. De cursus draagt bij aan een verdere professionalisering van het peuterspeelzaalwerk.</p>

Bibliotheekwerk		
Regionale bibliotheek Mergelland	Per 1 januari 2006 zijn de bibliotheken in de gemeenten Eijsden, Margraten, Vaals en Valkenburg aan de Geul gefuseerd tot één stichting Heuvelland Bibliotheken.	Uitgevoerd. Momenteel wordt onderzocht of aansluiting van de bibliotheken te Gulpen-Wittem en Meerssen gerealiseerd kan worden.
Handhaven vestigingen alhier	De vestigingen in Valkenburg en Berg zijn gehandhaafd.	Uitgevoerd.
Automatisering Berg en Terblijt	De bibliotheek in Berg en Terblijt is volledig geautomatiseerd.	Uitgevoerd.
Aanbod VO	Er is nog geen aanbod ontwikkeld.	In het kader van de besprekingen rondom de Campus Polfermolen (brede school) zal dit onderwerp weer opgepakt worden.
Infopunt gemeente in Berg	Het infopunt is nog niet gerealiseerd.	Niet uitgevoerd. De bibliotheek is bereid een infopunt gemeente in Berg te vestigen.
Reg. Infopunt Valkenburg	Er is geen regionaal Infopunt Valkenburg gerealiseerd.	Niet uitgevoerd.
Landelijke lenerspas	Alle cliënten van de bibliotheek beschikken vanaf 1-6-2006 over de nationale bibliotheekkaart.	Uitgevoerd.
Thuis raadplegen bronnen	Van huis uit kan de catalogus geraadpleegd worden. Ook kunnen boeken verlengd en gereserveerd worden.	Het van huis uit raadplegen van bronnen wacht op landelijke afspraken met de aanbieders.
Gezondheidsbeleid		
Subsidie Stichting Huiselijk Geweld	De Stichting Huiselijk Geweld is een regionaal initiatief. Ook onze inwoners kunnen gebruik maken van de faciliteiten van de Stichting. Onder andere van het Steun- en Adviespunt Huiselijk Geweld. De gemeente subsidieert deze Stichting jaarlijks met een bedrag van bijna € 6.000,00.	Uitgevoerd. Huiselijk Geweld maakt vanaf 1 januari 2007 onderdeel uit van prestatievelde 7 uit de Wmo.
Aanschaf infodisplays GGD ZZL	Niet aangeschaft.	Hiervoor in de plaats zijn in Vilt een tweetal Nordic Walking cursussen georganiseerd (dec/jan 2005/2006).
Aanbevelingen drugsproject	Quick scan en voorlichtingssessies zijn uitgevoerd.	Door het geringe aantal deelnemers aan de quick scan was het niet mogelijk om hiervoor aanbevelingen

		op te voeren.
Jongeren met overgewicht	In samenwerking met de GGD ZL zijn de volgende projecten in 2004-2007 uitgevoerd: Ouderavond “Gezonde voeding voor kinderen”, Cursus “Real Fit” (beweeg- en voedingsprogramma met ouderavonden), Gezond in bewegen (lifestyle programma voor kinderen van groep 6,7 en 8), Fit Kid Stella Maris College (fitheidstest). De St. Josephschool doet mee aan het landelijke project “Schoolgruiten”. Via extra financiering door de gemeente Valkenburg aan de Geul heeft de school fruit aan de leerlingen kunnen aanbieden.	Jongeren en overgewicht blijft een speerpunt in het gezondheidsbeleid van onze gemeente de komende jaren. Een en ander wordt uitgewerkt in de regionale en lokale nota volksgezondheidsbeleid. Deze wordt in december 2007 in de gemeenteraad behandeld.
Cursus wandelen GKD en GGD ZZL	Is niet uitgevoerd.	Hiervoor in de plaats zijn in Vilt een tweetal Nordic Walking cursussen georganiseerd (dec/jan 2005/2006)
Vrijwilligersbeleid		
Servicepunt	Uitgevoerd en in 2005 beëindigd	
Bekendmaken diensten	Uitgevoerd en in 2005 beëindigd	
Themabijeenkomsten	Uitgevoerd en in 2005 beëindigd	
Bemiddeling vraag/aanbod	Uitgevoerd en in 2005 beëindigd	
Randvoorwaarden	Uitgevoerd en in 2005 beëindigd	
PR en waardering	Uitgevoerd en in 2005 beëindigd	
Regionaal projectplan	Uitgevoerd en in 2005 beëindigd	Medio 2006 is het project vrijwilligersondersteuning in het kader van de WMO in gang gezet. Een regionaal project dat financieel mede afhankelijk is van een bijdrage van de Provincie. Het project moet de komende 2 jaar zorgdragen voor een verdere ontwikkeling van de steunstructuur

		vrijwilligerswerk gekoppeld aan het ambulant consulentenschap voor vrijwilligers in welzijn, sport en zorg. Het project wordt vooralsnog voor 1 jaar voor 50 % gesubsidieerd door de Provincie.
Monitoring	In 2005 uitgevoerd.	
Kunst en cultuur		
Kunst in de openbare ruimte	In 2006 uitgevoerd.	Streven is 1 keer in de 2 jaar een kunstproject te realiseren.
Onderhoud	Niet gerealiseerd.	Project zal in 2008 alsnog worden opgepakt.
Kunstroutes	Uitgevoerd.	
Kunstontmoetingsplaatsen	Door vertraging in de renovatie van de Geulkades verplaatst naar 2008.	
Kunstmarkt	Uitgevoerd.	
Kunst- en Cultuurprijs	Uitgevoerd.	Er is voor gekozen deze activiteit 1 keer in de 2 jaar te laten plaatsvinden.
Culturele Loopbaan	In 2006-2007 hebben 8 scholen (inclusief de mytylschool) deelgenomen.	In 2007-2008 zullen 9 scholen (inclusief de mytylschool) deelnemen.
Exposities gemeentehuis	In 2006 hebben maar liefst 4 exposities plaatsgevonden. In 2007 vooralsnog slechts 1.	
1% regeling obv jaarrekening	Uitgevoerd.	
Huisvesting Streekmuseum	Medio 2007 wordt duidelijkheid omtrent toekomst Streekmuseum verwacht.	
Exploitatie Vuursteenmijn	Uitgevoerd.	Structureel onderhoud vindt plaats. PR moet nog worden opgepakt.

Back Office en Beleid afdeling Maatschappelijke Ondersteuning,
Gemeente Valkenburg aan de Geul.
Mei 2007.

Bijlage 3: Lijst deelnemers Wmo-raad en Wmo-platform

WMO-raad

VALKENBURG AAN DE GEUL

Overzicht leden van de Wmo-raad

1. Dhr. P. de Backer (voorzitter)	-	Seniorenraad
2. Dhr. W. Vandewijer	-	Seniorenraad
3. Mevr. M. van de Pol (secretaris)	-	Mensen met een functiebeperking
4. Mevr. L. Ramaekers	-	Mensen met een functiebeperking
5. Vacature	-	Mensen met een verstandelijke handicap
6. Vacature	-	Mensen met een verstandelijke handicap
7. Mevr. D. Offermans	-	GGZ cliënten
8. Vacature	-	GGZ-clieñten
9. Mevr. G. de Veen	-	Mantelzorg/vrijwilligers
10. Dhr. J. Eurlings	-	Mantelzorg/vrijwilligers
11. Mevr. M. Dexters (penningmeester)	-	Cliëntenraden verpleeg- en Verzorgingshuizen
12. Mevr. A. Volders	-	Cliëntenraden verpleeg- en Verzorgingshuizen
13. Dhr. W. Duijzings	-	Sportraad Valkenburg aan de Geul
14. Vacature	-	Jeugdverenigingen

- * Dhr. drs. H.M.L. Dauven, Wethouder/Portefeuillehouder WMO Valkenburg aan de Geul
- * Dhr. C. de Rooij, Adviseur Huis voor de Zorg
- * Mevr. M. Janssens, Contactambtenaar Gemeente Valkenburg aan de Geul

Overzicht organisaties die deel uitmaken van het Wmo-Platform

Algemene Hulpdienst:

Contactpersoon: Dhr. F. Vankan
Adres: Berkelplein 72, 6301 ZG Valkenburg aan de Geul
Telefoon: 043-6014615
E-mail: Frans.v@home.nl

GGZ Platform

Contactpersoon: Mevr. D. Offermans
Adres: St. Josephstraat 6, 6301 EL Valkenbug aan de Geul
Telefoon: 06-10003546
E-mail: hmoffermans@home.nl

Clëntenraad Verpleeghuis Valkenheim

Contactpersoon: Dhr. A. Paasen
Adres: Hanewei 39, 6305 AT Schin op Geul
Telefoon: 043-4591966
E-mail: a.paasen@home.nl

Clëntenraad Zorgcentra Fonterhof en Oosterbeemd

Contactpersoon: Dhr. A.H.M. Cremers
Adres: Laathofstraat 52, 6191 GE Beek
Telefoon: 046-4374429/06-10277906
E-mail: toine.cremers@orange.nl

Clëntenraad Vroenhof

Contactpersoon: Mevr. A. Volders
Adres: Geuldalhof 3, 6301 KB Houthem
Telefoon: 043-6080002
E-mail: aamvolderswillems@hetnet.nl

Dorpsraad Berg en Terblijt

Contactpersoon: Dhr. C. Smeets
Adres : Burg. Muytersstraat 28, 6325 CB Berg en Terblijt
Telefoon : 043-6080184
E-mail: cerillo.smeets@planet.nl

Dorpsraad Houthem

Contactpersoon: Mevr. T. Lamerichs
Adres: Van Peltstraat 3a, 6301 JS Houthem
Telefoon: 06-24214097
E-mail: info@dorpsraadhouthem.nl

Dorpsraad Schin op Geul

Contactpersoon: Dhr. M.J. Lemmens
Adres: Strucht 61, 6305 AG Schin op Geul
Telefoon: 043-4591776/06-47940355
E-mail: lemmens12@tiscali.nl

Dorpsraad Sibbe

Contactpersoon: Dhr. J. Herben
Adres: Apolloniastraat 2a, 6301 AH Sibbe
Telefoon: 043-6016086
E-mail: ----

Platform Broekhem

Contactpersoon: Dhr. J. Huijnen
Adres: Pr. Christinalaan 45, 6301 VW Valkenburg aan de Geul
Telefoon: 043-6015476
E-mail: mhuynen@kpnplanet.nl

Huurdersplatform Op het Zuiden

Contactpersoon: Dhr. H. Hofman
Adres: Postbus 160, 6300 AD Valkenburg aan de Geul
Telefoon: 043-6012493
E-mail: hans-trix@hetnet.nl

Lidwinabond

Contactpersoon: Dhr. J. Silverentand
Adres: Klaterstraat 1, 6301 HW Valkenburg aan de Geul
Telefoon: 043-6040783
E-mail: f2hjhesilverentand043@hetnet.nl

Katholiek Vrouwen Gilde

Contactpersoon: Mevr. M. Kieboom-Maas
Adres: Gr. Van Hoensbroeklaan 1, 6301 VP Valkenburg aan de Geul
Telefoon: 043-6013895
E-mail: sjefkieboom@12move.nl

Zij-Actief Houthem

Contactpersoon: Mevr. Scheres
Adres: St. Gerlach 4a, 6301 JP Houthem
Telefoon: 043-6041931
E-mail: zijactief_houthem@hotmail.com

Steunpunt Mantelzorg Rode Kruis Zuidelijk Zuid-Limburg

Contactpersoon: Mevr. G. de Veen
Adres: Cortenstraat 7, 6211 HT Maastricht
Telefoon: 043-3215046
E-mail: g.deveen@voormantelzorgers.nl

Platform Gehandicaptenbeleid Valkenburg aan de Geul

Contactpersoon: Mevr. L. Ramaekers
Adres: Oranje Nassau 32, 6301 LW Valkenburg aan de Geul
Telefoon: 043-6016807/06-30200877
E-mail: hmthramaekers@home.nl

Radar

Contactpersoon: Dhr. R. Boehlé
Adres: Broekhem 20, 6301 HH Valkenburg aan de Geul
Telefoon: 043-6015033
E-mail: r.boehle@radar.org

Samen Verder

Contactpersoon: Mevr. R. Wiggers
Adres: Slakweg 2J, 6325 BH Berg en Terblijt
Telefoon: 043-6041759
E-mail: cjgj.wiggers@home.nl

Seniorenraad

Contactpersoon: Dhr. J. Beudeker
Adres: Napoleonstraat 45 G, 6301 WL Valkenburg aan de Geul
Telefoon: 043-3431166
E-mail: jac.beudeker@planet.nl

Kunst- en Cultuurraad

Contactpersoon: Mevr. C. Wezeman
Adres: Zwaluwstraat 10, 6325 AT Berg en Terblijt
Telefoon: 043-6040271
E-mail: c.wezeman@hccnet.nl

Zonnebloem Afdeling Valkenburg aan de Geul

Contactpersoon: Dhr. M. Duijzings
Adres: Achter de Hoven 38, 6325 ES Berg en Terblijt
Telefoon: 043-6040585
E-mail: ins@heuvelland4daagse.nl

Clënten Centrum Limburg

Contactpersoon: Dhr. J. Verhaegh
Adres: Pr. Christinalaan 14, 6301 VX Valkenburg aan de Geul
Telefoon: 043-6013857
E-mail: jhaverhaegh@gmail.com

Time Out

Contactpersoon: Mevr. M. Lemmens
Adres: Pr. Christinalaan 14, 6301 VX Valkenburg aan de Geul
Telefoon: 043-6013857
E-mail: marietjelemmens@gmail.com

Sportraad Valkenburg aan de Geul

Contactpersoon: Dhr. A.J.M. Lamberix
Adres: Servaashof 23, 6325 ET Berg en Terblijt
Telefoon: 043-6040671
E-mail: ajm.lamberix@efb.unimaas.nl

Bijlage 4: Bouwstenen vierjarenbeleidsplan Wmo, Wmo-raad en Wmo-platform 8 mei 2007.

WMO-raad
VALKENBURG AAN DE GEUL

BOUWSTENEN VIERJARENBELEIDSPLAN WMO WMO-RAAD EN WMO-PLATFORM 08-05-2007

Prestatieveld 1 en 2. Leefbaarheid en jeugd.

- Wat is de definitie van leefbaarheid: sociale betrokkenheid, zelfredzaamheid en oog hebben voor de medemens. Om dat te bereiken is tijd nodig en een mentaliteit- en cultuuromslag bij de burgers.
- De Wmo is geen doel, maar een middel om de leefbaarheid te bevorderen.
- De Wmo moet de zelfredzaamheid van de inwoners bevorderen.
- Bij de subsidiering van organisaties zou ook gekeken moeten worden wat de bijdrage van deze club, vereniging, stichting etc. is met betrekking tot de leefbaarheid.
- Leefbaarheid en sociale samenhang zijn niet hetzelfde als zorg en hulpbehoefte.
- Voorzieningen zijn te verdelen in: wonen (kwaliteit)
materieel (winkels, bereikbaarheid)
- Ontmoetingsruimten en –plekken moeten bruikbaar en toegankelijk zijn voor alle leeftijdsgroepen.
- De gemeenschap moet het doen, met de hulp van vrijwilligers. Maar hoe vind je voldoende vrijwilligers?
- Mensen willen in hun eigen omgeving blijven wonen. Daartoe dienen de voorzieningen aanwezig te zijn, inclusief gemeenschapsvoorzieningen.
- Het gemeentelijk welzijnsplan moet gestimuleerd worden. (Opmerking: dit plan wordt integraal overgenomen in de Wmo, er komt geen nieuw welzijnsplan Valkenburg meer).
- De openbare informatievoorziening moet duidelijk zijn. De communicatie naar de burger vanuit de gemeente is een aandachtspunt.
- De Wmo is er niet alleen voor ouderen (en zieken/gehandicapten)! Alle burgers dienen hiervan doordrongen te worden.
- Onwetendheid bij de burgers over de Wmo dient aangepakt en verminderd te worden.
- Mensen moeten thuis opgezocht worden. De burgers worden gestimuleerd oog voor elkaar te hebben en elkaar te ondersteunen.
- Het gevaar dreigt dat het beroep dat gedaan wordt op een (kleine) groep vrijwilligers en mantelzorgers steeds groter en zwaarder wordt. Die actieve groep moet niet overbelast worden. Zorg dat er mensen bijkomen om deze last mee te dragen.
- Schakel de dorpsraden in bij het meer bekendheid geven aan de Wmo en kansen en mogelijkheden die deze wet biedt.

- Subsidieer niet zomaar elke vereniging of club. Kijk eens naar wat deze doet in het kader van de Wmo en leefbaarheid en koppel hier bijvoorbeeld een (extra) subsidie aan. Probeer ze aan te zetten actief te worden op het onderdeel leefbaarheid/versterking sociale verbanden.
- Versterk het onderlinge contact tussen de burgers maar ook tussen organisaties.
- De mentaliteit van mensen moet veranderen, dat is belangrijk om de leefbaarheid te bevorderen meer met elkaar in plaats van naast elkaar leven).
- Als samenleving moeten we een structuur vinden om de Wmo duidelijk te maken. Daarbij moet ook een goede antennefunctie aanwezig zijn zodat signalen snel opgepikt kunnen worden.
- Lang niet alle gebouwen zijn toegankelijk voor mensen met een handicap, dat zou wel het streven moeten zijn van de gemeente. Neem dit aspect dus mee in ruimtelijke ordeningsprocedures etc.

Prestatieveld 3 Informatie en advies

- Hoe staat het met klussen (en een klussendienst)? Dit als aanvulling op het onderdeel Huishoudelijke Hulp dat nu via de Wmo verstrekt wordt. Het helpen van mensen is meer dan poetsen.
- Wat verstaat de gemeente onder eenvoudige aanvragen?
- Wat is de beslisboom nu precies en zijn de criteria van de beslisboom ook voor de burger inzichtelijk?
- Is de vakbekwaamheid en kwaliteit van de ambtenaar gegarandeerd (scholing etc) achter het loket?
- Wordt bij het loket ook gebruik gemaakt van vrijwilligers en zo ja, hoe is de kwaliteit van deze personen gegarandeerd?
- Het is noodzakelijk dat de ambtenaren bij het Wmo-loket de burgers/cliënten heel nauwkeurig kunnen begeleiden bij het vinden van de precies passende oplossing voor hun probleem (maatwerk).
- Wordt in het backoffice gebruik gemaakt van andere instanties, inclusief vrijwilligersorganisaties?
- Er zou een tweesporenbeleid gevoerd moeten worden: één gericht op de actieve, naar buiten gerichte en mondige oudere en een voor de passieve, stilzittende oudere.
- Geef meer aandacht aan bijvoorbeeld het feit dat Traject een vestiging in Valkenburg heeft waar mensen zich kunnen melden met bepaalde problemen.
- In het kader van integratie: moeten buurland-allochtonen (Belgen, Duitsers) ook een cursus Nederlands gaan volgen?
- De gemeente moet het initiatief nemen tot het formuleren van beleid. Het Cliëntencentrum Limburg biedt aan daarbij samen met de Wmo-vertegenwoordiger daar een bijdrage aan te leveren.

Prestatieveld 4, vrijwilligers en mantelzorg

- Zorg voor een scholing/cursus voor vrijwilligers
- Een vergoeding voor vrijwilligerswerk (onkostenvergoeding) helpt mogelijk om nieuwe voorraden vrijwilligers te vinden/aan te boren;
- Faciliteer vrijwilligers in hun werkzaamheden (voorzieningen, ondersteuning, vervoer);

- Zorg (koester) als instelling je vrijwilligers, geeft ze waardering, een duidelijke plek en betrek ze ook bij de instelling (voorbeeld: sommige instellingen betalen zelfs de personeelsbijdrage voor vrijwilligers zodat deze ook mee kunnen doen aan het jaarlijkse uitstapje van het personeel).
- Goede zorg voor vrijwilligers en mantelzorgers (vanuit de gemeente maar ook de instellingen en gebruikers) maakt het mogelijk dat deze mensen hun taak ook willen blijven uitvoeren.
- Zorg dat vrijwilligers/mantelzorgers bijvoorbeeld een vaste dag per week ergens terecht kunnen met vragen, opmerkingen, bijscholing, hulp en gewoon onderling prettig contact kunnen hebben.
- Geef vrijwilligers een duidelijk teken van waardering als organisatie, maar ook als gemeente en gemeenschap voor het werk dat ze belangeloos doen.
- Zet vrijwilligers die lange tijd actief zijn eens in het zonnetje.
- Het Ziekencomité Berg en Terblijt doet heel veel goed werk, maar krijgt erg weinig aandacht voor het zeer gewaardeerde werk dat ze doen. Zet zo'n groep eens in het zonnetje, dat is meteen goede PR voor vrijwilligerswerk.

Prestatieveld 5 en 6 Bevorderen van maatschappelijke deelname en Voorzieningen

- De gemeente moet veel meer doen aan een adequate infrastructuur. Bijvoorbeeld aanpassen van bestemmingplannen vergemakkelijken als dat is om toegankelijkheid/leefbaarheid te vergroten. Denk ook aan de centrale ligging en de toegankelijkheid van (openbare) voorzieningen, begaanbare wegen en (voet)paden, versterken van de integratie van alle burgers in de samenleving. Voer integraal beleid.
- Geef als overheid aandacht aan de optimale mogelijkheden voor mensen om te verzelfstandigen.
- Voor kom een stapeling van kosten bij mensen met een handicap/chronische ziekte door eigen bijdragen etc. Daardoor komen juist mensen die net over de inkomensgrenzen gaan, soms in grote problemen (moeten steeds alles zelf betalen zodat ze aan het eind van de rit soms nog minder hebben dan mensen met een veel lager bruto inkomen).
- Breng de problematiek van ouderen met psychische aandoeningen in kaart de zoek hier oplossingen voor.
- Zorg voor langdurige en laagdrempelige Perscampagnes over de Wmo. Wat kan de gemeente voor de burger betekenen, hoe moet men zich melden, wat valt onder de Wmo etc?
- Maak de resultaten van de Wmo ook zichtbaar en publiceer als gemeente wat je de afgelopen periode gedaan hebt, hoe de tevredenheid is onder de gebruikers en waar nog verbeterpunten zijn gesignaleerd.
- Gebruik klachten positief en leer ervan, stel je eigen beleid en ideeën bij tijdens de rit.
- Probeer aan te sluiten bij de landelijke trend om gratis openbaar vervoer te bieden in bijvoorbeeld dal- en avonduren voor Wmo-gebruikers en 65+ers in Valkenburg. Dat bevordert het onderlinge sociale contact tussen mensen.
- Zorg dat de ambtenaren goed geschoold en toegerust (deskundig) zijn als zij achter het Wmo-loket werken. Hetzelfde geldt op het punt van de indicering.
- Soort en aantal welzijnsactiviteiten moet goed gespreid in de gemeente aangeboden worden, maar ook toegesneden op de lokale vraag. Deze activiteiten moeten makkelijk toegankelijk zijn (laagdrempelig, geschikte locatie, open karakter van de groepen).

- Maak als gemeente duidelijk waarvoor je bij de gemeente kan aankloppen als het gaat om de Wmo, welke taken liggen bij de gemeente, welke laat de gemeente door anderen uitvoeren, wanneer is de gemeente de regisseur, hoe kan de burger weten waar hij moet zijn?

Prestatieveld 7, 8 en 9 Maatschappelijke opvang, Openbare GGZ en bevorderen verslavingsbeleid.

Inbreng vanuit GGZ-zorgvragers op Wmo-nota

- Het is evident dat de geplande activiteiten in de beleidsterreinen 7,8 en 9 belangrijk zijn. Aangezien deze grotendeels worden uitgevoerd met en door de centrumgemeente Maastricht, stellen we voor dat de inbreng ook gebeurt in samenspraak met alle Wmo-raden (i.o.) in de regio.
- Belangen van (ex) GGZ-zorgvragers beperken zich echter niet tot de terreinen 7,8 en 9. Als het gaat om “meedoen” en maatschappelijke participatie van (ex) GGZ-zorgvragers dan vraagt dit extra en speciale aandacht op alle beleidsterreinen Wmo. Het gaat om leefbaarheid, volwaardige deelname aan alle aspecten van het maatschappelijke verkeer.
- De gemeente Valkenburg schat op dit moment het aantal (ex) GGZ-zorgvragers op 600. Dit baseert zij op de vertaling van landelijke cijfers.
- Als de gemeente werkelijk serieus aan de slag wil met (ex) GGZ-zorgvragers dan stellen wij voor dat in het WMO jaarprogramma 2008 de volgende activiteiten worden opgenomen:
 - de gemeente gaat, in goed overleg met de Wmo-raad en enkele vertegenwoordigers (ex) GGZ-zorgvragers, in kaart brengen (*inventariseren*) hoeveel (ex) GGZ-zorgvragers in Valkenburg wonen;
 - met deze groep wordt bekeken (*analyseren*) welke problemen en knelpunten zij ervaren in hun maatschappelijk functioneren;
 - op basis van deze analyse worden voor de komende jaren een aantal concrete activiteiten gepland en uitgevoerd (*plannen en uitvoeren*) die ertoe moeten bijdragen dat deze groep kan “meedoen” conform de opdracht van de WMO.
- Met andere woorden: ontwikkel samen met de Wmo-raad en vertegenwoordigers van GGZ-zorgvragers lange termijn beleid voor, met en door GGZ-zorgvragers.
- Bekijk deze taakgebieden vooral niet alleen vanuit het perspectief van overlastbestrijding.

Bijlage 5: Overzicht activiteiten per kern

**Bijlage 6: Advies van de WMO-raad Valkenburg aan de Geul inzake het concept
“Vierjarenbeleidsplan WMO: Samen Meedoen in Valkenburg aan de Geul”.**

Aan: Het College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Valkenburg a/d Geul
Postbus 998
6300 AZ Valkenburg a/d Geul

Betreft:
**Advies van de WMO-raad Valkenburg aan de Geul inzake het concept
“Vierjarenbeleidsplan WMO: Samen Meedoen in Valkenburg aan de Geul”.**

Ons kenmerk: PdB/18-10-07

Valkenburg a/d Geul, 18 oktober 2007

Geacht College,

Bovengenoemd beleidsplan is op 9 oktober jl. in het WMO-platform en op 16 oktober jl. in de WMO-raad van uitvoering aan de orde geweest.

Wij willen op de eerste plaats onze waardering uitspreken voor dit beleidsplan. Het is een ambitieus en goed startdocument dat een eerste aanzet geeft om te komen tot een integrale opzet van toekomstig WMO-beleid. Wij adviseren u om in de toekomst dit soort plannen uit te werken op basis van centrale en kerngerichte (maatschappelijke) thema's, zodat de onderscheiden prestatievelden meer in onderlinge samenhang gebracht worden.

Ook moet er ons inziens voldoende ruimte zijn dit beleid en de daaraan verbonden plannen te actualiseren als daar in de nabije toekomst op basis van voortschrijdend inzicht aanleiding toe bestaat. Verder realiseren wij ons terdege dat er nog veel (uitvoerings)werk moet gebeuren.

Als WMO-raad zullen wij de komende jaren de vinger nauw aan de pols houden om waar nodig, tijdig en krachtig bij te sturen.

Maar... een goed begin is het halve werk! Dat geeft de burger moed.

Verdere kanttekeningen en aanbevelingen onzerzijds:

1. Wij hadden graag meer zicht op de financiële onderbouwing van de plannen. Ons is overigens niet bekend dat de gemeenteraad besloten zou hebben dat de WMO budgettair neutraal uitgevoerd moet worden. Wij blijven van mening dat de WMO-gerechtigde burger hier niet de dupe van mag worden!
2. De opgenomen beslispunten wijzen de goede richting uit maar zijn nog te abstract geformuleerd. Voor zover dit thans mogelijk is adviseren wij u deze nog nader te concretiseren en goed meetbaar te maken.
3. De gemeente Valkenburg aan de Geul voert een “kernenbeleid” in overleg met de dorpsraden. Wij constateren dat een tweetal “kernen” in dit verband niet meedoen cq

- vertegenwoordigd zijn. Wij adviseren u voor de kernen Broekhem en het Centrum een “alternatieve” dorpsraad in te stellen, zodat ook deze inwoners hierbij betrokken worden.
4. Veel zaken worden per kern aangepakt in dit plan. Dit zou in de toekomst nog explicieter mogen gebeuren zodat de kennis van de mensen over de centrale doelstelling van de WMO “mensen betrekken bij de samenleving” toeneemt. Wij zien graag dat de kernen nog meer als eigen WMO-entiteiten beschouwd worden, waardoor de burgers ook meer praktische binding kunnen krijgen met de WMO.
 5. Meer aandacht zou gegeven kunnen worden aan bestaande vormen van zinvolle dagbesteding: bijvoorbeeld het maken van zitbanken langs wandelpaden door oudere vrijwilligers, waarbij de gemeente de materialen ter beschikking gesteld heeft, of het realiseren van een eigen vestiging van “Het Gilde” in Valkenburg, zoals in Maastricht, waarbij personen op vrijwillige basis hun kennis en ervaring kunnen doorgeven aan jong en oud. (“Samen meedoen”!). etc.
 6. Er moet voor gewaakt worden dat alle (ook kleine en nog niet-vertegenwoordigde) groepen voldoende aandacht krijgen, zoals GGZ-cliënten, homoseksuelen enz.. Wij verwachten sowieso van de gemeente dat u - samen met het COC Limburg -meewerkt aan de oplossing van de problematiek van homoseksuelen binnen Valkenburg aan de Geul. Wij ondersteunen in deze van harte de aanbevelingen die het COC Limburg u onlangs per brief heeft doen toekomen.
 7. Het aspect veiligheid met name voor ouderen en mensen met een handicap verdient meer aandacht dan in dit plan opgenomen. Het bepaalt in hoge mate de leefbaarheid en sociale samenhang.
 8. Het jaarprogramma van 2008 wordt medio 2009 geëvalueerd. Wanneer wordt het beleid over 2007 geëvalueerd met de WMO-raad?
 9. Het klanttevredenheidsonderzoek 2007 wordt voor de regio Maastricht/Heuvelland steekproefsgewijs uitgevoerd door SGBO (bureau van de VNG). Om gegevens met elkaar te kunnen vergelijken, geschiedt dit volgens een bepaald stramien en een eenduidige vragenlijst. Dit is een goede zaak. Toch zou het aanbeveling verdienen om extra vragen op een aparte bijlage aan dit onderzoek toe te voegen, zodat de specifieke Valkenburgse situatie zichtbaar wordt. Geadviseerd wordt de vragenlijst niet te lang te maken, te zorgen voor een goede informatie en ondersteuning hierbij en te spreken van “cliënt” in plaats van “klant”. Verder zijn wij van mening dat alle groepen ook representatief vertegenwoordigd dienen te zijn in dit onderzoek.
 10. Ondanks het feit dat WMO-gebruikers met een PGB gratis de SVB kunnen inschakelen voor administratieve ondersteuning en verslaglegging, blijken er toch malafide ondersteuners actief hun diensten aan te bieden. Veel PGB-ers realiseren zich niet dat zij “werkgever” zijn van deze hulpen met alle consequenties van dien!. Dit geldt ook voor de alfahulpen, waarbij de thuiszorgorganisaties als “koppelbazen” werken. Wij vinden dat de gemeente in dit verband een informerende, ondersteunende en controlerende taak heeft om dit misbruik te voorkomen.
 11. Bijlage 3: lijst deelnemers WMO-raad en WMO-platform moet geactualiseerd worden. Dit kan in overleg met het secretariaat van de WMO-raad.

In de hoop dat bovenstaande in uw definitieve plan wordt meegenomen,
verblijven wij in afwachting van een reactie uwerzijds,
met vriendelijke groet,

P.J.M. de Backer

Voorzitter WMO-raad

Bijlage 7: reactie college burgemeester en wethouders op advies van de Wmo-raad.

Wmo-raad Valkenburg aan de Geul
T.a.v. de heer P. de Backer, voorzitter
Hoogbeek 36
6305 BH Schin op Geul

Valkenburg aan de Geul, 14 november 2007

Betreft: Advies Wmo-raad Valkenburg aan de Geul inzake het concept "Vierjarenbeleidsplan Wmo: "Samen Meedoen in Valkenburg aan de Geul".
Uw nummer: PdB/18-10-07. Ons nummer: 3880.
Behandeld door: Mr Marion Janssens. Directe lijn: 043 – 60 99 341.

Geachte mijnheer de Backer,

Wij hebben bovenstaand advies in goede orde ontvangen. Alvorens op uw kanttekeningen en aanbevelingen in te gaan moet ons van het hart dat wij zeer ingenomen zijn met de constructieve en vruchtbare samenwerking met de Wmo-raad en het Wmo-platform rondom het Wmo-beleid. Zonder uw bestaan en uw inbreng zouden wij nu niet zo ver gekomen zijn. Dank daarvoor! Wij hopen dan ook in de toekomst ruimschoots van uw kennis en kunde gebruik te mogen maken.

In uw inleiding adviseert u ons om in de toekomst het vierjarenbeleidsplan Wmo uit te werken op basis van centrale en kerngerichte (maatschappelijke) thema's zodat de onderscheiden prestatievelden meer in onderlinge samenhang gebracht worden. Wij onderschrijven dit advies volledig. De komende vier jaar zullen wij toewerken naar deze thema's. Daarnaast ondersteunen wij uw stelling dat er voldoende ruimte moet zijn om de Wmo-plannen te actualiseren als daar aanleiding toe bestaat.

Overigens hebben wij op 2 november jl nog een aparte reactie ontvangen van de gezamenlijke dorpsraden Berg en Terblijt, Houthem St. Gerlach, Schin op Geul en Sibbe ten aanzien van het beleidsplan en het jaarprogramma 2008. Sibbe heeft zich overigens geconformeerd aan de inhoud van het advies van de overige Dorpsraden richting de gemeente. Wij hebben de dorpsraden verzocht om in de toekomst een en ander te laten rouleren via de Wmo-raad. U treft een copie van ons antwoord aan de gezamenlijke dorpsraden hierbij aan. Een copie van deze brief hebben wij ook verstuurd naar de dorpsraden.

Wij gaan nu afzonderlijk in op uw kanttekeningen en aanbevelingen.

1. Ten tijde van de presentatie aan de Wmo-raad en het Wmo-platform hadden wij nog niet voldoende financiële gegevens voorhanden om een gedegen financieel verantwoord plaatje neer te zetten. Op dit moment is de situatie iets duidelijker. De gemeenteraad heeft tijdens de begrotingsbehandeling van 6 november jl. de financiële kaders aangegeven waarbinnen de uitvoering van het Wmo-beleid dient plaats te vinden. In het jaarprogramma 2008 zult u de financiële doorrekening richting de activiteiten en de

projecten terugvinden. De Wmo-voorzieningen kennen een open-einde financiering. Burgers die recht hebben op zorg ontvangen die ook! Tijdens het kwartaaloverleg in december zullen wij u over de cijfers informeren voor wat betreft de voorzieningen. Wij streven ernaar om zo spoedig mogelijk het jaarprogramma 2008 en de financiële consequenties van een en ander aan u voor te leggen ter advisering

2. Het is voor ons een eerste proeve op het gebied van de Wmo. Het beleidsplan zien wij als een nulmeting van waaruit wij starten. Ook al omdat het kort dag is, hebben wij besloten om geen wijzigingen in de beslispunten op te nemen. Wel zeggen wij u toe dat wij de beslispunten meer zullen concretiseren in het jaarprogramma Wmo 2008 en volgende.
3. De kernen Broekhem en Valkenburg-Centrum hebben op dit moment geen officieel erkende dorpsraad. Wel is er in Broekhem een kernraad die echter ook niet officieel door de gemeente is erkend. Op ad hoc basis “adviseert” deze kernraad de gemeente naar aanleiding van specifieke zaken. De kernen Broekhem en Valkenburg-Centrum kunnen bij de gemeente een aanvraag indienen voor het opstarten van een dorpsraad in oprichting. Dan dienen zij wel in 2008 mee te doen aan de dorpsraadverkiezingen en zich te conformeren aan de eisen die deze verkiezing stelt.
4. Wij zijn het eens met uw stelling om de kernen nog meer als eigen Wmo-entiteit te beschouwen. Ons streven is erop gericht om de komende vier jaar hier ook meer inhoud en vorm aan te geven.
5. Deze aanbeveling zullen wij in 2008 nader uitwerken.
6. Wij zullen in ons Wmo-beleid rekening houden met kleine en nog niet vertegenwoordigde groepen. Het is gezien de capaciteit niet mogelijk om alle kleine groepen tegelijkertijd aandacht te geven. In 2008 gaat onze aandacht vooral uit naar de GGZ-cliënten zoals u heeft kunnen lezen in het jaarprogramma. In samenspraak met de Wmo-raad zullen wij vanaf 2009 andere groepen benaderen. Uw opmerking ten aanzien van de aanbevelingen van het COC Limburg zullen wij in onze antwoordbrief richting het COC meenemen.
7. Wij zullen het aspect veiligheid meenemen in de jaarprogramma's. Daarnaast komt het onderwerp aan de orde in het overleg veiligheid en leefbaarheid.
8. Wij zeggen u toe dat wij het beleid over 2007 uiterlijk 1 juli 2008 samen met u zullen evalueren.
9. Zoals u zelf ook al opmerkt zou het niet verstandig zijn om een andere vragenlijst te hanteren dan de overige gemeenten in Nederland die meedoen aan dit cliënttevredenheidsonderzoek. Wij zullen daar voor wat betreft dit onderzoek, ook niet toe overgaan. Wellicht zullen wij, als de uitkomsten dit uitwijzen, in volgende cliënttevredenheidsonderzoeken wél een aantal lokale vragen toevoegen. Via een bepaalde wijze van het nemen van een steekproef is het mogelijk om alle groepen te betrekken bij dit onderzoek. Wij zullen het woordje “klant” wijzigen in cliënt. Dat geldt ook voor het vierjarenbeleidsplan Wmo en het jaarprogramma 2008.
10. Nu al wijzen onze Klantmanagers Zorg onze PGB-cliënten op het gratis inschakelen van de SVB. Wij zullen hen instrueren om de client ook te informeren over de inzet van

alfahulpen. Wij zullen ons nog beraden hoe wij een en ander nog nader kunnen ondersteunen en controleren.

11. In overleg met uw secretariaat is de lijst inmiddels aangepast.

Uw advies en ons antwoord daarop zullen wij integraal opnemen in de bijlage van het vierjarenbeleidsplan Wmo “Samen Meedoen in Valkenburg aan de Geul”.

Het plan komt in de commissievergadering CSWO op maandag 26 november a.s. aan de orde. De gemeenteraad van Valkenburg aan de Geul buigt zich op maandag 17 december over het plan. Beide vergaderingen beginnen om 19.00 uur en vinden plaats in de raadzaal van het stadhuis. Wij nodigen u van harte uit om hierbij aanwezig te zijn. Wij willen u ook nog wijzen op het spreekrecht dat u heeft tijdens de commissievergadering. U dient zich dan wel één dag van te voren aan te melden bij mevr. M. Bartholomé, telefoonnummer 043-6099346. Uw spreektijd bedraagt maximaal 10 minuten.

Hoogachtend,

het college van burgemeester en wethouders
van Valkenburg aan de Geul,

L.T.J.M. Bongarts
algemeen directeur/gemeentesecretaris

J.I.M. Kleijnen
loco-burgemeester

Bijlagen: copie brief antwoord college gezamenlijke reactie dorpsraden Berg en Terblijt, Houthem St. Gerlach, Schin op Geul en Sibbe.

Bijlage 8: Gezamenlijke reactie van de dorpsraden Berg en Terblijt Houthem St. Gerlach en Schin op Geul

Gezamenlijke reactie van de dorpsraden Berg en Terblijt, Houthem – St. Gerlach en Schin op Geul op het Beleidsplan WMO 2008 – 2011 en bijbehorende jaarprogramma 2008

De dorpsraden onderschrijven het appèl aan de eigen verantwoordelijkheid van de burgers en willen binnen hun mogelijkheden graag een bijdrage leveren aan het bevorderen van de zelfredzaamheid, sociale cohesie en het organiserend vermogen van de gemeenschappen in hun kernen.

Zij spreken hun waardering uit voor de forse inspanning die is geleverd met de opzet van dit eerste meerjarige beleidsplan WMO. Tegen die achtergrond is er ook begrip voor het feit dat de meetbaarheid van de vierjarige doelen nog erg beperkt is. Daarbij gaan zij ervan uit dat zulks niet betekent dat de ambities ontbreken. Aandachtspunt in algemene zin is verder dat zeker in de communicatie rond de WMO meer nadruk moet worden gelegd op de “niet zorg-onderdelen”.

Als aanvulling op het advies van de WMO-raad van 18 oktober 2007 hieronder een aantal opmerkingen specifiek vanuit de optiek van de dorpsraden.

Beleidsplan 2008-2011

- Onderwijs (blz. 21):
Het belang van basisonderwijs voor de vitaliteit van de kernen moge duidelijk zijn. Daarom dient het beleid zich ook te richten op het behoud basisonderwijs in de kernen.
- Dorpsraden (blz. 25):
 - 1^e tekstblok, regel 7 verduidelijken: “De gemeente streeft ernaar om met behulp van de dorpsraden de sociale cohesie te vergroten, burgers zelf ~~de~~ medeverantwoordelijkheid te geven”
 - Voorlaatste tekstblok (over het overleg veiligheid en leefbaarheid):
Dit overleg is (mede) voortgekomen uit de wens van de gezamenlijke dorpsraden (o.m. geuit in de eerdere discussies met fractievoorzitters en overleg met het college) om de dorpsraden te betrekken bij voor de leefbaarheid in de kernen relevante planningen (bijv. t.a.v. de inzet van boa's, onderhoud wegen en groen).
Voor wat betreft die planningen is door de politie die mogelijkheid geboden. Overigens ervaren de dorpsraden dit overleg tot nu toe zeker (nog) niet als een geslaagd voorbeeld van (interdisciplinaire) samenwerking. Daarvoor is allereerst nodig dat alle deelnemers de dorpsraden als volwaardige gesprekspartner zien, hetgeen in hun beleving op dit moment niet het geval is. Deze tekst ware dan ook meer in overeenstemming met de werkelijkheid te brengen, bijvoorbeeld door hier het beoogde doel helder te omschrijven (al dan niet met de huidige stand van zaken).
 - Laatste tekstblok (1. Rol van de dorpsraden):
De dorpsraden richten zich **niet** op **belangenbehartiging** (individueel) van de burgers in de dorpskernen, maar hebben ten doel “ .. de leefbaarheid in een bepaald dorp en het welzijn van de dorpsbewoners te bewaken en te bevorderen ..” (conform huidige reglement).

Jaarplan 2008

- Met respect voor de verschillende manieren waarop de dorpsraden hun taken oppakken is het wenselijk de dorpsraden ook in de gelegenheid te stellen betrokken te worden bij de volgende projecten in prestatieveld 1:

◆ BOS (blz. 6)	◆ Ontwikkelen activiteitsaanbod senioren (blz. 8)	◆ Ontmoetingsactiviteiten voor ouderen (blz. 11)
----------------	---	--

- Coördinatie dorpsraden (blz. 11):
Bij de omschrijving van de inhoud dient het tweede aandachtspunt (overleg veiligheid en leefbaarheid) te vervallen: Dit komt terug als apart project onderaan blz. 12 en is bovendien veel te absoluut gesteld (net zo min als de verkeersmaatregelen op de Geulhemmerweg of Grachtstraat in dat overleg aan de orde zijn geweest, is het doelmatig bijv. de voorgenomen aanpak verkeerssituatie in HSG in dit overleg verplicht inhoudelijk te gaan bespreken).
Bij “samenhang” dient de toevoeging bij RO (“*vooral m.b.t. buitengebied*”) te vervallen.
- Nieuw reglement dorpsraden 2008 (blz. 12):
Bij de omschrijving van de inhoud moet tot uiting komen dat het primair gaat om helderheid over taak, rol en positie van de dorpsraden. Een reglement is slechts de resultante van de uitkomst van die discussie (dus wellicht ook andere naam voor project). Gelet op de noodzakelijke, maar kennelijk nog moeilijk te realiseren inbreng vanuit de gemeenteraad, ware bij de betrokkenen nadrukkelijk ook de gemeenteraad te noemen.
- Coördinatie overleg veiligheid en leefbaarheid (blz. 12):
De omschrijving van de inhoud dient meer in overeenstemming te worden gebracht met de huidige stand van zaken (zie ook de opmerkingen over dit onderwerp bij het beleidsplan en de opmerkingen van de wnd. burgemeester tijdens de laatste stuurgroepbijeenkomst). Bijv.:
 - “Bij wijze van proef is gestart met een overleg v&l met als doel te komen tot een gestructureerde, interdisciplinaire samenwerking op het gebied van veiligheid en leefbaarheid. Vooralsnog is dit overleg gericht op:” *{[volgt de bestaande opsomming]}*.
 - Volgend tekstblok (“het overleg worden aangedragen.”) schrappen, omdat werkwijze en structuur, o.m. vanwege de “proefstatus” nog voor verbetering vatbaar moeten zijn.
 Als te behalen resultaat stellen we voor: *“Werkwijze en structuur zijn zodanig uitgekristalliseerd dat er bij alle deelnemers voldoende vertrouwen is om tot structurele samenwerking te komen.”*
- Onderwijsbeleid (blz. 20):
In het verlengde van onze opmerking over dit onderwerp bij het beleidsplan ware in de omschrijving van de inhoud ook aan te geven dat de inzet uit oogpunt van leefbaarheid van de kleine kernen mede gericht is op het behoud van basisonderwijs in de kernen.
Wellicht kan dit onderwerp ook als apart project in prestatieveld 1 worden ondergebracht, waarbij dan een onderlinge verwijzing (bij samenhang) kan worden aangegeven.
De dorpsraden zouden hierbij betrokken moeten kunnen worden.

Bijlage 9: Antwoord college B&W op gezamenlijke reactie dorpsraden (bijlage 8)

Aan de dorpsraden van Houthem St. Gerlach,
Berg en Terblijt, Schin op Geul en Sibbe
T.a.v. de heer L. Lodewick
St. Gerlach 31
6301 JA Valkenburg aan de Geul

Valkenburg aan de Geul, 14 november 2007

Betreft: Antwoord op uw reactie ten aanzien van het Wmo-beleidsplan 2008-2011 en jaarplan 2008.

Uw nummer: . Ons nummer: 3846.

Behandeld door: Mr Marion Janssens. Directe lijn: 043 – 60 99 341.

Geachte mijnheer Lodewick,

Wij hebben de gezamenlijke reactie van de dorpsraden Berg en Terblijt, Houthem St. Gerlach, Schin op Geul en Sibbe op het beleidsplan Wmo 2008-2011 en het jaarprogramma 2008 in goede orde ontvangen. Dank daarvoor!

In uw inleiding gaat u in op het feit dat in de communicatie rond de Wmo meer de nadruk moet worden gelegd op de “niet zorg-onderdelen”. Wij onderschrijven een en ander volledig. In het jaarplan 2008 pakken wij de voorlichting rondom de Wmo intensief op. Met name zullen wij de aspecten zoals sport, jeugd, cultuur, kunst meer gaan belichten. De Wmo is, zoals u al terecht opmerkt, meer dan zorg alleen.

Voor wat betreft uw reacties ten aanzien van het beleidsplan 2008-2011 met betrekking tot de onderwerpen onderwijs en dorpsraden delen wij u mede dat wij een en ander conform uw schrijven hebben gewijzigd.

Onze reactie ten aanzien van uw opmerkingen over het jaarplan 2008 zullen wij samen met het advies van de Wmo-raad schriftelijk aan u en aan de Wmo-raad doen toekomen. Wij streven ernaar om op uw reactie en op het advies van de Wmo-raad in januari 2008 te antwoorden.

Tenslotte willen wij u verzoeken om in de toekomst gezamenlijk met de Wmo-raad een standpunt in te nemen ten aanzien van het Wmo-beleid. Wij hebben de Wmo-raad ingesteld als het adviesorgaan van het college van burgemeester en wethouders wanneer het gaat om Wmo-beleid. Wij zijn ons er van bewust dat een en ander zich nog in een beginfase bevindt en hebben daarom ook afzonderlijk naar de Wmo-raad en naar de gezamenlijke dorpsraden gereageerd. Een copie van deze brief hebben wij gestuurd naar de voorzitter van de Wmo-raad.

Uw advies en ons antwoord daarop zullen wij integraal opnemen in de bijlage van het vierjarenbeleidsplan Wmo Samen Meedoen in Valkenburg aan de Geul.

Het vierjarenbeleidsplan komt in de commissievergadering CSWO op maandag 26 november a.s. aan de orde. De gemeenteraad van Valkenburg aan de Geul buigt zich op maandag 17 december over het plan. Beide vergaderingen beginnen om 19.00 uur en vinden plaats in de raadzaal van het stadhuis. Wij nodigen u van harte uit om hierbij aanwezig te zijn. Wij willen u ook nog wijzen op het spreekrecht dat u heeft tijdens de commissievergadering. U dient zich dan wel één dag van te voren aan te melden bij mevr. M. Bartholomé, telefoonnummer 043-6099346. Uw spreektijd bedraagt maximaal 10 minuten.

Nogmaals hartelijk bedankt voor het meedenken over het Wmo-beleid van onze gemeente de komende vier jaar.

Hoogachtend,

het college van burgemeester en wethouders
van Valkenburg aan de Geul,

L.T.J.M. Bongarts
algemeen directeur/gemeentesecretaris

J.I.M. Kleijnen
loco-burgemeester

Bijlagen: copie antwoordbrief college van burgemeester en wethouders ten aanzien van het advies Wmo-raad.

Bijlage 10: Het Wmo Woordenboek van Valkenburg aan de Geul

In deze bijlage treft u aan woorden en begrippen die te maken hebben met de Wmo met daarbij de uitleg.

Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)	Met de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten is iedere Nederlander tot 1 januari 2007 verzekerd voor ondersteuning en zorg in geval van langdurige ziekte, handicap of ouderdom. Na 1 januari 2007 dekt de AWBZ alleen nog de kosten van zorg aan chronisch zieken, intramuraal en extramuraal.
Basispakket collectieve voorzieningen	Met algemene basisvoorzieningen in de gemeente op de terreinen van welzijn, openbaar vervoer en zorg worden mensen in staat gesteld zelfstandig te functioneren en aan de samenleving deel te nemen
Beleidsplan maatschappelijke ondersteuning (wettekst)	De gemeenteraad stelt telkens voor een periode van ten hoogste vier jaren een of meer plannen vast, die richting geven aan de door het gemeentebestuur te nemen beslissingen betreffende maatschappelijke ondersteuning. Het plan bevat de hoofdzaken van het door de gemeente te voeren beleid, de gemeentelijke doelstellingen, de wijze van uitvoering van het samenhangend beleid, de resultaten die de gemeente wil behalen, de maatregelen die zich richten op de keuzevrijheid en de wijze van onderzoek naar de behoeften van kleine doelgroepen.
Bijzondere doelgroepen	Met de naam bijzondere doelgroepen duiden we op alle cliënten die zorg nodig hebben binnen prestatieveld 7,8,9
Centraal Administratie Kantoor (CAK)	Het CAK verzorgt de vaststelling, oplegging en inning van de eigen bijdragen in het kader van de AWBZ. De minister wijst een rechtspersoon aan die een eigen bijdrage in het kader van de Wmo vaststelt en int.
Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ)	Bij het CIZ kan een indicatie worden aangevraagd voor de gewenste zorg in natura of voor een persoonsgebonden budget (PGB). Zie ook: Indicatiestelling.
Civil society	Civil Society betekent eigenlijk de “zorgzame samenleving”. In een zorgzame samenleving hebben burgers nog iets voor elkaar over. Gaat men bij de buurvrouw op bezoek om een praatje te maken, helpt men de buurman in de tuin, organiseert men activiteiten samen met buurtbewoners. Maar het zijn ook de vrijwilligers die zich inzetten voor de voetbalclub, die ervoor zorgen dat het kappelletje op de hoek er pico bello uitziet en de mantelzorgers die zorgen voor een zieke man of vrouw, buurvrouw etc. In een Civil Society onderzoeken mensen eerst wat ze voor elkaar kunnen betekenen, voordat ze bij de overheid aankloppen. Wat is de rol van de gemeente in deze Civil Society? De gemeente moet mensen stimuleren tot betrokkenheid. Hoe kan een gemeente dat doen? Bijvoorbeeld door de straatspeeldag in een buurt of kern te subsidiëren of door inzet van arbeidsuren bij het organiseren van de Dag van

	de Ouderen. Wmo betekent eigenlijk meedoen!!
Cliëntondersteuning	Cliëntondersteuning is individuele ondersteuning en begeleiding van een cliënt. Veelal betreft het ondersteuning van mensen die zonder deze hulp van voorzieningen verstoken zouden blijven.
Compensatiebeginsel (wettekst)	Ter compensatie van de beperking die een persoon ondervindt in zijn zelfredzaamheid en zijn maatschappelijke participatie, treft de gemeente voorzieningen op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, die hem in staat stellen: <ul style="list-style-type: none"> a. een huishouden te voeren; b. zich te verplaatsen in en om de woning; c. zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel; d. medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.
Eigen bijdrage (wettekst)	De gemeenteraad kan bij verordening bepalen dat een persoon van 18 jaar of ouder aan wie maatschappelijke ondersteuning is verleend, voor zover die ondersteuning bestaat uit het verlenen van een individuele voorziening of een persoonsgebonden budget en niet bestaat uit een aan hem verleende financiële tegemoetkoming, een eigen bijdrage is verschuldigd. De hoogte van de eigen bijdrage kan voor de verschillende soorten van maatschappelijke ondersteuning verschillend worden vastgesteld en mede afhankelijk gesteld worden van het inkomen van degene aan wie maatschappelijke ondersteuning is verleend en van zijn echtgenoot.
Eigen verantwoordelijkheid.	In principe gaan we ervan uit dat ieder mens zelfstandig en onafhankelijk wil functioneren en leven. Uiteraard samen met anderen. Mensen nemen met andere woorden hun eigen verantwoordelijkheid. Die eigen verantwoordelijkheid wordt door de overheid gestimuleerd, gefaciliteerd en ondersteund. Stimuleren vindt plaats door de burger voldoende uit te dagen en in ieder geval niet voor de voeten te lopen. Faciliteren biedt de mogelijkheid aan burgers de basiscompetenties te kunnen verwerven om de eigen verantwoordelijkheid te kunnen dragen. Onderwijs, welzijnsorganisaties, gezondheidszorg, culturele en sportvoorzieningen zijn daar voorbeelden van. Ondersteuning vindt plaats door het instandhouden van de reeds genoemde sociale en culturele infrastructuur. Deze overheidsopvatting heeft met andere woorden een preventieve werking. Deze redenering geeft geen garantie voor het feit dat er geen hulpvragen door de burgers gesteld worden. Daar waar mensen niet meer kunnen meedoen zal de overheid voor (professionele) maatschappelijke ondersteuning zorgen. Uit de hierboven geschetste denkwijze volgt logischerwijze dat de overheid dit niet alleen doet, maar maximaal gebruik maakt van de sociale omgeving (sociale en culturele infrastructuur) van de individuele hulpvrager. Doel blijft steeds het opbouwen van, het kunnen blijven in of het terugkeren naar (de oorspronkelijke) maatschappelijke verbanden. Bijzonder aandachtspunt wordt

	<p>gevormd door de mensen die niet met hun eigen hulpvraag komen. Daarin zijn drie aspecten te onderscheiden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • iemand is (nog) niet in staat de eigen vraag te formuleren • iemand kan tegen zichzelf beschermd moeten worden • iemand kan overlast veroorzaken voor zijn omgeving. <p>De overheid zal hier altijd een rol in moeten vervullen.</p>
Extramurale zorg	Zorg die wordt verleend buiten de muren van het ziekenhuis of zorginstelling. Deze zorg omvat zorg van huisartsen, verloskundigen, fysiotherapeuten, thuiszorg en ambulancevervoer.
Gebruikelijke zorg	Dat is de zorg die mensen in een huishouding redelijkerwijs aan elkaar kunnen geven (CIZ Protocol Gebruikelijke Zorg). Mantelzorg wordt in beleid en bij de indicatiestelling voor AWBZ-zorg onderscheiden van de zogenaamde ‘gebruikelijke zorg’
Geestelijke gezondheidszorg (GGZ)	Geestelijke gezondheidszorg is een deelgebied binnen de gezondheidszorg dat preventie, behandeling, begeleiding en verzorging biedt aan mensen met psychische problemen, zowel met psychosociale problemen als met psychische stoornissen.
Hulp bij het huishouden (wettekst)	Het ondersteunen bij of het overnemen van activiteiten op het gebied van het verzorgen van het huishouden van een persoon dan wel van een leefeenheid waartoe een persoon behoort.
Inclusief Beleid.	<p>Beleid om alle burgers volwaardig onder dezelfde voorwaarden te laten deelnemen aan de samenleving. De wet gaat uit van het principe van “inclusief beleid”. Dat wil zeggen dat de wet ervan uitgaat dat beleidsmakers bij nieuw beleid integraal en van het begin af aan rekening houden met de effecten voor en belangen van mensen met een beperking vanuit de constatering dat burgers met beperkingen nu te weinig mogelijkheden hebben of in staat zijn om gebruik te maken van de gewone, reguliere voorzieningen voor iedereen. Betrokkenen zijn te snel aangewezen op specifieke voorzieningen.</p> <p>Met het organiseren van algemene collectieve voorzieningen kan mogelijk een beroep op de (vaak duurdere) individuele voorzieningen worden voorkomen.</p> <p>Deze collectieve voorzieningen zijn dan voorliggend ten opzichte van individuele voorzieningen.</p>
Individuele voorzieningen	Voorzieningen om mensen met een beperking in staat te stellen zelfstandig te kunnen blijven wonen en te kunnen blijven deelnemen aan het maatschappelijk leven. De voorzieningen uit de Verordening Maatschappelijke ondersteuning kunnen hiertoe gerekend worden.
Informele zorg	Onder informele zorg wordt de zorg en ondersteuning verstaan van een vrijwilliger of van een mantelzorger. Tegenover informele zorg staat professionele zorg.
Indicatiestelling	Vaststelling of en in welke mate een cliënt in aanmerking komt voor zorg. Het indicatiebesluit vormt de formele machtiging om hulpmiddelen, ondersteuning of zorg te ontvangen.

Informatievoorziening	De wijze waarop de gemeente de informatie- en adviesverstrekking aan haar inwoners organiseert.
Inspraak en participatie (wettekst)	De gemeente betreft de ingezetenen van de gemeente en in de gemeente belanghebbende natuurlijke en rechtspersonen bij de voorbereiding van het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning. Alvorens een voordracht tot vaststelling door de gemeenteraad te doen, vraagt het college van burgemeester en wethouders over het ontwerpplan advies aan de gezamenlijke vertegenwoordigers van representatieve organisaties van de kant van vragers op het gebied van maatschappelijke ondersteuning.
Intramurale zorg	Zorg die wordt verleend wanneer een cliënt langer dan 24 uur in een zorginstelling verblijft zoals ziekenhuis, verpleeghuis of psychiatrische inrichting.
Keuzevrijheid	De gemeente biedt personen die aanspraak hebben op een individuele voorziening de keuze tussen het ontvangen van een voorziening in natura of het ontvangen van een persoonsgebonden budget, tenzij hiertegen overwegende bezwaren bestaan.
Kwetsbare burger	Inwoners met een somatische, psychogeriatrische of psychiatrische aandoening of beperking, een verstandelijke lichamelijke of zintuiglijke beperking of een psychosociaal probleem waardoor het zelfstandig functioneren en deelname aan onze samenleving belemmerd wordt. Daarnaast heeft het begrip kwetsbare burgers ook betrekking op inwoners die over een laag inkomen beschikken, dan wel een combinatie van de hierboven genoemde aspecten.
Loket	Een lokaal loket is een voorziening die informatie, vraagverheldering, advies, bemiddeling en vaak ondersteuning en toegang tot individuele voorzieningen biedt op de terreinen van wonen, zorg en welzijn.
Maatschappelijk middenveld	Het maatschappelijk middenveld is het netwerk van private instellingen, zoals de welzijnsinstellingen, kerkelijke instanties, woningbouwcorporaties en zorgaanbieders.
Maatschappelijke ondersteuning (de negen prestatievelden) (wettekst)	De gemeente bevordert <ol style="list-style-type: none"> 1. de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten; 2. op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden; 3. het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning; 4. het ondersteunen van mantelzorgers daaronder begrepen steun bij het vinden van adequate oplossingen, indien zij hun taken niet kunnen waarnemen, alsmede het ondersteunen van vrijwilligers; 5. deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem; 6. het verlenen van voorzieningen aan mensen met een

	<p>beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behouden en het bevorderen van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer;</p> <p>7. het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en beleid ter bestrijding van geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer is gepleegd;</p> <p>8. het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen;</p> <p>9. het verslavingsbeleid.</p>
Maatschappelijke opvang (wettekst)	Het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan personen die door een of meer problemen, al dan niet gedwongen, de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.
Mantelzorg (wettekst)	Langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt.
Mensen met een beperking	Een persoon die door een lichamelijke of verstandelijke stoornis wordt beperkt in zijn functioneren. Die beperking is langdurig of blijvend, waardoor mensen met een beperking worden bedreigd in hun persoonlijke ontplooiing.
Openbare geestelijke gezondheidszorg (wettekst) OGGZ	Het signaleren en bestrijden van risicofactoren op het gebied van de openbare geestelijke gezondheidszorg, het bereiken en begeleiden van kwetsbare personen en risicogroepen, het functioneren als meldpunt voor signalen van crisis of dreiging van crisis bij kwetsbare personen en risicogroepen en het tot stand brengen van afspraken tussen betrokken organisaties over de uitvoering van de openbare geestelijke gezondheidszorg.
Persoonsgebonden budget (PGB)	Een geldbedrag waarmee zelf zorg, hulp en begeleiding kan worden ingekocht bij erkende en niet-erkende aanbieders.
Professionele dienstverlening	De dienstverlening die wordt geleverd door de non-profit sector of de commerciële sector.

Regie	<p>Regiefunctie te omschrijven als een bijzondere vorm van sturen die is gericht op het afstemmen van doelen en het verbinden van het handelen van actoren in het veld van wonen, welzijn, werk en inkomen, onderwijs, sport en zorg.</p> <p>De regie wordt op drie niveau's ingericht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het faciliteren en stimuleren van samenwerking tussen lokale/ regionale professionele organisaties • het samenbrengen van professionele en informele ondersteuningsactiviteiten • het mobiliseren van lokale collectieve vormen van solidariteit <p>Samenwerking met de regio is logisch omdat de omliggende gemeenten veelal met dezelfde partners werken.</p>
Respijtzorg	<p>Vervangende zorg door een vrijwilliger, zodat de mantelzorger even vrijaf heeft; de mantelzorger kan er zo enkele uren, een dag, een weekend of langer op uit; Respijtzorgvoorzieningen zijn er voor alle doelgroepen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • verstandelijk en/of lichamelijk gehandicapte kinderen • mensen met psychiatrische stoornissen • mensen met chronische lichamelijke aandoeningen
Respijtzorg aan huis	<p>oppas thuis, gastgezin, ondersteunende begeleiding, (alle voorbeelden kunnen zowel door beroepskrachten als door vrijwilligers verzorgd worden).</p>
Respijtzorg buitenshuis	<p>logeeropvang, zorghotel, tijdelijk verblijf, dagverzorging, weekendopvang, vakantievoorziening, zorgboerderij, (alle voorbeelden kunnen zowel door beroepskrachten als door vrijwilligers verzorgd worden).</p>
Vangnetfunctie	<p>Uitgangspunt in de Wmo is de eigen verantwoordelijkheid van de burger. Soms kunnen mensen zichzelf niet redden, bijvoorbeeld als gevolg van een beperking en/of laag inkomen. In deze situaties biedt de gemeente een vangnet waardoor deze burgers weer aan de samenleving kunnen meedoen.</p>
Verordening maatschappelijke ondersteuning (wettekst)	<p>De gemeenteraad stelt met inachtneming van de Wmo bij verordening regels vast over de door het college van burgemeester en wethouders te verlenen individuele voorzieningen en de voorwaarden waaronder personen die aanspraak hebben op dergelijke voorzieningen recht hebben op het ontvangen van die voorzieningen in natura, het ontvangen van een financiële tegemoetkoming of een persoonsgebonden budget.</p>
Verslavingsbeleid (wettekst)	<p>Maatschappelijke zorg gericht op verslaafden, alle individuele geneeskundige verslavingszorg daaronder niet begrepen, en preventie van verslavingsproblemen, met inbegrip van activiteiten in het kader van de bestrijding van overlast door verslaving.</p>
Voorziening in natura	<p>De cliënt krijgt de geïndiceerde zorg geleverd door een zorgaanbieder. Deze zorgaanbieder regelt dat er een zorgverlener aanwezig is en regelt de administratie rond de zorgverlening.</p>

Vrouwenopvang (wettekst)	Tijdelijk bieden van onderdak en begeleiding aan vrouwen die, al dan niet gedwongen, de thuissituatie hebben verlaten in verband met problemen van relationele aard of geweld.
Vraagsturing	De cliënt/ burger moet meer te zeggen hebben. Dat is de leus die overal opduikt. Vraagsturing wordt veelal vertaald in: “Mensen moeten met een zak geld in hun hand hun eigen zorg kunnen regelen”.
Vrijwillige thuiszorg	zeer zorgbehoefte cliënten met of zonder mantelzorger krijgen hulp van een vrijwilliger zoals gezelschap houden samen iets ondernemen, begeleiding naar een ziekenhuis
Vrijwilliger	Een vrijwilliger is iemand die onbetaald onverplicht in enig georganiseerd verband werk verricht ten behoeve van anderen en/of de samenleving Het georganiseerd verband heeft geen winstoogmerk en het vrijwilligerswerk verdringt geen betaald werk
Vrijwilligersorganisatie	een privaatrechtelijk rechtspersoon met beperkte dan wel volledige rechtsbevoegdheid, die activiteiten uitvoert met vrijwilligers, eventueel ondersteund door een beroepskracht, ter behartiging van belangen van ideële en/of materiële aard.
Vrijwilligerswerk	werk waarvoor iemand zelf kiest, dat niet wordt betaald, plaatsvindt in georganiseerd verband en dat ten goede komt aan (mensen/groepen in) de samenleving.
Vrijwilligersinitiatief	een activiteit c.q. initiatief uitgevoerd door en/of met vrijwilligers ter behartiging van belangen van ideële en/of materiële aard
Vrijwilligersinfrastructuur	het geheel van organisaties, diensten, voorzieningen en betrekkingen op vrijwillige basis die het mogelijk maken dat mensen in redelijkheid in zelf gekozen en gevormde sociale verbanden kunnen leven, dat mensen kunnen participeren in de samenleving en dat die samenleving een eigen krachtige identiteit op basis van kwaliteit in stand houdt en continue vernieuwt.
Wet collectieve preventie volksgezondheid (WCPV)	De Wet collectieve preventie volksgezondheid geeft gemeenten de taak preventief beleid op het terrein van de volksgezondheid te voeren. De gemeente is verantwoordelijk voor het (laten) uitvoeren van collectieve preventietaken. De gemeente zorgt ook voor continuïteit, samenhang en afstemming binnen de collectieve preventie en de curatieve zorg. Gemeenten leggen hun preventieve gezondheidsbeleid eens in de vier jaar vast in een beleidsnota.
Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO)	In deze wet zijn de Welzijnswet, de Wet voorzieningen gehandicapten en onderdelen van de AWBZ, zoals de huishoudelijke verzorging, ondergebracht.
Wet voorzieningen gehandicapten (WVG)	De Wet voorzieningen gehandicapten regelde de verstrekking door gemeenten van rolstoelen, woon- en vervoersvoorzieningen aan mensen met een beperking.
Zelfredzaamheid	Het vermogen om op eigen kracht het eigen bestaan vorm te geven.

Zorgaanbieder	Zorgaanbieders zijn professionele organisaties die ondersteuning en/ of zorg leveren aan een cliënt.
Zorgkantoor	Onder de AWBZ zijn zorgkantoren verantwoordelijk voor inkoop van zorg en levering van zorg. Het zorgkantoor sluit daartoe overeenkomsten met zorgaanbieders en bewaakt zo de omvang, variatie, kwaliteit en kosten van het zorgaanbod. Het zorgkantoor beheert de wachtlijsten in een regio. Er zijn 32 zorgkantoren die de administratieve taken voor de AWBZ verzorgen. Ieder zorgkantoor is ondergebracht bij een zorgverzekeraar. Deze zorgverzekeraars zijn door de overheid aangewezen om de AWBZ-gelden te verdelen over de zorgaanbieders.

Bijlage 11

Afkortingenlijst

ADL	Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen	
A.V.	Ambulante Verslavingszorg	
AWB	Algemene Wet Bestuursrecht	
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten	
Bbag	Besluit bijdrage AWBZ gemeenten	
CAK	Centraal Administratiekantoor	
CAK-BZ	Centraal Administratiekantoor Bijzondere Zorgkosten	
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek	
CIZ	Centrum Indicatiestelling Zorg	
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin	
CPGGZ	Collectieve Preventie Geestelijke Gezondheidszorg	
CTG	College Tarieven Gezondheidszorg	
CVTM	Coördinatie Vrijwillige Thuiszorg en Mantelzorg	
DbWmZ	Diensten bij Wonen met Zorg	
GBA	Gemeentelijke Basis Administratie	
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg	
GGD ZL	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zuid-Limburg	
HH	Hulp bij het Huishouden	
HV	Huishoudelijke Verzorging	
IV	Individuele verstrekkingen	
KCR	Kunst- en Cultuurraad	
MEE		Dit is een bedrijfsnaam. MEE is er voor iedereen met een beperking. MEE adviseert, ondersteunt en wijst de weg.
M&H	Maastricht en Heuvelland	
M.O.	Maatschappelijke Opvang	
OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg	
PGA	Persoons Gerichte Aanpak	
PGB	Persoonsgebonden Budget	
PGV	Platform Gehandicaptenbeleid Valkenburg aan de Geul	

SGBO		Dit is een zelfstandig onderzoeksbureau sinds 2001 afkomstig uit VNG
SVB	Sociale Verzekerings Bank	
(T)BU	(Tegemoetkoming) Buitengewone Uitgaven	
TSV	Tijdelijke Stimuleringsregeling Vijwilligerswerk	
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten	
V.O.	Vrouwen Opvang	
VTA	Vorming Training en Advies	
VWS	Volksgezondheid Welzijn en Sport	
WCPV	Wet Collectie Preventie Volksgezondheid	
WKCZ	Wet Klachtrecht Cliënten Zorgsector	
WMCZ	Wet Medezeggenschap Cliënten Zorginstellingen	
WVG	Wet Voorzieningen Gehandicapten	
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning	
WWZ	Wonen Welzijn Zorg	
ZVP	Zorg Vernieuwings Projecten	
ZZL	Zuidelijk Zuid Limburg	

Bijlage 12

Overzicht van het opvang- en zorgaanbod Maatschappelijke Opvang/Vrouwenopvang/OGGZ/Ambulante Verslavingszorg dat door/via de gemeente Maastricht wordt gefinancierd:

Prestatieveld	Subprestatieveld	Doelgroep	(Voorzieningen)aanbod
7. Maatschappelijke opvang	Opvang dak- en thuislozen	Personen die (tijdelijk) dak- of thuisloos zijn	<ul style="list-style-type: none"> - 24 uren voorziening Leger des Heils (55 plekken) - Sociaal pension/RIBW: 30 plekken - Stichting Impuls 32 plekken - Ambulante woonbegeleiding - Aanbod sociale activering - DOMUS-voorziening
	Opvang dakloze jongeren	Jongeren met problemen op meerdere leefgebieden in de leeftijd van 18-23 jaar zonder vaste woon- en verblijfplaats	<ul style="list-style-type: none"> - Pension Jekerzicht: 14 plekken - Straathoekwerk jongeren
	Vrouwenopvang	Vrouwenopvang	Vrouwen en kinderen die slachtoffer zijn van Huiselijk geweld en die tijdelijk een onderdak zoeken
	Huiselijk geweld	Slachtoffers, plegers, omstanders, samenleving	<ul style="list-style-type: none"> - Advies- en steunpunt Huiselijk Geweld (Zuid-Limburg) - deelname ZL cliëntvolgsysteem OGGZ
8. OGGZ	OGGZ	Sociaal kwetsbare inwoners in ernstige (zorgmijdende) overlastsituaties	<ul style="list-style-type: none"> - Meldpunt moeilijk plaatsbaren (4 woonunits) - Outreachend Vangnetteam - Coördinatie casuïstiekoverleg - Sociale kaart - Cliëntvolgsysteem OGGZ
9. Ambulante Verslavingszorg	Preventie	Risicogroepen, vooral kwetsbare jongeren	<ul style="list-style-type: none"> - Preventie t.b.v. groepen met een verhoogd risico op verslaving - Straathoekwerk kwetsbare

	Dienst- en hulpverlening	Inwoners die verslaafd zijn aan alcohol, drugs, gokken of medicijnen	jongeren - Sociaal-medische zorg - Medische heroïneverstrekking gebruikersruimte
--	--------------------------	--	--

Colofon:

Samenstelling en Vormgeving: Gemeente Valkenburg aan de Geul
Afdeling Maatschappelijke Ondersteuning